

tra. s. n. i. l. fundus per fideicomis. in prin. Solu. ibi.
a. **N**isi prius. sic. s. de rei vendi. l. emptor. r. C. si anti
qui. creditor. l. i. in fine. facit ad s. s. de in di. adiec. l. qd si
vno. in fi. r. C. de repu. heredi. l. ij. r. s. de distrac. pigno.
l. cum secundus. Accursius.

b. **S**terit. qz in-
terpellata no fecit
vt. s. si cer. peti. l.
qd te. sed qd si no
stetit per eaz. Rñ.
cñ ipsa vel rē do-
talem vel actionē
habeat sola obla-
tione no potuit li-
berari: nisi seque-
ret interitus. vt. f.
de fol. l. qui decez.
r. s. de arbi. l. cel-
sus. s. idem ait.

c. **I**nstitut. pu-
ta nra.
d. **D**ebita. ster-
tia. vt in fi. de suc.
libe. s. sed nostra.
e. **E**x altera. pu-
ta bese.

f. **H**ereditate.
sez liberti.
g. **Q**uod ei debet
sez totū. si r. s. ho.
hec enī pdino de-
terninat verbum
debendi no illam
petere posse.

h. **D**ebet. q vo-
cabatur meuius.
i. **P**artem a co-
herede. p bese. s.
hereditatis. s. ho.
r. facit. C. de here.
acti. l. si aduira. r.
de neg. gest. l. si ab
eo. r. ad. l. falci. l.
quāq. r. l. licet. et
s. n. i. l. meuius.

k. **I**gnorantia.
facit. s. de trāfact.
l. si. r. s. de positi.
li. in fi. r. l. sequē.
idem si fuit sciens
i libertate: vt. f. ad
treb. l. quidaz. s. si
qo. Itē concordat
f. de vsufu. lega.
l. si cho. r. s. de pe-
ti. heredita. l. si r.
rem. Accur.

l. **D**e legatis r. fideicommissis tertio
hic querit quare
in tres libros po-
sunt de leg. Respon. in titu. de legatis. i. dixit quid r. quā-
tum. Item in titu. de legatis. ij. dixit quis r. a quo. r. qui-
bus verbis. In isto de significatione verborum tam cir-

ca res q̄ circa personas postorum. vt in summa. C. de
verbo. significatio. verum quia frequenter qd vni effect
attribuendum in alio ponitur: alij dixerunt p̄opter pro-
lixitatem euitandam qd non placet. cum enim sunt libri:
ergo distinctos debent habere tractatus. licet liber q̄nq; p̄
ponitur p̄ toto vo-
lamine. vt. f. co. l.
librorum.

id fideicommissum restituendū
est: nisi prius debitū ab eis em-
ptori eidēq; cohēdi psoluere f
Filia pot̄ grauari in dotē q̄
ren̄dos est vltra legitimā. B.
Sille fideicommissi i hec ver-
ba: peto a te filia mea vt dota-
le cautionē post mortē meam
mutes: r ita renoues vt frēs
tui dotē stipulēnt hoc casu: vt
si sine liberis vno pluribusve
in matrimonio mortis dos
ad eos pueniat. post mortem
p̄ris decessit marit⁹ a nōq; reno-
uare f cautio dotalis: r postea
nupta alij decessit nullo libe-
rorūz relicto/viuo adhuc titio
vno ex fratrib⁹. quesitū est an
titio petitionez hēret rez. q̄ in
dote fuerant: Bñ. posse fidei-
comis. ab h̄ridib⁹ fororis peti
si p eā stetit quominus dotez
frater stipularetur.

Pluribus post eoz mortez
siml rogat⁹: vno mortuo alijs
superstibus statim cōpetit fi-
deicommissi petito. Bar.
Filiū r filiā heredes insti-
tuit⁹: r liberis legata dedit:
eorūq; fidei cōmisit i hec ver-
ba: a vobis peto vt qcqd vo-
bis legauit p̄tēri. sitis viuētes:
vt post vos filijs meis restitua-
tis: defūcta testatice filia me-
ua libert⁹ decessit herede in-
stituto patrone filio ex parte
debita⁹/ex alia⁹ extranco. q̄ si-
tū est an adita h̄riditate patro-
ne filius a cohērede suo partē
eoz q̄ ex testō matris ad me-
uuz libertū puenerūt / petere
pōt. Bñ. eius qd ei⁹ debet⁹ si
hereditatē no adisset partē a
cohērede petere posse.

Dubius de statu suo per er-
rore facti⁹ iuris no potest te-
stari. Barto. **I**psianus.

Incertus
quis sit ca-
ptiu⁹ sit:
an a latrū-
culis ob-
sessus⁹ / te-
stamentum
facere no pōt. s. r si sui iuris⁹
sit ignarus: putetq; se p erro-
rē qz a latronibus captus est
seruū esse velut hostiū: vel⁹ re-
legatus q̄ nichil se a captiuo
differre putat⁹: no posse fidei-
cōmittere certuz est: quia nec
testari potest / qui an liceat si-
bi testari dubitat.

ca res q̄ circa personas postorum. vt in summa. C. de
verbo. significatio. verum quia frequenter qd vni effect
attribuendum in alio ponitur: alij dixerunt p̄opter pro-
lixitatem euitandam qd non placet. cum enim sunt libri:
ergo distinctos debent habere tractatus. licet liber q̄nq; p̄
ponitur p̄ toto vo-
lamine. vt. f. co. l.
librorum.

Incertus. vt
errans
vt. s. de
testa. l. de statu.
m. **C**aptiu⁹. scz
ab hostib⁹. qd dic
vt. f. de cap. r post
limi. reuersis. l. ho-
stes. p̄mus testa-
ri non pōt. secun-
dus sic. vt. s. de te-
stame. l. qui a la-
tronibus r. l. eius
n. **O**bsessus. i.
detentus.
o. **F**acere non
potest. nisi sit mi-
les. vt. s. de testa.
mili. l. ex militari
s. i. vel veteran⁹.
vt. s. de codicil. l.
aristo.
p. **S**ui iuris. s.
facti: hic iuris er-
rorem ponit.
q. **N**el relega-
tus. aliquis repe-
te forte in insulaz.
vel apud farace-
nos vi hostes.
r. **P**utat. ma-
gna iuris ignoran-
tia. quia relega-
tus retinet ciuitas-
tem r libertatem.
vt institui. quibus
modis ius patrie
po. sol. s. relegati.
r ideo testari poss
sunt. vt. f. de inzer-
dic. l. relegatoruz
s. hec est differen-
tia. In captis se-
cus. vt institui. de
iure personarum
s. i.

Incertus. vt
errans
vt. s. de
testa. l. de statu.
m. **C**aptiu⁹. scz
ab hostib⁹. qd dic
vt. f. de cap. r post
limi. reuersis. l. ho-
stes. p̄mus testa-
ri non pōt. secun-
dus sic. vt. s. de te-
stame. l. qui a la-
tronibus r. l. eius
n. **O**bsessus. i.
detentus.
o. **F**acere non
potest. nisi sit mi-
les. vt. s. de testa.
mili. l. ex militari
s. i. vel veteran⁹.
vt. s. de codicil. l.
aristo.
p. **S**ui iuris. s.
facti: hic iuris er-
rorem ponit.
q. **N**el relega-
tus. aliquis repe-
te forte in insulaz.
vel apud farace-
nos vi hostes.
r. **P**utat. ma-
gna iuris ignoran-
tia. quia relega-
tus retinet ciuitas-
tem r libertatem.
vt institui. quibus
modis ius patrie
po. sol. s. relegati.
r ideo testari poss
sunt. vt. f. de inzer-
dic. l. relegatoruz
s. hec est differen-
tia. In captis se-
cus. vt institui. de
iure personarum
s. i.

Incertus
quis sit ca-
ptiu⁹ sit:
an a latrū-
culis ob-
sessus⁹ / te-
stamentum
facere no pōt. s. r si sui iuris⁹
sit ignarus: putetq; se p erro-
rē qz a latronibus captus est
seruū esse velut hostiū: vel⁹ re-
legatus q̄ nichil se a captiuo
differre putat⁹: no posse fidei-
cōmittere certuz est: quia nec
testari potest / qui an liceat si-
bi testari dubitat.

Incertus
quis sit ca-
ptiu⁹ sit:
an a latrū-
culis ob-
sessus⁹ / te-
stamentum
facere no pōt. s. r si sui iuris⁹
sit ignarus: putetq; se p erro-
rē qz a latronibus captus est
seruū esse velut hostiū: vel⁹ re-
legatus q̄ nichil se a captiuo
differre putat⁹: no posse fidei-
cōmittere certuz est: quia nec
testari potest / qui an liceat si-
bi testari dubitat.

Incertus
quis sit ca-
ptiu⁹ sit:
an a latrū-
culis ob-
sessus⁹ / te-
stamentum
facere no pōt. s. r si sui iuris⁹
sit ignarus: putetq; se p erro-
rē qz a latronibus captus est
seruū esse velut hostiū: vel⁹ re-
legatus q̄ nichil se a captiuo
differre putat⁹: no posse fidei-
cōmittere certuz est: quia nec
testari potest / qui an liceat si-
bi testari dubitat.

Liber
q̄nq; p
totos
lumine
ponit.

Incertus. vt
errans
vt. s. de
testa. l. de statu.
m. **C**aptiu⁹. scz
ab hostib⁹. qd dic
vt. f. de cap. r post
limi. reuersis. l. ho-
stes. p̄mus testa-
ri non pōt. secun-
dus sic. vt. s. de te-
stame. l. qui a la-
tronibus r. l. eius
n. **O**bsessus. i.
detentus.
o. **F**acere non
potest. nisi sit mi-
les. vt. s. de testa.
mili. l. ex militari
s. i. vel veteran⁹.
vt. s. de codicil. l.
aristo.
p. **S**ui iuris. s.
facti: hic iuris er-
rorem ponit.
q. **N**el relega-
tus. aliquis repe-
te forte in insulaz.
vel apud farace-
nos vi hostes.
r. **P**utat. ma-
gna iuris ignoran-
tia. quia relega-
tus retinet ciuitas-
tem r libertatem.
vt institui. quibus
modis ius patrie
po. sol. s. relegati.
r ideo testari poss
sunt. vt. f. de inzer-
dic. l. relegatoruz
s. hec est differen-
tia. In captis se-
cus. vt institui. de
iure personarum
s. i.

Incertus
quis sit ca-
ptiu⁹ sit:
an a latrū-
culis ob-
sessus⁹ / te-
stamentum
facere no pōt. s. r si sui iuris⁹
sit ignarus: putetq; se p erro-
rē qz a latronibus captus est
seruū esse velut hostiū: vel⁹ re-
legatus q̄ nichil se a captiuo
differre putat⁹: no posse fidei-
cōmittere certuz est: quia nec
testari potest / qui an liceat si-
bi testari dubitat.

nocet error conditionis heredis. vt. s. de acquirē. here-
dita. l. sed r si de sua s. cur autem. s. ho. r facit. f. de vsu-
capio. l. si sur. s. i.

a Reliquerit in testamento vel codicillis. vt in sti. qui. nō pos. fa. testa. in prin.

b Fideicommissum relicum. in alia voluntate q̄ testamento. vt. l. dicit.

c Quasi nunc datum. ergo retro facta trahuntur ad p̄sens. vt. s. d. ser. ruli. p̄dio. l. per fundū. no.

d Durauerit voluntas. q̄ debet apparere per aliq̄ indicium. vt. l. de secun. tab. l. qui ex lib. s. testamento. 2. in sti. qui bus modis testa. in sti. s. non tamē. 2. s. sc. l. e. l. s. si q̄s plane.

e Manumissio nem. hoc proprie in seruo: i proprie in filio. vt. s. quan do actio de pe. est an. l. s. ānus. sic verbum semel pos itum 2. s. i. l. si ita scriptum. s. si sub conditione.

f In testamen tis. factis a filiis familias.

g Nos. scilz filios familias.

h Quoties ip̄s quādōq̄ tamē q̄ in medio tempore deficit conualescit iure p̄torio ex post facto si i initio va luit. vt. s. de iniur stio testamento. l. posthumus. 2. in sti. quibus mo. testa. in sti. s. nō ta men. Item fallit hec regula in plu ribus casibus. vt no. C. de fideicō. l. eam quam.

i Si als. puta in codicillis. vel ep̄la coram quibz testibus facta. vt C. de codicil. l. si. s. in ol. Sed videtur q̄ qui nō p̄t testa ri nec codicillari. vt. s. de iure codicil. l. diu. s. codicillos.

So. facilius codicilli cōfirmantur q̄ testamētū. vt. l. de reg. iur. l. omnia que. in fi. 2. s. de testa. l. si filius. 2. l. de se cun. tabu. l. i. s. exigitur. J̄re cōtra ad id q̄ de codicillis hic dicit. s. de statu hominum. l. paulus. sed ibi non p̄hibet confirmari matrimonium.

k Ad est de potat. bene exponit. vt. l. ad. l. i. i. l. pecu. l. i. l. immo 2 ante factum rumpitur. vt. s. de testa. l. eius s. i. secus autem est in re legatis. vt. l. de interdic. 2. re le.

l. re legatorum. in prin.

l Apolides. i. sine ciuitate. ab a q̄ est sine 2 polis ciuitas. vt. l. de penis. l. quidam.

m Annotauit. id est designauit. 2 hoc lata sentētia a p̄siede vel ab alio vt p̄fecto p̄torio. vt. vrbis: vel qui cognoscit vice p̄ncipis. vt. l. subicit 2. l. de iudic. 2. re lega. l. re legato rum. in prin.

n Scripsit. ap probando senten tiam p̄sidis. et assignando insu lam. vt. d. l. re lega tozum. in prin. 2. l. inter penas. 2. l. quando appell. l. i. in prin. 2. s. de iniur stio. l. si q̄s ex. s. eius.

o Comprobet p̄nceps si nō ha bes in textu.

p Quod factū. id est si cēdat an te comprobationē p̄ncipis. als. se cus. vt. s. de testa. l. eius.

q Nec p̄fec. vt si in locum p̄fecti defuncti do nec alius eligatur substituat. vt. s. d. offi. eius cui man da. est. l. s. 2. C. de offi. eius qui vi. al. l. s. 2. adde q̄ no. s. de offi. p̄f. l. al. licitas. s. qui vni uersas. 2. facit. l. d. interdic. 2. re lega. l. antepe. 2. s. de offi. p̄f. vrb. l. i. s. re legandi.

r Et. scz p̄fecto vrbis.

s Codicillos. secus si testm. vt s. ea. l. s. i. in fi.

t Durauerit. aliq̄ voluntate iudi cio. vt no. s. e. l. s. i.

v Peruenitur. scz demum. non tamen semp. nōz non nisi pupillus vel alius qui nō potest testari.

x Nō admitt. dat heredi instituto legatario vel fidei commissario vel donatario cō mortis a quibus p̄t relinq. vt hic. 2. C. de fideicō. l. ab eo. J̄re 2 illi qui caput cō mor tis. vt. s. i. i. l. qui testamēto. s. si. Item non admittur vt venientibus ab intestato a quibus similiter p̄t relinq. vt hic. 2. s. de codicil. l. conficiuntur. in fi. 2. s. i. Item facit J̄eo. l. sed si sic. in fi. 2. l. si fuerit. in fi.

y Inferioris. agnatu.

Codicilli facilius confirmantur q̄ testm.

a Ad debere. imort q sic. vt. s. de codicil. l. si qd cum. i. rñ. So. hic nolam r spalter ab eo qui erat in pmo gradu. r ita a certa psona. vt. l. e. l. q. Gai. r. l. is. q. in pn. r. l. cñ. pat. s. cñ. estimaret. r. l. celsus. s. pe. r. s. fi. ibi ab omi q ab intestato succederet relinquit. r eodẽ mō soluit. s. u. i. l. si nicio. s. iulianus. q. est s. vel dicit ibi.

b Ad patrono. li bertus in testō de cedēs reliquit le- gata a p̄no suc- cessuro ab intesta- to qd p̄t vltra le- gitimā: vt. s. ij. ij. l. filius. s. i.

c Lo. f. patro- no ante aditā hec reditatem.

d Admissus. ex sua psona. sec⁹ si ex psona patro- ni qd aliqñ sit. vt. l. de p̄tratabu. l. l. lud. s. fi. r. l. seq.

e Ad bonorū possessionē. f. olim vñ liberi patroni. hodie p̄o vñ legiti- mi: vt. l. si. de bo- no. pos. s. sexta. et. s. cñ. q. et. l. vñ. l. l. ij. s. i. r. facit. s. b. lega. i. l. si funduz per. s. fi.

Ex filio. aks ex filio. r aks a filio. et pone i ma- tre v̄l auo mater- no quorū p̄teritio pro exheredatiōe habet. vt. in. l. de exhere. li. s. fi. dic ergo mater extraneū instituit filiū p̄terit: a quo reliquit legatū. si filius agit q̄rela r r̄p̄it te- stamentū r habeat bona: non tñ valet fideicommissum. vt. s. de inoffi. testa. l. ncia. Vel pone in emācipato p̄terito a patre qui grauari nō p̄t. vt. C. de fideicomis. l. pe. r. hoc etiā si gnāliter ab intestato reperisset nō valet: vt. d. l. ncia. r. l. eo. l. patronus. in. fi. Vel tertio pone: qz pater instituit nepotē filii p̄terit: r legatū reliquit a nepote: nō valet. cum nec valet testamentū. p̄pter p̄teritionē filij. et fm hoc cōstrue. licet suus heres erit subaudi nar⁹ ex filio r c. et fm hos tres casus non ponit verbū suus. vt. ponit in- sti. de here. qua. r. disse. s. i. Vel quarto p̄t filii in p̄ate p̄- terit: aliū instituit a filio p̄terito reliquit legatū: fili⁹ dixit nullum testm̄ vel p̄tratabu. r̄p̄it qd p̄t. vt. C. de libe. p̄e. l. si. s. fi. et hec bona: non tenet fideicomis. sed non est suus hoc casu ab intestato filius. et hic reliquit a succe- dēte ab intestato. vel etiā quid si dixit vt̄t ab intestato ge- neraliter debeant: videt q̄ valet h̄ r sup̄ioui casu. p̄ximo. vt. s. l. p̄. s. sciendū. r hoc quidā dicit: r subaudiōt hic nō p̄t. f. vt valet ex testō: sed ab intestato sic si hoc voluit testator. sed p̄tra videt: qz p̄tra voluntatē patris filius h̄ bona. tunc a sit ab intestato valet qñ testator nō ademit bona successou ab intestato: p̄ qd videtur eis relinquere.

vt. b. s. sciendum. r. s. de codicil. l. conficiuntur.

S mulier. det. f. marit⁹ ex testamēto v̄p̄ois. vel det id est relinquat mulier a viro.

h Percepisse. qz nichil iterit r c. vt. s. de codi. ob cau. l. si mulier. hoc em̄ est necesse: vt. C. de fideicō. ab eo.

Iulianus scribit m̄ si fu⁹ m̄- chi legatus sit/ eū qz manumit- tere rogat⁹ sim: fideicommissum a me relinquit non posse⁹/ scz si pure roget⁹. nam r si sub cōdi- tione vel in diē p̄opter fructū mediij temporis⁹ posse me obli- gari: nec iulianus dubitat.

Licet legatum certe rei pu- ve debite valeat: non tamē po- terit legatarius onere fideicō- missi grauari. Barto.

St rem quis debeat ex ste- pulatu/ eius⁹ rem legauerit: fi- deicommittere etus non poterit licet ex legato comōdum⁹ sentire videatur: qz dominiū nan- ciscitur statim: nec expectat ex stipulatu actionem. Fortassis⁹ quis dicat r sumptū litis quē sustineret si ex stipulatione liti- garet eum lucrari: s; nequaquā dicendū est: hui⁹ fidei cōmitte- re me posse.

Sed si habēt tibi proprietatē v̄sumfructum mort⁹ causa cessero: potest dici fideicommittere me⁹ posse: nec quēquā moueat qz v̄sumfructus

bit. impersonale verbum scribit fm Rog.

n Ad posse. vt dixit. s. ti. ij. l. plane. s. fi. r. l. de manu. tel. l. iulian⁹ air. r. s. de p̄scrip. ver. l. naturalis. s. fi. r. l. de regu. iur. l. nemo p̄edo. s. i.

o Roger. manumitete.

p Medij t̄pis. sic r. s. ti. i. l. imptor. r. l. de dote p̄ele. l. ij. s. fi.

q Sup. s. creditor. r facit. s. ti. ij. l. si creditor. s. fi.

r Commodum. duplex vt sequitur.

s Statim. adita hereditate. vt. s. ti. ij. l. si tibi homo.

t Fortassis. tēperamētū philosophicū (s. cñ seru⁹. v; em̄ legatū sumpt⁹: s; nō qz p̄ hoc possit suan vt subh̄- cit. Certū est enī qz in. p̄prietate q̄ nūc legata ē stipulatoz nullū h̄z ius/ h̄z p̄sonalē actionē: vñ r rei v̄dicatiōez vel ex testō. r sumptū q̄ sit iuste ista penit actiōe ex testō le- gatari⁹ quē sumptū si ageret ex stipulatu de suo faceret: vt h̄ dr. ceterz si res erat creditouis nō v; legatū i re certa nec i sumptū v; legatū. vt. l. d. lib. le. penur. s; qd p̄dest le- gatario: cū vict⁹ victoi p̄dēf in exp̄sis. vt. C. d. indi. l. p̄p̄rādū. s. inasit. Rñ. qz rōnē litigādī potuit h̄re heres vñ nō p̄staret p̄ iudi. of. vt. s. ti. i. l. q̄ solidū. s. cñ. s; p̄ actio- nē ex testō sic. Itē possit. iudi. d; s; iulare cū re/ vel esdē die. vt. l. d. re iudi. l. paul⁹. s; p̄ actionē ex testō qñq; r facit. s.

v De. mutat personas.

u. ij. si creditor.

Si mort⁹ cā. quid si iter viuos siquidē teneat cer- tū est qz nō ex tes- tamentō sed vi pa- cti astringi p̄t. se- cus si non teneat vt a viro v̄p̄oi fm quosdā. ego s. qz tunc p̄firmat lege per mortē: non tñ h̄z ex iudicio viti- mo: sed iter viuos h̄to qd erigit one- ris ipositio. vt. s. eo. l. p̄p̄ri. s. sciē- dum. r. l. eo. l. sed si sic. s. fi.

k Auerit. sta- mul cuz pacto de lucrāda dote: sic auxit pacificēdo.

l Redierit. cul- pa vni solutū erat m̄rimoniū: r amia- serat donationem p̄p̄t nuptias. vt C. de repu. l. p̄fen- su. s. hec nisi vir. h̄ redit ad virū r re- mittit penā bonā de eā viro cā mot- tis. et nō. qz alias redierit. et alio res degerit.

m Iulian⁹ scri- bit. impersonale verbum scribit fm Rog.

n Ad posse. vt dixit. s. ti. ij. l. plane. s. fi. r. l. de manu. tel. l. iulian⁹ air. r. s. de p̄scrip. ver. l. naturalis. s. fi. r. l. de regu. iur. l. nemo p̄edo. s. i.

o Roger. manumitete.

p Medij t̄pis. sic r. s. ti. i. l. imptor. r. l. de dote p̄ele. l. ij. s. fi.

q Sup. s. creditor. r facit. s. ti. ij. l. si creditor. s. fi.

r Commodum. duplex vt sequitur.

s Statim. adita hereditate. vt. s. ti. ij. l. si tibi homo.

t Fortassis. tēperamētū philosophicū (s. cñ seru⁹. v; em̄ legatū sumpt⁹: s; nō qz p̄ hoc possit suan vt subh̄- cit. Certū est enī qz in. p̄prietate q̄ nūc legata ē stipulatoz nullū h̄z ius/ h̄z p̄sonalē actionē: vñ r rei v̄dicatiōez vel ex testō. r sumptū q̄ sit iuste ista penit actiōe ex testō le- gatari⁹ quē sumptū si ageret ex stipulatu de suo faceret: vt h̄ dr. ceterz si res erat creditouis nō v; legatū i re certa nec i sumptū v; legatū. vt. l. d. lib. le. penur. s; qd p̄dest le- gatario: cū vict⁹ victoi p̄dēf in exp̄sis. vt. C. d. indi. l. p̄p̄rādū. s. inasit. Rñ. qz rōnē litigādī potuit h̄re heres vñ nō p̄staret p̄ iudi. of. vt. s. ti. i. l. q̄ solidū. s. cñ. s; p̄ actio- nē ex testō sic. Itē possit. iudi. d; s; iulare cū re/ vel esdē die. vt. l. d. re iudi. l. paul⁹. s; p̄ actionē ex testō qñq; r facit. s.

v De. mutat personas.

u. ij. si creditor.

q Cogitemus, si abt comodum post suam morte fru-
ctuaris pprietario legat: non valet vt hic innuit. r. s.
tu. l. l. meius. s. penul. in fi.

b No pot valere. qsi illi debitori nichil sit legatu. qz re-
missio pignoris no est donatio. vt. j. que in frau. cre. l. si pi-
gnus. g. nec lega-
tu. vt. s. n. i. l. lega-
tu. r. facit. j. de lib.
lega. l. i. in fi. r. c.
ad vell. l. ena. r. l.
iubem. r. s. qui.
mo. pig. vel hypo.
sol. l. i. s. i. s. arg. s.
s. de pac. l. posth.

patre. pone
casu vt. s. n.
i. l. si alien. seruo.
d No querit. p
filiu r. seruū here-
des institutos: qz
no sunt iussi adire
vel iussi no parue-
rit. vt. c. de here.
insti. l. cu. pponas.
in fi. s. si adq. sent
pater teneret. vt
s. n. i. l. cu. filio.
e Filio. post di-
ctum testu.

f Utilibus. ex
testo vel in factu
r sic no. q. ali. fol-
uit r. ab alio relin-
quit. vt. s. n. i. l. si
seruo. s. qui mar-
garitam.

g Eos. filii vt
seruum.

h Questite. f. s.
lio r. suo p aditio-
ne post manumis-
sione facta. vt. isti.
de lega. s. ex diuer-
so. vel dic. questite
seruo ante manu-
missionē destina-
tione testatoris. re-
uera th ei qri non

poterat enā si adiret. qz nec momēto post aditionem pe-
nes eū vel filiu remaneret. vt. s. de acq. here. l. plz. s. j. hic
dñs vel pñ no aduocat eā hereditate: vt. insti. de here. in-
sti. s. alienus. r. facit. s. n. i. l. plane si. s. i.

z fuerit. relictū. r. ideo onus fideicomis.

Ab his. incipit rñio tacite intellecta qōne.

Dari. l. relinquit. velut instituto pupillo pot relinq a
tutore. vt. s. n. i. l. peto. s. mater. cu. cōcordan.

Benignū est. quasi de equitate potius qz de rigore
iuris. r. facit. s. n. i. l. si filius. s. apud. s. hoc fallit in casu
vbi a legatarij herede non possum legare. vt. c. de leg. l.
antepe. Jtē hoc verū nisi prius reliquerit ab herede he-
redis: qz hereditate tunc em no valet fm. R. idē si relinquat
a ticio q postea extitit heres heredis. qz ab initio nulluz
est. vt. ar. s. de vulg. r. pu. sub. l. i. s. puius. sic ergo qd hic
dicat intellige si prius honoraui. secus si ecōtra fm. R.

sed hzo r. b. idem in vtroq casu videtur. r. p. cis est ca-
dem. l. s. fi. r. illud argu. cōtra. solue vt ibi no. Item con-
tra. j. l. pxi. in. s. i. Sol. vt. ibi.

Ed r. si sic. vile. qsi de edate potius qz de rigore.
o Ab herede. l. j. l. uia. r. uia. ab herede suo nichil
perierit. hzo.

Seu hzo fa-
ctus. institui seiu
herede r. addidi si
sichus seruo seij
fuerit heres insti-
tutus a seio dño:
r iustus adire he-
reditate r. adiret
tūc det sich. r. decē.
sed s. s. l. pxi. s. fi.
Sol. hic ppo noie
expfso. ibi appella-
tuo. vt. j. de shipu.
seruo. l. seruo hdi
tari. r. l. si ex re. s.
fi. r. r. qz sichū
eē hfdē est de for-
tuna cum multos
alios hfe pot. vel
aliquē hfe in gñe
ex testō vel ab inte-
stato ē necesse. vel
si deest heres i lit-
tera: dic me insti-
tuisse sichū seruo
alienū r. grauasse
seis si sichus fue-
rit factus suus: r
ei iustu adeat he-
reduatem. ad qd
s. tu. l. i. si alien.
r sic no est ptra. s.
l. pxi. in fi.

Legatu factū seruo depor-
tari nil valet: r. acquiri fisco
nisi tpe quo cedit dies legati
reperiat seruus alienatus: qz
tūc acquiri nouo dño: vel de-
portat. r. repiat restituit: qz tūc
acquiri sibi. h. d. pau. Idem

z deportati seruo fidei-
comisū fuerit a scriptū
ad fiscū ptime dicēdū est: ni-
si eū deportatus vno testato-
re alienauerit: vel fuerit resti-
tutus: tunc em ad ipm ptime-
re dbebit. Si miles depor-
tato fideicomisū reliquit: ve-
rius est qd marcellus pbat ca-
pere eū posse. Si qd credi-
tori suo legauerit id qd d3: fi-
dei comitti ei? no poterit: nisi
comodū aliqd ex legato cōse-
quat: forte exceptionis timo-

gati dñs serui cape pot ex testō. alias no qreref ei vt h.
r. s. de acqui. here. l. si seruo eius. r. s. n. i. l. si michi r. tibi
s. regula. r. j. de re. du. l. si cognatus. s. certe. no g sufficiat
tempore testamēt dñm serui esse capace. vt. dicit. l. nec
oblat. l. si cognatus. in pn. qz sub. ibi r. mortis. s. j. cū bona
deportator. cōfiscent. vt. c. de pe. l. deportator. quō pot
alienare: qd hic dicit. Rñ. hoc sententiātū erat a preside
no tamē pnceps cōprobauerat. vt. s. eo. l. i. s. hi. fm. R.
sed certe tunc legatu sibi no fisco querit. vt. d. s. vnde dic
qz hūc seruum post deportationē quesierat ex aliquo cō-
tractu forte r. sic su? no fisci. vt. c. de bo. p. l. i. r. facit ad
hanc. l. institui. de here. quali. r. differen. s. in extraneis. r.
c. de heredi. instituen. l. v.

Posse. iure singulari. vt. s. de testa. mili. l. i. s. i.

Exceptionis. tūc ergo eatenus pot grauari quate-
nus est emolumentū vt hic. r. s. n. i. l. si creditori. in pn.

r. s. titu. l. l. debitor. in prin. r. j. de do. prelega. l. iij. §. ff. r. falcidia detrahif. vt. j. ad. l. fal. l. i. §. si quis creditor. sed aliquando etiā si nō sit pecuniariū cōmodū valet. vt cum tenebatur pretorio tantū. vt. s. ij. l. i. §. i. creditor. §. i. s. nō puto q per hoc possit grauari.

S legatarius. petierit. id est agnouerit. s. petendo. als nec agere nec cedere cogere: vt no. s. titu. i. imperator. in prin. Itz nec fuit hic minister tm qz tunc nō ageret nisi in casib. vt no. s. n. i. l. si qd ticio. voluit em testator in hunc trāfire do munis. r. de eo in fideicommissariuz. vt C. com. de leg. l. i. §. pe. r. s. si vlt. fr. pe. qui vsum fructum.

b Id tantū. ni si post ipsa sit rogatus restituere. vt s. titu. l. l. imperator. §. i.

c Si nō culpa. sub maxime. nam de culpa nō tenet sed de dolo tantū quādo nil cōmodi remanet. vt. s. si quis omis. cau. testa. l. si pecunia. §. qd. r. s. titu. ij. l. si seruo. §. cū qd. vel si aliqō cōmodū si bi remāet nil sub audis. vt. d. §. cū quid.

d Nisi. facit. C. de lega. l. seruus. r. s. de here. insti. l. antepe. r. insti. e. §. an seruo. r. s. titu. i. l. statuliberū. in prin. r. l. si quis seruo. sed cōtra. j. ad treb. l. cogi. §. s. r. si seruo. Sol. ibi. Item facit. s. titu. ij. l. seruo alieno. §. i.

e Eius. scz debitor.

f Ad p̄ez. s. quēdā factū extranei quē h̄dē faciebat

g Sue. s. heredis.

h Habitura. illa filia. i. meā hereditatez in qua pater illius filie est heres: habeat filia illa ante partem.

i Post mortē. sic. j. e. l. fideicō. §. si filio. r. j. ad tre. l. vbi p̄ire. r. l. ep̄a. §. si. r. j. de sur. r. ar. le. l. filiā. r. C. de fideicō. l. q̄us r ita tacita mora iteruenit ex voluntate defuncti.

re: vel si qd in diē debitum fuerit: vel sub conditione.

Legatarius nō tenet fideicommissario nisi inquartū ad eū puenit: vel p ipm factū ē quominus ad eum pueniret: r nisi ad cedendum actionez quam habet. h. d. **P**aulus.

S legatarius a quo fideicommissum datū est petierit: legatū: id tm qd p iudicē exegerit prestare fideicommissario cogere: vel si nō exegerit actionē cedere. ad eū em litis piculū spectare iniquū est: si nō culpa legatarij lis perierit. **S**eruo heredis fideicommissum vtiliter nō relinquitur nisi fidei etus commiserit vt seruum manumittat.

Quādo duo recipiūt vnā determinationē intelligunt eā vni formiter recipere. **B**ar.

Lū ita petisset testator: vt qd ex bonis etus ad patrem puenisset filie sue: ita restituere: vt eo amplius h̄ret q̄ ex bonis patris habitura: eēt: diu pius rescripsit manifestū esse de eo tpe sensisse testatorē qd post mortē patris futurū esset.

Cetera generaliter piata referunt ad oēs r ad omne tempus. h. d. **B**ar. **M**etanus.

S ita fuerit fideicommissus relictū ad quēcūqz ex testō meo vel ab intestato: vel ad quēcūqz quoquo iure bona mea pueniant hac rōne vt r eius q postea natus erit

S ita in familiā. per adoptionē. nam r h̄ ab intestato succedunt: vt insti. de adop. §. i.

Quoqz. s. mulieris extraneæ que fuit nupta huic testator: qui postea ab intestato decessit r h̄c ei successit p edictū. vnde vir r vxor: r hoc subijcit.

sive in familiā venerit: r etus qz qui postea cognat⁹ esse ceperit fideicommissum videtur.

Etus qz que nondū nupsit s; postea eo cāu quo ex edicto ad vxorē bona mariti intestati solent pertinere.

Si testator legās certā sumā aliquibus si certū qd fecerint: vno nō faciente alter nichilomin⁹ h̄bit p̄ legari sol.

S tibi r ei qz **I**abole. Ex tribus liberis meis i funus meū ventret centū aureos legauero: non minuet⁹ in tua persona legatum si nemo venerit. **A**lpianus.

Fideicommissa quocūqz sermone relinq possūt nō solū latino vel greco: s; etiā punico vel gallicano: vel alterius cuiuscūqz gētis. **Q**uoties quis exēplum testamēti p̄parat r p̄decedat qz testet nō valet quasi ex codicillis q in exēplo scripta sunt: licz verba fideicommissi scriptura habeat: r ita diuum piuum decreuisse metianus scribit.

Aerbū cōmēdo fideicommissum nō inducit. **B**ar. **S** ita qz scripserit: illū tibi cōmēdo: diu pi⁹ rescripsit fideicō. nō debet. aliō est em psonā cōmendare: aliud vōllū tatem suam fidei cōmittentis heredibus insinuare.

Ablatiui absoluti nō soluz conditionē sed etiā dispositio nem inducunt quādo referunt

ibi relictum. **R**ecursus. **E**xemplum. qd dicit fecda. vt. C. de si. instru. l. contractus. r etiam imbreuitura in vulgari.

Non valet. vt. s. de codicil. l. i. r. de testa. l. ex ea scriptura. r. j. de secun. tabu. l. i. §. si quis in duobus. in fi. §. t. **S**uam. l. sui. est ergo cōmēdare. i. laudare. sic. C. de fidecō. l. i. ex illa. r. s. mā. l. si s; nō remunerādi. §. cū quidam. r h̄c quādoqz pro deponente: vt. j. de verbo. signifi. l. cōmendare. r. s. de positi. l. lucius.

Ex edicto. vnde vir r vxor. vt C. vñ vir r vxor. l. i. r. facit. s. de codicillis. l. si quis cum. r. l. ab intestato.

S tibi. si. id ē q̄uis. vel. p̄p̄ie.

Nō minuet. habebis ergo. l. sic. C. de p̄di. i. fer. l. penul. r. s. n. i. l. lucius. §. q̄ quis. r. §. penul. r. l. si. §. scio. r. s. de testa. r. i. l. qui tute lā in prin. alij dicunt te h̄re intergra centū que tibi nō minui debent qd esset si disiumctim esset nobis legatū. at h̄c cōmctim fuit legatū: vt. C. de cadu. tol. l. vnica. §. vbi aus tem. r. §. si vero nō omnes.

Fideicommissa. sa. punico. i. affricano. r. est. j. s. ob. l. i. §. si. l. mo etiā num. vt. j. eo. l. num. r. facit. j. de suppel. leg. l. labeo.

Quoties. no ta casuz mirabilē qz si aliqz tabello fecit ibiuenturaz testamēti: nec legit eā corā testib: nec in charta pura scripsit: qz non valet iure testamēti: nec iure codicilozum: etiam si fideicommissuz sit

a Cum esset testator instituit tres heredes: vnu roga- nit restituere sua parte ticio acceptis centu a cohredibus
b fideicommissum. quantitas.
c Ab herede. vna cu eo instituto.
d Percipiet. quantitate.
e Portione. hereditatis.

f Et sane. modo rinet repeten do questionem.
g Accepta cer ta. vel a coheredi bus. vt. s. vel a fi deicommissario.
h Prestare qm- titate. hic fideico- missum qm- titate. va let si fideicommissa rius hoc velit non aut cogit inuitus: nisi ia qd aliud ex testis pcepit: 7 sic pot solui p rariuz had. l. facta. l. facta. l. rupto. et aliud had. l. facti. l. in ra- hione. s. facti. l. ibi quo loco. re. vt dic vt ibi. Item arg. cora. s. titu. l. i. fi. s. sed ibi vt eet precia fuit tarata quantitas. 7 io non statet: si plus va- leat qe mortis.
i Fundus. cer te 7 certus: als no valeret vt. s. de iur. re. do. l. cu post. s. gener. 7 facti. s. ri tu. l. i. peto. in pn. sed arg. ptra. s. de offi. pte. l. sepe.
k Noluerit. i. si noluerit.
l Erigit. i. q se mel velit: nam suf- ficit semel velle.
m Noluisse. no ta sufficit semel vo- luisse. sic. s. aqua plu. arc. l. tu die. 7 J. quo. le. l. i. s. pro- deit. sed ptra. J. de verbo. obli. l. si qd stipu. Sol. vt no. s. n. i. l. statuliberu. s. h. 7 facit. J. pri. s.
n Hoc autem. idem legato libertatis. vt. J. de manu. testa. l. seruus. 7 sic habet dilationem.
o Tractum habet. i. conditio- nale est.
p Dederit. i. dare voluerit. 7 sic est ptra. J. de verb. ob. l. ceteris. s. si ita. vbi heres no dat. s. ibi in stipulatioe. vel exponit hic dederit. dare tñ voluit: qz dixit hoc. vel aliter pstat de eius voluntate. 7 sic cocordat. l. illa.
q Ipsius. heredis.
r Prestat. i. statum.

tur ad eos quos testator pot granare. Barto.
Cui esset qd rogatus resti- tuere portione accepta certa qm- titate. rñsum est vltra pete- re ipm fideicommissuz ab here- de posse. s. vt si vult petci pter restituere qz portione: an- no 7 si noluerit cogat accepta qm- titate portione restituere: p- prie est deliberatiois. 7 sane- cu qd rogatus accepta certa quantitate portione restituere: duplex est fideicommissuz. vnu scz vt possit petere qm- titate pa- ratus portione cedere: alio vt 7 si no petat tñ cogat fideico- missario restituere parato pre- stare quantitate. **¶** Si qd ita scripserit: sufficiant tibi vinee vel fundus fideicommissus. est: qm- 7 illud fideicommissum ee arbi- tramur: contentus esto illa re.
¶ **De s. ponit q. i. r. p. l. c. ca- sus: no no pot comode sumari.**
¶ Sic fideicommissuz relictu: nisi heres me noluerit illi de- ce dari volo: qm- ditionale fi- deicommissuz est: 7 prima volu- tate extigit. ideoqz post prima- voluntate no erit arbitriu here- dis dicendi se noluisse. hoc au- tem legatu cu voluerit tractu- hz qz diu viuat is a q fideico- missuz relictu est. veru si anqz dederit decesserit: hris ipm- pstat. s. 7 si fideicommissarius anteqz heres pstituat decesse- rit: ad herede suu nichil tran-

f Dubiu est. no. die incertum esse coditionem.
t Decessisse. als defecisse. vñ legatu est facti caducti. vt. C. de cadu. tol. s. fmsit. dies em incertus est coditio. vt J. de adi. 7 demo. l. dies. 7 s. si. i. l. labco.azo. J. de huc. s. 7 precede. est ptra. s. si. i. l. senatus. s. legatu. Sol. vt ibi.

¶ **Quand. no. ex isto. s. expressa nocere. Item no. differenciam inter si 7 cum.**
¶ **Uolueris. tu heres. i. si tu non vis non debetur. vt. s. tu. i. l. sena- tus. s. legatum.**
¶ **Ad plenum. alias deest ad.**
¶ **Arbitrium. sed que est differē- tis inter primu et secunduz casum. Respon. qz in pri- mo libere volun- tari heredis com- mittit. 7 licet testa- tou iustum appa- reat: tamen here- di permittitur ex- tam libere volun- tate interpretari equum iniquu. et iniquum equum qd est absurdum at in secundo casu soluz permittitur vt equum videat an sit equum. qd si est no permitti- tur heredi aliter interpretari fm. R. vt hic. 7 sic no. ex- pressa nocere. vt J. de conditio. 7 de mon. l. nonnunqz. Item no. differen- tiam inter si 7 cum 7 sic est contra. s. de condi. indebiti l. qui. pmist. Sol. ibi. Item cora. s. ti. i. l. senatus. s. legatu. Sol. vt ibi.**
¶ **Uro bono. sic. J. de rebus di.**
¶ **Nullisse videt: ditionale em ee legatu nemini dubiu est: 7 pe- dente conditioe legati videri decessisse fideicommissarius.**
¶ **Quand. aut fideico. ita re- lictu si volueris: no debeat: tñ si ita a scriptum fuerit si fueris arbitrat: si putaueris: si estima- ueris: si vtile tibi fuerit vñ vñ videbit: s. debet: no em plenu arbitriu volutatis sue heredi dedit: s. qm- viro bono fideico- miss. relictu. ¶** Proinde si ita sit fideicommissuz relictu: illi si te meruerit oimō fideicommis- sum debebit: si mō meritū qm- apud vtrū bonū collocare fi- deicommissari potuit: 7 si ita sit si te no offenderit. eqz debebit: nec poterit hris causari no ee eū meritū: si ali vñ bono 7 no ifest meritū potuit admittere
¶ **Arbitrium peruenire inducit fideicommissum. Barto.**
¶ **Hec verba te fili rogo: vt p- dia que ad te puenerint p tua diligentia diligas: 7 curā eorū agas: vt possit ad filios tuos puenire: s. no satis exprimit fideicommissuz: s. magis p silū qz necessitate relinquit: tñ ea pedia in nepotibus post mor- te patris eoz vim fideicommis- si videntur cōtinere.**
¶ **A patre pot relinqui filio si verba sapiat quoquo modo vt fideicommissum in tēpu ext- stente sui iuris videatur dela- tum. Bartolus.**

vtum. s. cu ita. 7 de iniur. l. sed si vnus. s. ait pretor. 7 de fideicommiss. lib. l. fideicommissa.
b Curum. no. arbitrium 7 estimationē alicuius electi reduci ad arbitrium boni viri.
c Equē debetur. nā equipollent hec dno. vt. s. ti. i. l. quidam. 7 l. cum pater. s. rogo.
d Continere. s. inspecta potius mente testatoris qz ipsius verbis. 7 sic non obstat J. eo. l. pater. s. penul. 7 est sic. s. ti. i. l. vnum. s. fina. 7 s. ca. l. s. si quis ita. 7 J. eo. l. cū pamphilo. in punci.

Liber Octauus.

a Si filio pater fuit institutus ab extraneo, et filio instituti legatum relictum.

b Non sit ita. f. expsum. **c** Intelligi possit. f. ex

d Efficitur. ex morte testatoris. et facta. (mente, cit. s. eo. l. si legatarius. s. si. cum concordantiss.)

e Non videri.

pra videbat iam p morte patris: qz non poterat fieri sui iuris / s. est: i. mo statiz extitit q ad effectū. vt. J. ad trebel. l. mulier. in pn. 2. J. qñ di. le. ce. l. si ita. 7. C. de ins. si. 2. substi. l. iij. cū 2 cor. vbi no. nil re ferre qd de eqpol lentib' fiat. et per hoc. s. quēdamo. testa. aper. l. ante. penul. ij. rñ. arg. J. C. de his qui ve. eta. im. l. si.

f Admitte. f. pculdubio. nā et ante extitit vt dixi: et pro hoc optime. s. de dona. inter vi. 2. vro. l. si si mort. s. i. et arg. J. J. d. cap. l. in bello. s. si quis seruū.

g Necessitate. rei familiaris. vt C. de resin. v. l. nō idcirco. vel qā erat pitura. vt. s. de rei v. l. itē si s. beratum. s. si qā. aliud si ex voluntate. vt. J. de adi. le. l. rē legatā. 2. arg. J. de fideicō. lib. l. cū fideicōmissa.

h Probationē. no. pbationē mutata voluntate he redi incumbere.

i Exigendā. f. nūc. s. z tūc opz pban a legatario cū spōte res fuisset aliēata. vt. J. d. ali. le. l. cū seruū. 2. facti l. i. eo. s. si rem suā. 2. s. de proba. l. ij. 2. l. eum.

k Forte. philosophicū temperamentum est. vere enim non interest vt subijct hic. et dic interest id est iter hec fm litteram pisanam.

l Substātia debui. ex hac differētia opz h legatariū pbare. vt hic. 2. s. ii. ij. nō quocūqz. s. q gati. 2. l. si sic. s. i. in fi. 2. l. lucius. i. rñ. 2. l. cū pat. s. filia. 2. J. de au. 2. arg. le.

C Si filio a patre herede instituto fideicommissum relictū fuerit: 2 si verbis nō sit ita relictū cū pat moreret: sed itelligi ita hoc possit: puta qz sic relictū ē vt relinquat filio: vel volo eum habere: vel volo ad eū pertinere defendet in id tēpus fideicommissum relictum esse i quo sui iuris filius efficitur.

C Non refert quid ex equipollentibus fiat. Barto.

C Si cui ita fuit fideicommissū relictū: si morte patris sui iuris effectus fuerit: 2 emancipatione sui iuris factus sit: non videri defectisse cōditionē. sed 2 cum mors patri contingat quasi ex tante cōditione ad fideicommissum admittetur.

C Si alienatiōe rei legatē distinguitur an testator alienauerit ex necessitate: aut voluntate. In actione autē debui non sit ista distinctio: sed heres semper probat testatorē exegisse debui aio adimēdi legatū. h. d. vsqz ad s. si quis illicite.

C Si rē suā testator alicui legauerit: eaqz necessitate vige te alienauerit: fideicommissū peti posse: nisi probet adimere et testatorē voluisse. probationē autē mutata voluntatis ab hereditibus exigendā. Ergo et si nomen qz debitoris exegerit: qd p fideicō. reliqt: non tñ hoc animo vt quasi vellet extinguere fideicommissum: poterit dici deberi: nisi forte interest. hic em̄ extinguitur ipsa substātia debiti: ibi res durat tāetsi alienata sit: cum tamen quidā no-

l. scia. in fi. 2. J. de lib. le. nō solum. s. liberatio. qz secus est in superiori casu vbi heres probat.

m Exegisset. a spōte soluēte. 2 sic improprie vt sequit.

n Pro deposito. aliud si pro deposito nō habuisset vt nō no. p plures. ll. et no. h. qz iter. pbet animi pfeuerātia.

men debitoris exegisset: et p deposito pecuniā habuisset: putauit fideicommissi petitionē superesse: maxime quia nō ipse exegerat sed debitor: vltro pecuniā obtulerat: quā offerente ipso nō potuit nō accipere. paulatim igitur admittimus: 2 si ex hac parte pecunie rem comparauit: quam nō hoc animo exegit vt fideicommissarium parauerit: posse ad huc fideicommissi petitionem superesse.

C Non prohibetur quis legare columnas aut lapides ex illa domo quam oportet fm leges destruere.

C Si qz illicite edificasset: id est hoc qd dirui pstitutiōes iubet: an fideicommissi. relinquere ex eo quis possit videamus: et puto posse. cum enim dirui necesse sit: nulla dubitatio est quin senatuscōsultum impedimēto non sit.

C Si heres rogatus sit certā summā vsuris certis: fenozit dare: vtilis est fideicommissum: sed metianus putat non ahs cogendum credere: qz si idonee ei caueatur. sed ego proclinator sum: vt putē cautionem non esse exigendam.

C Si rem legatā legatariū habere non potest absqz sui debitor prestabitur estimatio si testator fuit sciens. h. d. Barto.

C Si seruo alieno milia relictur: an domino quera tur legatum queritur. et aut scit seruum esse: et dico estimationem deberi. aut ignora uit: 2 denegari fideicommissi

C Milia. quā seruos hie fuerat inuoluntati. nō tñ iure aut natura ventū penitus fm. R. vel forte de iure est ventū. vt. C. q milia. nō pos. l. sup seruis. 2

b Deberi. huic em̄ relicto talis inest natura. vt. s. nru. l. i. mortuo. s. i. R.

c Denegari. sed hic milia posset legari et libero

non ergo 2.

o Exegerat. no ta s. exigere. i. ab iusto extorqre. sic J. q in frau. credi. l. pupill. J. de J. s. n. i. l. si tici. fo. abi.

p Nō accipere scz ronabilis cū videatur velle dura re dñs debitoris. nā qui accipit mutū seruū est fenorātis. vt. C. de noua. l. ij. 2. ad hoc. J. de sol. l. si debitor. q Admittem. scz valere fideicōmissum.

r Nō hoc aio. et hoc pbaf p hoc q habuit eā in de positū: vt alio modo. 2 no. q quidā habet cancellariū hunc s. sum. 2 si ex hac rē. et facit. J. s. adimē. le. l. pater.

s Subet. vt in loco publico. vt. J. ne qd in lo. publi. l. i. in pn. 2. l. si. vt J. l. s. fi. regū. l. si. t. Ex eo. cōdicio illicito: puta vnā columnā. se cus in licito: vt. s. eo. ti. l. cetera. 2. l. filii. s. edes. 2. facti J. eo. l. nru. s. ij.

v Impedimēto. huic legato columnę.

x Utile. vt. s. ii. ij. l. si suū legatus. s. fina.

y Idonee. scz fideiussoub' vt p gnouit. vt. s. mā. l. si mandati. s. fi.

z Cautionē. l. talē vt dñi. s. nuda sic: vt. s. de iur (di. l. in omnibus.

grotū.

ergo ei seruo. vt. s. ti. l. l. debitor. s. suo. que est tra. Sed
 dic non omne: sed nec id qd rone rei legate vt plone lega
 tarij ipediti pot legari libero r suo. r qd impedit nec vni
 nec alteri. hoc aut no rei pnone rone impedit oino le
 gatu: sed ex coiectura metis defuncti: presumit ei qm no
 p fucuerit sui mi
 lita habere si scis
 set serui nil ei reli
 ctur? ees testator.
 na r als ex legata
 rij vsu r factia tes
 tatoris voluntas
 colligitur. vt. s. de
 vsu r habi. plenu.
 s. sed si pecoris. r
 s. equitij. r. s. de le
 ga. i. l. si seruo plu
 riu. s. si. r. s. de iur
 di. l. s. r si suscepe
 rit. s. i. r. s. ij.
 a **C** No reliquis
 set. hoc em hic psu
 mitur sicut i re a
 liena legata et in
 subhone suo insi
 tuto heredi vulga
 riter scia aliud vo
 luisse cum psu
 vt. C. eo. l. cu alie
 na. r. s. de heredi.
 l. h. l. pater filio.
 b **C** Apparet. no
 rem legata p hant
 debere q si p hant
 non pot eius esti
 matio p hantur a
 legatario.
 c **C** p hant no
 pot. hinc ergo mi
 nime est inheren
 da. difficultas: em
 r no im possibilis
 lia r spectu hoc no
 posse dici: vt i re
 aliena legata qua
 dhis non vult ven
 dere. ceteruz iure
 naturave relicto
 resistere nichil o
 no dabit: vt in ma
 cipio orthodoro heretico. et in fundo martio r hoie libe
 ro relicto dr. vt. s. ti. ij. l. apd iulianu. s. si. r. l. ceta. r dulin
 gue vt ibi no. in. l. s. si res. r facit. s. de au. r arg. lega. l. ti.
 cia. s. i. r. s. ti. ij. l. si iusta. s. iij. r. s. de pbo. ob. l. multum.
 d **C** Cautionem. a legatario.
 e **C** fideicommissum. f. legatario.
 f **C** exigenda. i. non exiget heres cautione.
 g **C** qd semel. s. s. qui. mo. vsu fru. amit. l. sicut. sed ibi di
 pit qd iens: s. hic dixit rursus. Itē no. sufficit semel solui: r
 qd no. vt no. C. de iur. deli. l. si. s. s. qd. Itē no. p infinita
 te. sic. s. de da. s. fec. l. q bona. s. si. r. s. de arbi. l. no disti que
 mus. s. qd ius. r. s. de re iudi. l. a diuo. s. s. si emptor. r. C. d
 sacrosanc. ec. l. si. s. sed ne. r. s. p foc. l. si loca. p filia. s. s. r
 si falsa. r. s. vt le. no. ca. l. i. s. si cui. s. s. arg. s. de fideiul. l. si

persecutio dz: quia si scisset seruum no reliquisset. ex his ap
 pareb cum p fideicommissis. aliqd
 relinquit prestandu ipsum qd
 relictum est: cum vero ipsum
 prestari non potest estimatio
 nem esse prestandam.
C Dictio rursus verificatur in
 duabus vicibus tñ. Barto.
C Si quis decē p fideicommissis.
 alicui reliquerit: et si p didisset
 id qd ex testamento relictuz est
 rursus et reliquerit. querebat
 an sequens fideicommissis. valeat:
 vel an exigere heres debeat
 cautionem? salua fore decē ne
 cogat ad prestationē: r an si se
 pius p didisset sepius et fartia
 fideicommissum. diuus pius re
 scripsit neq cautionē exigen
 dam: r no amplius qd semel
 postq p didisset prestandū. no
 em onerandus est heres vt in
 finitū quorū p diderit: vt re
 sistuere ei tantū dē debeat: sed
 vt p fideicommissis. posteriori
 duplicata et legata videatur. nec
 ampl? ad periculū heredis p
 teneat: si quid postea is cōsum
 pserit ex soluto ei posteriore fi
 deicommissio.
C fideicommissum relictū ani
 mo compensandi: petitionem
 non inducit. Bar.
C Item si quis certā quanti
 tate cur reliquerit: r addiderit

facilius hanc summā posse? cō
 pensari: cū debitor sit fideicō
 missari? ex cā hereditatis gaij
 seij: nec velit ille adire heredi
 tatem gaij seij: sed petat fidei
 cōmissum. Imperator noster
 cōtra voluntatē eum testan
 tis petere fideicōmissū? rescri
 psit: cū in fideicōmissis pēcipue
 spectanda seruādaq sit testa
 toris voluntas. Plerūq? eue
 nit vt multorū interesset id qd
 relinquitur verum testatorem
 vni? voluisse honorē habitū?
 et hec est sentētia marcelli ve
 rissima. sic enim euenit vt in
 terdū si pluribus? testator ho
 norē habere voluit: r de pluri
 bus sensit: qd vni legatum
 sit: tamen ad psecutionē eius?
 plures admittantur: vt puta si
 decē fuerint eiusdē rei? stipu
 landi? r heres vel fideicōmissi
 farius rogatus est? vt eis sol
 ueret. hic enim r si omnib? in
 terest et de oibus? senserit te
 stator: fideicōmissum relictum
 oēs petere poterunt. sed vtrū
 in parte agant? an in solidū vi
 deamus: et credo put cutusq
 interest cōsequētur. Anus igit
 qui occupat agēdo totū conse
 quitur: ita vt caueat defensuz?
 tri a duersus ceteros fideicom
 missarios eum? qui soluit: siue
 socij sint: siue no. **C** Interdū

k **C** posse. no. fa In finis
 cilius cōpensam? tas vitā
 qd soluamus. da est.
 l **C** Gaij. qd gai? In finis
 instituit fideicom? tas vitā
 missariū qui gai? da est.
 fuerat debitor: te
 statoris secundi.
 m **C** Voluntas. ta In finis
 citā qd sub hac cō tas vitā
 ditōe legauerat: da est.
 si ille gaiio fetio fue
 rit heres r cōpen
 sauerit. facit? em
 remittim? que spe
 ramus qd dem? q
 possidem? sic. s. d
 leg. ij. l. vni ex. s.
 si rem. ex facit. r. ti.
 tu. l. i. l. i.
 n **C** fideicommissū In finis
 no. i fideicommissis tas vitā
 pēcipue spectan da est.
 da seruandaq est
 testatoris volun
 tas.
 o **C** Voluntas. vt z In finis
 s. ti. ij. l. pe. no. r. s. tas vitā
 de sup. le. l. labeo. da est.
 r. s. d auro r argē.
 le. l. quintus.
 p **C** plerūq. no. In finis
 ex pn. hui? s. illi tas vitā
 soli deberi fideicō
 missum que testa
 tor voluit honora
 re. Accur.
 q **C** vni. s. ei so In finis
 li ex fideicommissis. tas vitā
 li cōpetit actio. da est.
 r **C** habitū. pōe In finis
 exēplū si pkes sūt tas vitā
 rei debēdi. r vni le
 galū libatio. vt si le
 go tibi qd tici? tibi
 dz qui est forte nō
 plurium. vt. s. de

soluendo. nam refert gratia vnius vel
 lib. le. l. iij. s. si. r. s. de arbi. l. no disti que
 mus. s. qd ius. r. s. de re iudi. l. a diuo. s. s. si emptor. r. C. d
 sacrosanc. ec. l. si. s. sed ne. r. s. p foc. l. si loca. p filia. s. s. r
 si falsa. r. s. vt le. no. ca. l. i. s. si cui. s. s. arg. s. de fideiul. l. si
 soluendo. nam refert gratia vnius vel plurium. vt. s. de
 lib. le. l. iij. s. si. r. s. de arbi. l. no disti que
 mus. s. qd ius. r. s. de re iudi. l. a diuo. s. s. si emptor. r. C. d
 sacrosanc. ec. l. si. s. sed ne. r. s. p foc. l. si loca. p filia. s. s. r
 si falsa. r. s. vt le. no. ca. l. i. s. si cui. s. s. arg. s. de fideiul. l. si

lib. le. l. iij. s. si. r. s. de arbi. l. no disti que
 mus. s. qd ius. r. s. de re iudi. l. a diuo. s. s. si emptor. r. C. d
 sacrosanc. ec. l. si. s. sed ne. r. s. p foc. l. si loca. p filia. s. s. r
 si falsa. r. s. vt le. no. ca. l. i. s. si cui. s. s. arg. s. de fideiul. l. si
 soluendo. nam refert gratia vnius vel plurium. vt. s. de
 lib. le. l. iij. s. si. r. s. de arbi. l. no disti que
 mus. s. qd ius. r. s. de re iudi. l. a diuo. s. s. si emptor. r. C. d
 sacrosanc. ec. l. si. s. sed ne. r. s. p foc. l. si loca. p filia. s. s. r
 si falsa. r. s. vt le. no. ca. l. i. s. si cui. s. s. arg. s. de fideiul. l. si

f **C** Uenissima. vt ei tñ debeat que testator voluit hono
 rē. (rare.)
 g **C** Si pluribus. creditoribus sicij.
 h **C** Eius. f. legat. x **C** Eiusdē. f. hominis.
 i **C** Rei. non testatoris.
 k **C** Stipulandi. non testatoris.
 l **C** Rogatus est. ab eo qui erat non debitor.
 m **C** Omnium. f. creditorum.
 n **C** De oibus. f. honorandis. alioquin ager debitor tñ
 vt. s. prox. s. r. facit. s. ti. l. si fideiusor.
 o **C** Agant. f. quilibet pro parte debiti sui.
 p **C** Defensum in. s. de lib. lega. l. quid ergo.
 q **C** Sum. scilicet herede. s **C** Soluit. legatū.
 ff

a. Nō publicanus. cū nulla eius grā sit relicta. imo vt minister eius. vt. s. ti. l. si q̄s ticio decē. als. sec. vt. s. b. cō di. r. demō. l. ticio. s. ticio genero. r. s. e. l. pri. s. r. s. de vsu fru. ea. re. l. trib. an. fi. q̄ sunt. r. r. facit. s. ti. l. si fideiussor. r. l. suo legato. s. si. testō. r. l. si seruus legatus. s. pe.

b. Voluerit. te. stator.

c. Querat. pu. ma. facie.

d. Procul. ipi. pculē supplicatū que sola pulsabat.

e. Cohēdit. p. cūle gēntiū casus ad qd̄ ē. s. d. vsur. l. cū quidā. s. fi. et. s. de oper. pu. l. si legatum. s. l.

f. Datat. ille coheres.

g. Solā. penā in iudicio conuen tam. Accur.

h. Sumptū. in iudicio famil. her. vt. s. fa. her. l. he. redes. s. non tm.

i. Non admittit. nā que diuisio nem nō admittit: tūc insolū ab her. dib. r. her. dib. de. bent. vt. s. fa. her. l. h. fides. s. an. ea. r. s. de seru. le. l. fi. r. facit. s. ti. l. q̄ntus. s. ad auctōritatē.

k. Nō audiet. vt. s. de polli. l. an. tepenul.

l. Stichus. ait. et male.

m. Volūtate. C. de fidei cōmis. l. vo luntatis.

n. Ingenio. no. p̄tingio natu ra r. etate r. p̄dūo ne alicuius ei cō. sideratur officū.

o. Artificiū. va let ergo relicū lz incertū p̄pter fa. uorē alimētoꝝ. vt. no. s. ti. l. l. quidā. r. facit. s. de solu. l. iter.

p. Sic. dato. l. adiecto fundi noie. alioq̄n (artifices. inutile est relicū. vt. s. de iur. do. l. cū post. s. gener. q̄.

q. Decem. scilicet dato.

r. Debeat. vt. s. eo. l. si pure. r. s. si cer. petā. l. lecta. cir. ca. p̄n. sed. s. ti. l. si seruus legatus. s. si ita. sed hoc. p̄. nomen hic soluit cōtranetate. licet. R. aliter soluat vt. ibi. a. 30. Item facit. s. eo. l. si seruus. s. si ei. r. s. de vsu fru. le. l. si aliq̄. r. s. de vsu fru. ac. l. inde neratus. s. non solum.

q. On dubiū. pone casum tribus modis. primo q̄ lo. quat̄ fm iura noua q̄ p̄mittunt talē casum imponi

alterius nomen scribitur in te. stamento: alteri s̄o fidei cōmis si petitio vel legati cōpetit: vt puta si fidei heredis cōmittat vt ipse publicano p̄ ticio p̄stet fidei cōmissum: hoc legatū nō publicanus perit lz sit ei ascri ptum: sed ipse petere poterit p̄ quo legatū relicū est. multuz autē interesse arbitroz cui vo. luerit p̄spectū: cuiusq̄ contē platione testator fecerit. ple. ruz autē intelligendū est pu. nari causa hoc fecisse: lz emo. lumētū publicano queratur. **In iudicio quibet here. cu tenetur insolū. Bar.**

Si in ope ciuitatis faciēdo aliqd̄ relicū sit: vnūq̄q̄ he. redē insolū teneri diu⁹ mar. cus r. lucr⁹ feuerus p̄cule⁹ re. scripserūt: tēpus tñ coheredi⁹ p̄stiterunt irra qd̄ mittat⁹ ad opus faciēdum: post qd̄ solā⁹ proculā voluerūt facere: im pu. taturā coheredi sumptū⁹ pro parte ei⁹. ergo r. in statua et in seruitute r. in ceteris que diuisiōne nō admittūt: idē diuus marc⁹ rescripsit. **Si q̄s op⁹ facere iussus paratus sit pecu niā dare reipub. vt ipa faciat: cū testator p̄ ipsum id fieri vo luerit: non audietur. et ita di. uus marcus rescripsit.**

Legatum incertum relicū in his que alimenta respiciūt valet. Barro. Panlus.

nupte ne sc̄as ineat nuptias. vt in aut. de nup. s. queve ro. cel. iij. r. C. de indi. vidu. aut. cui. sed iure veteri. r. vt. s. de cōdi. r. demō. l. quotiēs. r. l. cū tale. in. fi. r. fm hoc hec dictio q̄n simpliciter ponit p̄ q̄. et fm hoc valet fidei cō. missum in eū casum in quē voluit testator vel in q̄sq̄

Sichus liber esto: et vt eum heres artificū do ceat: vn̄ se tuert possit peto: pe gasus iutle fidei cō. esse ait: qz gen⁹ artificij adiectū nō esset: s̄ p̄tor aut arbit⁹ ex volūtate^m defuncti r. etate r. p̄ditōe r. na tura igentoz⁹ etus cui relicū erit: statuet qd̄ potissimū artifi cū⁹ heres docere eū sumptib⁹ suis debeat. **Metia.**

Sic locut⁹ erit testator: heres me⁹ illi fundū da to: sc̄lo hoc ampli⁹ decē: non erit dubitandū qn̄ seius r. fun. di partē r. decē ex testamento percipere debeat. **Altus.**

Quoniam dubium est quā si vxor legatum sit: si nō nupserit: idq̄z alij restituere ro gata sit: cogēda est si nupserit restituere. **Herēs qz cui iurisu randi cōditio remittit legatū r. fidei cōmissum d̄z.**

Sed si cui legatū relicū est vt alienā rē redimat q̄n p̄stet: si redime. re nō possit q̄ d̄is non vende. ret vel imodico⁹ precio v̄dat instam estimationem inferat.

Heres testatoris **Marcel** nis legata q̄ in p̄ fundo esse dicuntur: quā doq̄z appa. ruerint p̄stat. **Pomponius.**

Spe⁹ legatum plenius^b restituitur fidei cōmissi sario q̄z esset auctus: vel luti si alluione ager auctus⁹ eēt: vel etiam insule nate. **Metia.**

habere nō possit: vel difficulter tenetur ad estimationē. vt in s̄. eo. s. non solum. r. s. eo. l. qui concubinā. s. fi. r. die vt. ibi. r. s. de auro r. argē. le. ncia. s. r. ar. s. de posi. l. iij. r. s. ti. l. l. mortuo. s. r. ij. r. s. ad le. fal. l. alienus. r. s. de fi. dei cōmis. lib. l. alieno. s. si quis.

Heres in profundo maris.

3 Quandoq̄. i. quandoq̄z.

Spe. i. frequenter.

b plenius. i. pinguius.

c Auctus. sic. s. ti. q̄. in rerum. s. si quia. r. s. de se. quire. re. domi. l. ergo. r. s. de pigno. l. grege.

viduitans: vel si nupserit. Secūdo dic q̄ casu vidu. tans tm̄ relinquit fidei cō. sub qua et legatum erat reli. ctum. sed in. l. quo tiens. q̄ est. r. dicit nō valere fidei cō. si fuit relicū in ca. su si nuberet. et le. ge quin. p. q. vt. s. vel dicitur q̄ nō valet fidei cō. r. die relicū in penā si nupserit. vt. d. l. q̄. tiēs. et fm̄ hec qn̄ ponit. p. q. et hec dictio nō ponitur iuxta verbū est. et q̄ dicit si nupserit sub. ē. r. tūc hec et illa. l. quotiēs. q̄ di. cū idē corrigitur per dictā aut.

Cōditio. erat est iuratur si iuraret se daturū ticio decē. nam licet iuramentū remittatur. r. tamen da. re oportet: vt. h. et. s. de cōdi. in. s̄. l. q̄ sub conditione. in. gn. r. s. quotiēs. r. s. de cōdi. r. demō. l. hec scriptura. et. s. ti. q̄. si quis inq̄. linos. s. fi.

Cōditio. i. magno. r. no. nō vendere: vel imo. derato precio v̄. dere equipollent.

Infestat. no. de re aliena p̄stan. da grauatū si eā

Vedere. p̄cio nō iusto et nō ven. dere eā polleat

Etiam in fluminibus. qd frequenter accidit: s; in mari raro. vt i. de acqui. re. do. l. adeo. §. si fluit. et cũ de futura dicat die nata. i. nascitura. sic. C. de legi. 2. senatus: cõ. l. i. r. s. p. soc. l. offic. r. i. de h. do. sig. l. verbum. et.

Prediu. al. deest suo. et est plana. r. 2. cor. C. cõ. predio. l. l. r. g. s. e. s. r. uo haberi prediu: et tũc dicitur peculio non dñico. vt. i. de serui. leg. l. et si marie. r. s. ii. i. l. si debitor. §. si.

Iure. noll ratu. qd semper p̄sumit nisi contrariu sit liqui dum. l. y.

Quia. r. videbatur qd sic.

Fideicommissa. no. nuda voluntate fideicommissa firmari.

Nuda a sermone. ayo. ad hoc C. de fideicomis. l. fideicõ. r. i. d. ad. l. lex. p̄. r. l. iij. r. de his qui. vt in dig. l. cõ. qdaz. r. i. ad rebel. si qd po. r. de suppel. l. labeo. r. in l. i. d. mo. res. infr. §. i. et facit ad hoc. s. de testis. mili. l. miles i. §. si testamentu.

Fortassis. abundat.

Uelim. nota ista demũ a priori testamẽto recedi: si posteri valeat.

Tibi legatu. facias. qd tamẽ ineptũ non sit. vt. s. ti. i. l. suo legato. §. si. uẽ qd fieri nõ tu solutus interit. vt. i. de cõdi. r. demõ. l. tico. l. respõ. r. facit. s. d. arbi. l. cũ pena.

Cauens. nõ oino cauendũ. vt no. C. de his que sub mõ. l. i. sed cõtra. Jaitu. l. l. liberto. §. largius. ibi nõ cauetur. Sol. ibi meius non legatarius: sed legatarũ minister erat. r. facit. s. loca. l. si insulam. §. si.

Ires. insolidũ. hoc expresso a testatore. vt. s. ti. ij. l. si pluribus. r. s. titu. l. qui duos. §. si is. r. Jai. ij. si duos. r. C. de ca. lu. tol. §. in autem. dis iunctam.

Utu. no. qd nutu legari vel fideicomitti p̄or: nisi sit mutus a natura. Accur.

Etiam ea que futura sunt legari possunt: vt in insula/vel in mari/vel in fluminibus nata. Seruitus qz seruo predium habenti recte legatur.

Legatu relictu in voluntate solẽm: per voluntatẽ minus solennẽ non intelligitur tacite reuocatum. Barto. Dõpo.

Iure testõ factõ fideicomis. tibi reliqro: dein de aliud postea fecero nõ iure: in quo fideicõ. relinqũ tibi vñ aliõ qz qd prior testõ vel oino non sit relictu: videndũ est an mens mea hec fuerit facientis postea testũ: vt nolim ratũ eẽ qd tibi sit prior testõ relictu: qz fideicomissa voluntate nuda i firmarent. sed vix id obtinere p̄or fortassis: ideo qd ita demũ a priorẽ testõ recedẽ velim si posteriorẽ valiturũ sit: r. nunc ex posteriore testõ fideicomis. et non debet: etiã si iudẽ heredes vtroqz testõ instituit ex priorẽ extiterunt.

Non potest peti legatu: nisi caueatur de modo implendo. h. d. Barto.

Intent. I tibi legatu est vel fideicommissum relictu: vti quid facias: etiã si non interest heredis id fieri negandã tibi actionẽ: si non caueas heredi futurum qd defunctus voluit: nerua et attilicũ recte putarunt.

Ires michi p fideicõ. relicta sit: eadẽ tibi legatur: vel per fideicõ. relicta sit nõ comunicãdi animo sed vtriqz insolidum dandam ambigendum non est: si alteri sit soluta: alterum nullum quidem ius in ipsa re habere: sed actionẽ de precio integram eum habere.

Utu etiã reliquitur fideicomis. dum modo is nutu relinquat qu et loqui potest: nisi supueniens morbus impedimento ei sit.

Fideicomissum relictu r apud eum cui relictu est ex causa lucratia inuentũ extrinseci placuit: nisi defunctõ estimationem quoqz eius prestari voluit. Volũtis edium vel tignis p fideicomis. relictis ea tantũmodo amplissimus ordo prestari voluit: nulla estimatio facta mẽtione que sine domus iniuria auferri possunt.

Si prima voluntas est derogatoria vitime prima preuulerit: nisi per vltimam specialiter reuocetur. Bar. Hermoge.

Intent. I quis in principio testamenti a scripserit: cuius legauero semel debert volo: postea eodem testamẽto vñ codicillis sciens sepe eidem legauit: suprema voluntas prior habetur. Nemo enim eã sibi p̄or legem dicere: vt a priorẽ et recedere non liceat. sed hoc ita locum habebit: si specialiter dixerit prioris voluntatis sue penituisse: r. voluisse vt legatarius plura legata accipiat. Miles i eũ ex militari

l. si. in pñ. So. ibi. Jit. s. de codicil. l. diu. §. licet. So. v3 qdẽ vt ibi dñ. s; si agit obstat excep. vel distingue an l. eos dẽ testõ fiat hec dẽrmiatio q̄ q̄si a dẽptio est in q̄ postea legat: sicut r. s. de le. l. l. si ita scrip̄tu: dicitur nõ multũ placet vt dicã. hie dẽrmiat aut ante q̄ legaret: vñ facit impeditur legatu. an postq̄ legauit. nã et ibi facta videt ante: qd dicit nã ea q̄ postea r. vel sol. vt ibi. Jit. qd si dicat nolo valere si quod testũ fecerõ: Rñ. hec. lex locũ h3. ff. ij

Loqui. alioquin nullo modo fideicõ. potest relinqre mutus: nisi supueniat morbus r. quasi dicat si a natura. i. a natiuitate sit mutus r. surdus non p̄or. si ex accidenti litterarũ peritus p̄or: nõ tñ nutu. si autẽ disceret sit morbus. dic vt. C. qui testa. fa. pof. l. discretus. r. facit. C. de fideicõ. l. et in epla. r. i. de sup. le. ga. l. labeo.

Potest. i. loq̄ posset nisi esset impedimẽto morbo. fideicomis. facti. s. ti. i. l. meuius. §. duobus. r. l. a tepe. §. impubere. r. i. de act. r. ob. l. omnes. r. l. i. eo. §. si res.

Placuit. no. non posse cõcurrere duas causas lucratias in eadẽ. r. i. de iur. i. no. posse de domo ali qd legari. p̄or qd domus destruat. r. i. de iur. i. no. posse de domo ali qd legari. p̄or qd domus destruat. r. i. de iur. i. no. posse de domo ali qd legari. p̄or qd domus destruat.

Possunt. s. titu. i. l. senatus. in pñ. J. Sol. ibi. Jit. facit in eo. ti. l. cetera. r. l. fili. §. edes. r. s. eo. l. fideicõ. §. si quis illicite.

Intent. I si nõ hoc exprimat: vt h. subdit. al. s; eẽ J. s. de lega. l. l. si michi r. tibi. §. si.

Nemo. no. neminẽ sibi posse legẽ imponere: vt ab ea fecit nõ possit. Jit. no. qd s; r. cõ. cõ. qd dicat testator nolo me posse reuocare hoc meuz testũ: nichilominus p̄or reuocare si nõ hoc exprimat i vltimo testõ.

Accipiat. al. s; prima voluntas q̄si vltima v3 vt hic. r. d. l. si michi. §. si. et l. si ita. s; J. s. ti. i.

Intent. I si nõ hoc exprimat: vt h. subdit. al. s; eẽ J. s. de lega. l. l. si michi r. tibi. §. si.

Nemo. no. neminẽ sibi posse legẽ imponere: vt ab ea fecit nõ possit. Jit. no. qd s; r. cõ. cõ. qd dicat testator nolo me posse reuocare hoc meuz testũ: nichilominus p̄or reuocare si nõ hoc exprimat i vltimo testõ.

Accipiat. al. s; prima voluntas q̄si vltima v3 vt hic. r. d. l. si michi. §. si. et l. si ita. s; J. s. ti. i.

Intent. I si nõ hoc exprimat: vt h. subdit. al. s; eẽ J. s. de lega. l. l. si michi r. tibi. §. si.

Nemo. no. neminẽ sibi posse legẽ imponere: vt ab ea fecit nõ possit. Jit. no. qd s; r. cõ. cõ. qd dicat testator nolo me posse reuocare hoc meuz testũ: nichilominus p̄or reuocare si nõ hoc exprimat i vltimo testõ.

fideicommissa nuda voluntate infirmatur.

Uelim. nota ista demũ a priori testamẽto recedi: si posteri valeat.

Intent. I si nõ hoc exprimat: vt h. subdit. al. s; eẽ J. s. de lega. l. l. si michi r. tibi. §. si.

Item qd si dicat nolo valere si qd fecero: nisi fiat illo vel illo modo. vel nisi tales sint testes: vel nisi expressim hec sba repentant. Rñ. semp videt qd hz loci hec lex qd valeat pumū: nisi spāluter reuocet p mū p scdm. tūc em p mū vi- caaf. ar. C. d. testa. aut. hoc iter sup. l. hac pultissima. r ar gu. j. de sbb. obli. l.

Prinile gū 3 le gē qñqz validuz est.

q rome. s. flauus. Itē no. hic ar. pto rescriptis vel pu- uilegijs 3 legē q valeat si dicat pnc- ceptis: non obstan- te r. vt. C. de test. aut. hoc inf sup. l. hac p sul. et. C. si 3 ius. l. si. no. Itē fac- cit. s. de vulg. sub. l. si qd eū. r de le. r senatuscō. l. nō est r. s. fami. her. l. ex- gre. s. fi. r. s. de do- na. cā mor. l. si alie- nā rē. s. arg. cōtra- in eo. n. l. vbi ita.

Itē no. ex sola scē- tia nō presumi vo- luntatē. sed arg. s. de vsu r habi. l. plenū. s. equitā. r C. de testa. mil. l. sicut.

Cōsequit. fa- cit. s. de milit. testa. l. ex militari. r. s. d. dona. inf vi. r yr. l. cū hic status. s. si miles. r. s. de in- iusto testa. l. si qd ex here dato. s. irri- tum. r no. C. de te- sta. m. l. r militib⁹

Pant. vt nec estimatio debeat fecus si post morā decedat. sic r. s. ti- tu. ij. l. cū res. s. fi. r. s. titu. i. l. si quis seruo. r. j. de verb. oblig. si ex legato. Itē facit. s. n. ij. l. si filiuffami. in fi.

X impfecto. verecundū. als inuerecūdum. i. valde sic. s. de libe. r posthu. l. gallus. s. alle. r facit. C. de test. l. ij. r qui testamē. facere possunt. l. cū heres. r insti. quibus mo. testa. infir. s. fi. r. C. de leg. r cō. l. digna. r. s. de iudi. l. non quequid.

Decet. no. decet tante maieitati eas. ll. seruare qui bus ipse solutus esse videtur.

Redito. die putatio cui iā est solutus in debitū. et sic factus est debitor. vel dic creditou iho 3 que de- bitor hz exceptōez fauorabilē: vt mulier. velleiā. nā siue tam soluerit mulier valet legatū vt hic. ne pōicat heres p dictione in debiti. siue nō soluerit tene heres soluere r solutum non repetere qd repeteret als. vt. s. de condi.

delicto capitali dicta snia: per mittēte eo in ipsa snia qd vāna ut sicut testamēti faciendū: ita fideicommissi relinquēdi p tātē psequit⁹. Mortis vānū p fi deicommissum serui relictū anōz mora fiat fideicommissarius so- lus parit⁹ h alienus relinquat

Impfecto Paulus testō legata vel fideicō missa impatorē vēdicare vere cū dū est: decet etem tātē ma- iestatis eas seruare leges qd ipse solut⁹ esse videt. Pera.

Redito: ita pōt lega- ri: ne indebitū ab eo re- peteretur. Paulus aut ille heres seio centū dato: pōt seio ab vtroqz si velit petere. Cū i verbis nulla est ambiguitas nō debet admitti voluntatis questio.

Idem. S qui fidelcommis. de- bet: post moram nō tm fructus s; etiā omne vānū quo affectus est fideicommissarius prestare cogitur.

Legatū filie in testō nō re- uocat p legatū factū patri in codicillis. Barto. Idem

Aulo calimacho ex p- te herede instituto filie eiufdē iudētiane decē cū in fa- milia nupsisset testō legauit: deinde post tps codicillis fa-

indebi. l. qui exceptionem.

Le. ab vtroqz. i. a quo vult. pterere. vt r. s. n. ij. l. si ex toto. s. l. i. l. si ticio aut seio. r sic aut p r. vt. C. de sbb. sig. l. penul. h Questio. vt. j. eo. l. non aliter. r facit. C. de fideicō. l.

ctis centū eidē calimacho re- liquerat nō adiecto hoc am- plius: pnuclauit vtrāqz sum- mam: debert maxime cum in codicill' filie calimachi nichil legatum fuisset.

Si testator vbet aliquē eē pntū aliq certa re p his que in testō reliqrat: intelligit de re- lictis pure nō sub condicione. h. d. iste norabilis. s. Barto.

Pōpontus herenippus fi- liū herenippū ex dodrante fi- liā ticianā ex qdrate hrides in- stituerat: r pedia certa singu- lis plegauerat. pterea si sine li- beris herenipp⁹ moreret aliā possessionē filie dari iusserat: post testm factū codicillis cer- ta filie pda dederat: eāqz his p- tentā eē voluit p oi hriditate eius r his q in testō reliqrat: herenippi bona ad fiscū pue- nerat: ticianā soror fideicō. pe- tebat: qrebat vtrū p hriditate tm: an r p his q post mortem frater rogat⁹ erat restituere/ p eā voluisset accipe ea q co- dicillis reliqrat. michi ab oi voluntate recessum videbat.

Idem. Placuit hūianus interpretari ea sola que viuente fratre acce- ptura erat adempta videri: nō etiā que post mortē eius re- liquerat si sine liberis decede- ret: r ita pronunciauit.

Michi. paulo auctori huius. l. Udebat. quo ad sbb angustias. vel pma facie. Nō etiā. s; certe imo r futura vident admi. vt. j. de verb. ob. l. qui rome. s. fi. que est ptra. vbi duo fratres he- reditate cōem futuri nō possunt venire. Sol. ibi rigor: hic equitas. vel hic benigni⁹ inter filios s; ibi inter frēs. nāz vt ait. R. emro imo ardēt desiderio parētū inspecto r vos to r charitate trāsmittēdap ad liberos facultatū sic prin- ceptū interpretat. vt hic. r arg. C. de insti. r subst. l. s; nāt- s. cū aut. vel aliud in factu vt ibi: s; i vltia voluntate vt h. Pronunciauit. s. impator vel ei⁹ pcurator q iter hūc r dictā filia cognoscit illa agere actione ex testamēto.

voluntatis. r. s. de test. hrides. s. pe. r. j. d. suppel. le. la beo. r. j. de au. r ar gē. le. l. pediculus.

Itē q. post mo- dicill' filie calimachi nichil legatum fuisset. l. si quis in pñ. te. in. s. fi. r. s. d. vsur. l. eqs. r de vsufr. l. si vsufr. r. l. qstū. r s. titu. ij. l. apud. s. itē. r. j. de ali. leg. l. cū vnus. s. h; bis. r j. de au. leg. l. ij. r C. de vsufr. l. si pf. h fideicomis. vt qz res perat. se- cus si in reb⁹ suis proprijs panatur damnum.

Aulo. eius- dē. f. pauli. m. Reliquerat. p pceptionem. n. C. adiecto. nā preter hec. c. ni- chil in codicillis fuerat relictū. s; o. fm. R. idem est si aliud quid non tm aio mutade pme volūtatē. vt. s. e. l. si in re.

Pronuncia- uit. scilicet paulus auctor huius. l. p Summā. i. pceptionem r si lie legatum. In testamē- to reliquerat. hic outur dubitatio. r Pro heredi- tate tm. sub. r ple- gato in vita frs.

a Cum de hereditate. f. scueri.
b Eius. f. coloni. als alumni.
c Ab herede mauri. i. alumni.
d Un accipe. i. sine incommodo rei familiaris. vt r. s. ii. ij. l. qda. in pn. r. facit ad hoc. f. de codi. r. demo. l. in codi-
 tionibus. sed s. s.
 ti. i. lantepe. s. ci-
 tub. Sol. ibi. Itē
 qre nō tenet vt le-
 gatarij. quedā ei
 alia erant in auro
 legata: Rñ. qz nō
 vt a legatario sed
 vt a debitore fuit
 ab eo relicta vt pz
 et p. bis. sed certe
 etiā a debitore po-
 test legari. vt. s. ti-
 tu. ij. l. si pecuniā.
 r. l. si seruus lega-
 tus. s. pe. s. rñ. co-
 actus fuit p. iudicē
 soluere alij. vel
 nō agnouit lega-
 tū liberationis ta-
 cite ei licite oppo-
 nēdo exceptionē.
 vt no. in. d. l. si pe-
 cuniam.

S fidei. com-
 mitat. dic-
 casum r. cōcordā-
 tias. vt. s. n. i. l. c. i.
 r. Accur.

Q uo pecuniā.
 qz alia. q. d.
 iā video aliud in
 vxore scda cui sic
 legat. vt. l. l. si qf
 eoz. sed differunt
 fm istos.

Q uo pbat. scz
 distinctionem iter
 vxorē r. cōcubinā.
 nā idē erit in vtra-
 qz vt h. r. s. eo. l. ut
 legato. s. parui.

Q uo ius vxor-
 rñ. q. d. nō dz vxor-
 ri qz sit vxor. s. qz
 pba poutant. sunt
 em ei cā parata i
 cet fuerit causa p-
 me parata.

E sset. vt r. f.
 de excep. rei iudi.
 l. si qz cū eo. r. f. de
 pbo. obli. l. i. s. ex
 contrario.

Q uo ius vxor-
 rñ. q. d. nō dz vxor-
 ri qz sit vxor. s. qz
 pba poutant. sunt
 em ei cā parata i
 cet fuerit causa p-
 me parata.

E sset. vt r. f.
 de excep. rei iudi.
 l. si qz cū eo. r. f. de
 pbo. obli. l. i. s. ex
 contrario.

Q uo ius vxor-
 rñ. q. d. nō dz vxor-
 ri qz sit vxor. s. qz
 pba poutant. sunt
 em ei cā parata i
 cet fuerit causa p-
 me parata.

E sset. vt r. f.
 de excep. rei iudi.
 l. si qz cū eo. r. f. de
 pbo. obli. l. i. s. ex
 contrario.

Q uo ius vxor-
 rñ. q. d. nō dz vxor-
 ri qz sit vxor. s. qz
 pba poutant. sunt
 em ei cā parata i
 cet fuerit causa p-
 me parata.

E sset. vt r. f.
 de excep. rei iudi.
 l. si qz cū eo. r. f. de
 pbo. obli. l. i. s. ex
 contrario.

Q uo ius vxor-
 rñ. q. d. nō dz vxor-
 ri qz sit vxor. s. qz
 pba poutant. sunt
 em ei cā parata i
 cet fuerit causa p-
 me parata.

E sset. vt r. f.
 de excep. rei iudi.
 l. si qz cū eo. r. f. de
 pbo. obli. l. i. s. ex
 contrario.

st ascripti. in fi. r. Lapud. s. seio. r. s. ti. i. l. si ita relicti. in
 pn. r. s. fi. sed s. f. de au. r. argē. le. l. qui lancē. Sol. vt ibi.
M ad me. sēptoni fecit testm q legauit seio qdqd ha-
 n **I**n tabulis. i. qd in libro rōnū scri-
 ptis sempromi habuisse a ticio.

M utius r gallus putabāt ma-
 ximā partē legatā esse: qz i ma-
 iore parte minor qz inesset. ser-
 uius offillus minimā: qz cū he-
 res dare dānatus esset in pote-
 state ei eēt quā partē daret.
 labeo hoc pbat idqz verū est.

Verbū peruenisse seu per-
 uenerit intelligitur cum effectu.
 h. d. Bartolus.

Cū ita legatū esset qz ta pe-
 cunia ex hēditate tici ad me
 puenerit tantā pecuniā heres
 me seio dato: id legatū putat
 labeo qd acceptū in tabulis
 fuit ex ea hēditate testator re-
 tulisset. ceterū negat cauendū
 heredi a legatario: si qd forte
 postea ei hereditatis noie he-
 res dānatus eēt. ego puto cō-
 tra: qz non pōt videri ad here-
 dē puenisse quod eius heredi-
 tatis noie prestaturus esset.
 idē alphen var fuit placuisse
 scribit: quod r verum est.

In legato generis ab here-
 de debetur euictio. item qui ex
 causa lucratia est habitus re-
 gressum de euictione dz ante
 iudicium acceptum denuncia-
 tionē facere. Barto.

Si heres tibi suo gñaliter
 legato stichū tradiderit: itqz a
 te euictus fuisset: posse te ex te-
 stamento agere labeo scribit:
 qz non videt heres dedisse qd
 ita dederat vt habere non pos-
 sis: et hoc verū puto. sed hoc
 amplius ait debere te pnuisqz
 iudicium accipiatur denuncia-
 re heredi. nam si aliter feceris
 a genti ex testamento oppone-
 tur tibi doli mali exceptio.

Puritas geminat duas
 singularitates. h. d. p. concordat. l.
 falsa in fine de conditiombz et
 demōstrationibus. Barto.

Si stichus et damas serui
 mei in ptate mea erūt cū mo-

Dānat. i. si
 velit hōs sibi caue-
 ri a legatario hoc
 mō. caueas michi
 de reddendo si tes-
 tator cui extitit he-
 res fuit grauat a
 suo testatore alt-
 qd dare. p. p. illud
 legatū ei relicti.

Prestatur.
 sic. i. ad trebel. l. co-
 gi. s. s. r. si qz. cir-
 ca pn. r. f. de p. sig.
 l. aliud. r. s. s. h. e. f.
 vendi. l. u. s. illud.

Si heres. cō-
 strue si heres tibi
 stichū tradiderit.
 r hoc dico suo r. c.
 sic sūt ablatui ab
 sōiutu.

Legato. vt ēt
 p. m. s. u. ij.
 l. qui legatā.

Ex testō. hoc
 magi ex obligatio-
 nis q̄tate qz gñe
 q̄t. p. credit q̄t ple-
 ne tradita: s. post-
 ea euicta. ex q̄t-
 qz ei cā gen. s. r. de
 bitū nō aut cōrigit
 libatio qz si res ac-
 cipiētis scdā fuerit
 s. r. vt. r. f. de sol.
 l. qz res. i. pn. r. l. cū
 qz. s. qui hōiem. r.
 hic subicit: qz r.
 sec. si i spē legatū
 sit qz tale q̄t ē dā-
 tur. vt. s. u. ij. l. si a
 substituto.

Heres dedif-
 se. f. tali casu in ge-
 nere. Itē s. s. n. i. l.
 l. cū pater. s. euict.
 So. ibi. Itē s. f. de
 v. s. r. l. si stich.
 So. ibi. r. facit. s. s. b.
 eue. l. heres. et de
 cōdi. inde. l. e. legā-
 ter. s. penul.

Possis. nota
 non videt dari qd
 ita dā vt non pos-
 sit reuocari ab eo
 cui traditur.

Judicium. i.
 s. n. i. dūmodo non

Judicium. i.
 s. n. i. dūmodo non

Judicium. i.
 s. n. i. dūmodo non

Judicium. i.
 s. n. i. dūmodo non

Judicium. i.
 s. n. i. dūmodo non

Judicium. i.
 s. n. i. dūmodo non

Judicium. i.
 s. n. i. dūmodo non

Liber Octavus.

minus proprie: sic no est contra. de emic. l. si rem qua. s. si. vel dic. vt ibi. et facit. C. de emic. l. emptor.

a **Neutrum fieri liberum.** s. ex testamento.

b **Et legatu habituru.** s. maxime. nam 2 manumissus habebit legatu: cum non est verisimile testatorē voluisse adimere legatum

ei cui libertate donare festinavit. et sic non est. s. de here. l. si. l. rale. s. si qd. qz ex eo qd e ibi supplet qd hic deficiat. vel sol. vt ibi. Itē facit. s. de lega. l. l. vi. et. j. de auro 2 ar. le. l. scribit. s. itē. 2. s. de cōdi. insi. l. ij. Item no. hic q pluralis locuno gemiat singularē significatiōē. sic. j. de p. di. et demō. l. falsa. s. si. sed argu. 2 tra. C. de ipu. 2 alijs sub si. l. q. uis.

c **Cōuenire.** s. pualet. vt. d. l. falsa. Accur.

d **Qui quatuor.** als. l. lako. s.

e **Oleagina.** i. plena oleo vt appta ad olei reponē dū vel tenēdū. p.

f **Paria.** id est equalia.

g **Paria duo.** i. duo pocula.

h **Qz no. s. ita legatum.**

i **Bina paria.** id est quatuor.

k **Cōductos.** mercede in pecunia pstituta: 2 proprie est locatio. vt s. depo. l. i. s. si qd seruo.

l **Cōductionē.** als cōductionem. als conductionem.

m **Dānaueras.** id est pmitas ei sic frui ac si pduxisset

n **Prestaturū.** imo pductor. vt. s. de vsufu. l. hacte nus. 2. l. si pēdētes. s. si qd cloacaru. 2. j. d. vsufu. le. l. qro So. si pductor h solueret nil vt qm nichil pneret in legato. ar. s. u. i. l. si res. vel refert. p fructib⁹ vt h: an ex fructibus pēno pste: vt ibi. 2 facit. j. eo. l. hys p bis. s. si. 2. s. n. ij. Lapd iulia. s. hys. 2 ar. s. d. ser. vt. p dno. l. bmas. 2. s. si vsu fruc. pe. l. i.

o **Existimo.** imo vt no valere vt legatu.

riar: tunc stichus 2 damas serui mei liberi sunt: 2 fundū illū sibi habero. si alterum ex his post testm factū dñs alienassz vel manumississet: neutru liberū fieri^o labeo putat: s; tubero eū qui remāssisset in pātē liberū futurū 2 legatū habiturū^o putat. tuberomus sniam voluntati defuncti magis puto cōuenire^o. **Qui quatuor^o pocula oleagina^o paria^o habebat ita legauit: pocula oleagina paria^o duo. Rñdi vnū par legatū ec: qz nō ita eēnt bina paria^o neqz ita poculoz paria duo. idem 2 trebatius. **Qui hortos publicos a republica cōductos hēbat: eoz hortoz fruct⁹ vsqz ad iustū quo cōducti eēnt auisidio legauerat: 2 hīdē eā conductionē^o eoz hortoz et dāna uerat^o dare: sinereqz eū vti et frui. Rñdi hīdē teneri sinere frui: hoc amplius heredem qz mercedem hortozum eozū rei publice prestaturū^o.****

Cōditio appositā libertati videt appositā legato. Bar.

Lū in testō scriptū esset si cho seruo meo heres. v. dato: et si stich⁹ heredi meo p bieniū seruerit liber esto: post biēniū legatū deberi existimo^o: qz in id tēpus 2 libertas 2 legatū referri debēt: qd 2 trebati^o rñdit.

Si fundū michi vēdere certo p̄cio dānatus es: nullos fructus et rei ea vēditione excipere tibi liberū erit^o: qz id p̄ciū ad totā cām^o fundi ptinet.

Qui fundū mādato meo in

vt. s. u. ij. l. quesitū. s. i. So. illud verū nisi dñs liqueat: et nisi semp dñs liqueat cōditio appositā libertati videt appositā legato. vt. j. de cōdi. 2 demō. l. iulian^o. 2. l. cū seru^o. 2. l. aua. 2. s. de here. insi. l. iij. 2 facit. s. u. i. l. si qd seruo. p **Liberū erit. mo inuito.**

Ad totā cām scz tā ad fundū qz ad fructus. 2 fa. s. fa. herci. l. hīdes ex^o. 2. j. ad. l. fal. l. i. rōne. s. i. 2. s. d. rei vē. l. fruct⁹ pendētes. 2 de act. emp. l. iul. s. si fructib⁹. 2. l. si heres. in pñ. 2. **Dānare. vt 2 ar. j. d. vsufu. le. l. sicho. in fi. 2. s. ti tu. ij. l. v. s. labeo. 2. s. ij. et facit. s. p focio. l. si fociatē 2. j. de do. pte. l. penul. 2. j. de pe. le. l. dñs. s. testō. 2. j. e. l. si quis seruos. f **Ducēra.** s. singulis annis. t **Dignauit.** id est recessit. v **Non habitasset.** qz scit p filū. x **Quāto ier tpe.** qz tpe habitare sufficit: puto boni vni arbitrio cōmitti. vel dic qz etiā si minima pte anni hītauerit debere hīre. p toto vt. j. de ad. le. l. s nobis. 2. l. i. singulos. 2 facit. j. d. ali. le. l. gaio. s. impator. 2. l. sicho. s. fi. 2. C. d. le. l. i. 2. j. n. tu. i. l. meuis. s. penul. 2. fi. 2. l. ānu. 2. j. de au. 2 ar. le. l. ticia. 2. j. de cōdi. 2 demon. l. si qd ita. v **Si edes. illa cōditioe qz dñs nō vēdat vt p̄cio imo dico.** vt. s. eo. l. nō dubium. s. fi. 3 **Potuisse emere.** p̄cio imo dico nō iusto. s; qd si iusto potuisti p̄cio emere p̄cio nūc afit dñs nullo mō vēdere vult: dico te nō liberari p̄ciādo iustā estimatiōe: vt. pbat. j. ad. l. fal. l. cū p̄. s. fi. 2. l. se. 2. s. de i. iur. l. i. 2 facit ad hoc qz dēstia no. s. n. ij. l. s; si res. 2. l. hū. s. si qd. 2. l. apd. s. fi. 2. l. feq. 2. C. b. fideic. l. p̄cia. 2. s. 2. l. i. l. mortuo. s. i. 2. l. codicill. s. si iulā**

Legatū qd qd cū filio moraret debet sp si p filū stat: s; si p casum debet p eo anno tm q morari icipit nō p futurū. B.

Uxor mee dū cū filio meo capue erit heres me^o. cc. dato: fili^o a mīe migravit: si ambo capue hītaissent legatū mri debitū iri putauit: qz vna nō hītaissent^o. sinautē in aliud municipiū trāsissēt: vni^o anī debitū tm d iri q vna habitassent qz tolībet tpe^o trebati^o ait. vide amus an hīs p̄bis dū cū filio capue erit nū p̄ditio significet s; ea scriptura p supuacua d; haberi: qd non pbo. sinautē p mulierē mora nō est quomin^o cū filio hīte/legatū ei deberi.

Qui nō pot emere qd testator iussit: tenet ad estimatiōez. b.

Si edes aliēas vt bares dānat^o sis: neqz eas vlla cōditioe emere possis: estimare iudicē optere atter^o scribit qz i edes sint: vt p̄cio iusto soluto heres liberetur. Idem iuris est 2 si cum potuisses^o emere non emeris.

Cōditione additus iudicaf de cenaculo cui cedat. Bar. Idē

Si cui edes legate sint: is omē hēbit id edificatū qd supra soluz earū editū erit^o:

emere p̄cio nūc afit dñs nullo mō vēdere vult: dico te nō liberari p̄ciādo iustā estimatiōe: vt. pbat. j. ad. l. fal. l. cū p̄. s. fi. 2. l. se. 2. s. de i. iur. l. i. 2 facit ad hoc qz dēstia no. s. n. ij. l. s; si res. 2. l. hū. s. si qd. 2. l. apd. s. fi. 2. l. feq. 2. C. b. fideic. l. p̄cia. 2. s. 2. l. i. l. mortuo. s. i. 2. l. codicill. s. si iulā

Si cui editū erit, nā qd qd est edificatū solo cedit. vt lli.

2. 30.

de re. dñi. s. cñ in suo. 7 nulla coheret solo suspiciet. vt z

A Alterari. legataru. b. Accedit. qd legat. pcla ue debet ex vsu testatoris. nepe ex vsu testatoris et volu tas qñq colligit. vt. f. d. vsufri. le. l. dñas. s. fi. z. f. e. l. fer nus legat. z. s. fi

ser. vñ. l. testatry. Itē qd h dicit est verū. nō solū si pti gnatio q cōciaue sustinet oue. ex pte illa edū in qru vsu puerum erit. s. z si pñgnatio to ta l aliaz edū pa riecte sedebit. vt. f. de dñ. l. fec. l. pe. in pñ. z. s. i. z. fa. f. eo. l. pñ. s. balnea. z. s. f. i. n. a.

S Extilia. sub stituit. scilicet vulgariter. d. Martio. l. fo. li. ceter. si iure di uisiois. l. si singul plegasset res cer tas sec. dingeret vt. s. n. i. q. l. qd g si ita. R. h. et. azo. et facit. s. n. i. q. filia b. s. fi. z. l. seq. z. l. si filie. z. f. d. h. s. q. vt idig. l. eū. s. pe. z. s. e. l. si ticus. et C. de le. l. cñ rñso. e. nō esse. hoc in subñone vulga ri. in fideicomissar na sūt dic vt. C. d. fideicō. l. cū virū. z. f. ad trebel. l. mar cellus. s. penul.

Xou. locatū sit. l. alij. g. Ea. cubicu la. qd est. f. h. Morari. i. ha bitare. i. Cū familia. non g houea aut pen. pñnebit tali relicto. s. tota alia domus pñnebit si totā cū familia ha bitationē occupa bat. nec el de vna pte mag. possit dī

Cubi dicit qd morari vbi cū familia sua morat. Bar. I dē.

A xori sue iter cetera le gavit: z dom⁹ eā pte in qua morari consueuim⁹. qñtū est cū tā testamētī factē di tpe qz mori: totā domū in vsu ha buerit: nec quicqz ex ea locatū sit: an ea⁹ tantū modo videat legasse cubacula i quibus dor mire psueuerat: Rñ. eū oēz p tē videri legasse i qua morari cū familia sua cōsueuisset.

Cerbū pñertū lz atqz porri gaf ad futuz: nō tñ porrigit ad ea q a iure cōi exorbitat. Bar.

Cubi dicit qd morari vbi cū familia sua morat. Bar. I dē.

A xori sue iter cetera le gavit: z dom⁹ eā pte in qua morari consueuim⁹. qñtū est cū tā testamētī factē di tpe qz mori: totā domū in vsu ha buerit: nec quicqz ex ea locatū sit: an ea⁹ tantū modo videat legasse cubacula i quibus dor mire psueuerat: Rñ. eū oēz p tē videri legasse i qua morari cū familia sua cōsueuisset.

Cerbū pñertū lz atqz porri gaf ad futuz: nō tñ porrigit ad ea q a iure cōi exorbitat. Bar.

Cubi dicit qd morari vbi cū familia sua morat. Bar. I dē.

A xori sue iter cetera le gavit: z dom⁹ eā pte in qua morari consueuim⁹. qñtū est cū tā testamētī factē di tpe qz mori: totā domū in vsu ha buerit: nec quicqz ex ea locatū sit: an ea⁹ tantū modo videat legasse cubacula i quibus dor mire psueuerat: Rñ. eū oēz p tē videri legasse i qua morari cū familia sua cōsueuisset.

l. talis. in fi. Sol. vt. d. l. talis. in fi. Item ptra. f. de ali. le. l. mela. s. i. So. hic in pteritū loquit vt euidenter appareat et facit. f. de lib. lega. l. aurelius. s. i. cius.

L Postum. ab vxore. m. Ad eum. l. creditorem vxoris. R.

A xori sue iter cetera ita le gavit: vxori mee qdqd viu⁹ de di donauit vsibusve ei⁹ cōpara ut cōcedi volo: qro an qd post testm factū et donatū est id qz pcessum ei videat: Rñ. fm ver ba que pponerent nichil pro futuro tempore significare.

Cū seius. p vxore. c. aureos credito: soluerit: et ornamētū pignori positum luerit: postea aut testō factō vxori sue lega uit quicquid ad eū in stipula tū elus cōcesserit: z hoc am plius videnos aureos annuos quesitum est an hos. c. aureos hñdes vtri ab vxore vel ab he redib⁹ elus repetat: Rñ. si⁹ do natiois cā credito: soluisset teneri heredes ex cā fideicom missi si repetat: atqz exceptio ne etiā petētes submoueri: qd presumptū eē dz nisi ptrariū ab heredibus probetur.

C In legato nois pñnef debi tū vsura. Bar. I dē.

O mē debitoris in hec pba legavit: ticio hoc ampli⁹ dari volo. x. aureos qz michi hñdes gay sey dñr: aduers⁹ qz ei actionē mādari volo ei⁹ eo rūdē pigra tradi. qro vtrū he redes tm⁹ dē dare dñt an om ne debitū: hoc ē z in vsuras de beār mādare: Rñ. videri vni uersam ei⁹ nois obligationē le gatā. Itē qro cū ignorāte ma trefamilias actores in puicia adiect⁹ sorti vsuris. x. stipulati sūt: an ex cā fideicomissi supra scripti et icremētū hui⁹ debiti ad ticiū pñneat: Rñ. pñneret.

O mē debitoris in hec pba legavit: ticio hoc ampli⁹ dari volo. x. aureos qz michi hñdes gay sey dñr: aduers⁹ qz ei actionē mādari volo ei⁹ eo rūdē pigra tradi. qro vtrū he redes tm⁹ dē dare dñt an om ne debitū: hoc ē z in vsuras de beār mādare: Rñ. videri vni uersam ei⁹ nois obligationē le gatā. Itē qro cū ignorāte ma trefamilias actores in puicia adiect⁹ sorti vsuris. x. stipulati sūt: an ex cā fideicomissi supra scripti et icremētū hui⁹ debiti ad ticiū pñneat: Rñ. pñneret.

O mē debitoris in hec pba legavit: ticio hoc ampli⁹ dari volo. x. aureos qz michi hñdes gay sey dñr: aduers⁹ qz ei actionē mādari volo ei⁹ eo rūdē pigra tradi. qro vtrū he redes tm⁹ dē dare dñt an om ne debitū: hoc ē z in vsuras de beār mādare: Rñ. videri vni uersam ei⁹ nois obligationē le gatā. Itē qro cū ignorāte ma trefamilias actores in puicia adiect⁹ sorti vsuris. x. stipulati sūt: an ex cā fideicomissi supra scripti et icremētū hui⁹ debiti ad ticiū pñneat: Rñ. pñneret.

O mē debitoris in hec pba legavit: ticio hoc ampli⁹ dari volo. x. aureos qz michi hñdes gay sey dñr: aduers⁹ qz ei actionē mādari volo ei⁹ eo rūdē pigra tradi. qro vtrū he redes tm⁹ dē dare dñt an om ne debitū: hoc ē z in vsuras de beār mādare: Rñ. videri vni uersam ei⁹ nois obligationē le gatā. Itē qro cū ignorāte ma trefamilias actores in puicia adiect⁹ sorti vsuris. x. stipulati sūt: an ex cā fideicomissi supra scripti et icremētū hui⁹ debiti ad ticiū pñneat: Rñ. pñneret.

In stipula tū. talis est lra py. et ponit vt p etiā z dic i stipulatū. i. in ei⁹ stiploñē vel obligationem sol uendam.

Cōcesserit. p sua vxore. R. p. Si. id est qz utis. Accur.

Credito. f. vxoris.

Soluisset. sci licet vir.

Fideicomissi nulla ei fuit dona tio: s. spālter po tuat confirmari. vt C. de do. lter vi. z vxo. l. ante pe. sive ro tenuit: t dona tio nulla eēt cōfir mario. vt. s. n. i. q. l. si quādo. z. f. de li be. lega. l. petitor. Azo.

Qd psumptū scz vt sit donatio. id qz sic dixit qdqd cōcessi. p vxore ad ei⁹ obligationē sol uendā do lego. ni si eñ veller innue re q donasset non posuisset illd hñdū pcessi: qz ibi soluis set. p ea vt eā obli garet. est eñ f. C. de doñ. l. donatio. sic g. p alio statit hñdō eius. vt et. s. ad sillam. l. i. in fi. ro. Azo. id psumit donatō qz erat vir nobilis: dñes. vt s. de do. inter vi. z vx. l. vtrū. alij alit dixerūt: vt no. C. de do. lter vi. z vx. l. si filij tui. d. z fa cit. s. de tur. doñ. l. cum post. l. rñ.

Tantum. quasi diceret non vsuras.

Matrefamilias. q legauerat ticio. x. vt dictum est.

Pertinere. facit. s. n. i. q. l. l. feruū filij. s. eñ qui cyrogra phum. z. f. de lib. le. l. aureli. s. i. z. l. i. l. creditor. s. pe. et s. qui pono. in pigno. ha. l. lucius.

Liber Octauus.

- a **C** Filio. datui casus.
b **C** De dit. testator.
c **C** Et calendario. quid sit hoc dic. vt. I. eo. l. qui filium.
d **C** Elegerit. si ipse filius? hoc sibi futuri tps facit. p eo filio. ar. s. n. i. l. cu p. s. fidei tue. s. alia hic repugnant.
e **C** Xr. f. noia. i. rr. psonales actio nes contra debi tores.
f **C** Suto. f. vos oēs mei heredes. quo casu deducta sua pte cohēdes dare debēt. vt. s. ti tu. i. l. ab oibus. s. si ticio.
g **C** Sine dolo. hec oratio r cū superiorib? r inferiorib? meli? legi pōt.
h **C** Annos. subaudi p actiones.
i **C** Consuetudine. ergo r s voluntate. nisi sūm sit liquidū nimirū ex p̄suetudine uiuentū r eoz mouentū uolūtates p̄sumunt. vt. s. n. ij. l. si feruus plurium. s. si. r. I. eo. l. num mis. r. I. de auro r ar. le. l. inter uelē.
k **C** Prope. i. fere l. Ois substantia. ex hoc q̄ fere ois suba in calendario erat dolus p̄sumit. vt. I. que in fraudē credi. l. oēs. s. lucius.
m **C** Que in testa menti tpe. sic. I. de aur. r ar. le. l. medi co. s. r rariū. I. de opt. le. l. si. Sol. hic p̄ter rigorez uerborum quibus in legando sit pater vsus recte r obijciebatur r causa transcurus tempus: r dolus su? r patris cōsuetudo cōtra quā fili? nomina ampliauerat. r sic etiam soluit contra. I. de alimē. lega. l. me la. s. i. que est contra. r. I. de libe. lega. l. si. in fi. sed dicas ibi tunc id est

Verba futuri temporis p̄pter fraudē heredis trahunt ad tps testamenti. Bar.

C Filio ex pte h̄rē scripto p̄ceptōez dedit iter cetera his s̄bis ticio filio meo noia ex calendario q̄ elegerit filio meo si bi. rr. dare dānas sunt sine dolo malo: eidē filio uiu? oim rez suaz administrationē pmisit: q̄ post testm̄ sc̄m añ mortē p̄tis annos. x. q̄b? pcurabat p̄ti s̄ veterē p̄suetudinē p̄tis q̄ calendarū exercebat mltos nouos debitozes amplaz pecuniarum fecit: et in p̄iores q̄s p̄ exiguar fortunaz habebat mai? creditū p̄tulit: ad hoc vt. rr. noibus p̄p̄oīs substātia calendarij esset: q̄ sitū est an huc filio eoz noim q̄ ipse fecit p̄ceptio pmittēda est. r̄ndi ex his electōez h̄rē q̄i testi tpe testator: i calendario habuerit.

Legatarius h̄rditatis non tenet ad onera: nisi inquantū res fuerint oneri p̄ testatorem destinate. Barto.

C An ex h̄rdib? p̄ p̄ceptionē testatrix reliq̄t ea q̄ ex p̄mōnio sui uiri aretonis ei supererant eiusq̄ fidei cōmisit: hec eadē restituere p̄nepoti cum erit ānoz. xvj. i q̄bus hec s̄ba adiecit. Irē rogo ut reliquū es alienū q̄d ex bōis aretōis debet oib? creditozib? ex redditib? eoz bonoz soluas reddas satisq̄ facias: q̄ sitū est an si pbauerit heres nō sufficere redditū bonoz ad totū debiti solutionē: nichilomin? tñ ipse dz agnoscere onus eris alieni r̄ndi mā: iste p̄pōit ex redditib? bonoz eoz iustum eē alie nū es soluere nō de p̄p̄o.

Verba ad declarationē ap̄posita nō debēt diminutionē inducere. Barto.

- tpe mortis. sed si dicas tunc. i. tpe testamenti: p̄cordat.
n **C** Reliquit. scz testatrix.
o **C** Aretonis. propriū nomen uiri.
p **C** Non de. p̄p̄o. ip̄sus testatoris. als multo minus de proprio heredis.

C Pater filio r filia hereditibus institutis cū singulis certa p̄dia r calēdaria p̄legasset ita cautū: te aut fili charis sime peto q̄cunq̄ legauit p̄stariuolo: r si q̄d euenerit eris alieni: si q̄d in tps pro mutuo acceperā r debuero a te solui uolo: vt q̄d sorori tue reliq̄ integrū ad eā p̄tineat: questuz est an q̄d ex quacunq̄ cā debuit pater/a filio sit p̄stādūz h̄ndi posse filia ex fidelcom. id cōseq̄: vt releuaref quo magis integrū q̄d testator dedit set ad eā p̄uenisset.

Si heres est iustus rē alteri cōparare: post mortē pōt ad estimationez conueniri. Bar.

Patronus liber: I dē. to statim tribū emi petierat: libertus diu mortē ab herede patroni passus est: r decedēs herede reliquit clarissimū uirū. Questuz est an tribus estimatio heredi eius debeat. h̄ndi. debet. **C** Item q̄ sitū est an r cōmoda r p̄incipales libertates q̄s libertus ex eadē tribu vsq̄ in diē mortis sue p̄secutus fuisset si ei ea tribus s̄m uoluntate patroni sui tūc comparata esset. an s̄o vsuro estimationis heredi eius debeant. h̄ndi quicquid ipse p̄secutus esset id ad heredem suū transmittere.

Dictio vsq̄/quando ponit ad determinandū p̄dia dīscōtinua ponit inclusiue. hoc dicit Bartolus.

C Sēp̄onio ita legauit: sēp̄p̄onio sumito p̄dia mea oia que sunt vsq̄ ad p̄dium q̄d uocatur gaas finibus gala cie sub cura uillici primi: ita ut hec omnia instructa sunt: que sitū est cū eodē p̄finito p̄diorū vnū sit p̄dium nō galace

q **C** P̄legasset. id est p̄ diuisione z assignasset.

r **C** Ex quacūq̄. scz etiā extra mutuum.

f **C** Releuaretur pro filia erat quia dixit eris alieni. Item q̄d dixit debuero. ideo in integrū ad eā. sed contra eā q̄ specifica uit mutū. dic ergo releuaref scilz ab omni ere alieno r non a mutuo tñ. licet ip̄m soluz fuerit nominatū. r facit. s. fa. herci. l. si filiam. s. papi nianus. r. s. idem pa. r. s. ff. l. l. ser uo legato. s. ij. et sic alius nominat et alij legat. vt. s. eo. l. fideicommissa. s. interdum.

Patronus. tribum. i. p̄geniem seruorum. si erit dicimus ex tribu neptalim.

v **C** P̄generat. ab herede.

r **C** Mortē. q̄ potuit h̄fo statim tribū emere r h̄ fecit

y **C** Deberi. sed q̄re nō ipsa tribus h̄ndi. q̄ certe p̄sone vt liberto uoluit emi: sed p̄pter mortem debet estimatio. r facit. s. ii. l. l. ticia seio. in p̄m.

z **C** Cōsecutus. r hoc p̄pter mortē heredis. vt. s. ii. l. l. qui solidi. s. enā

r. l. si quis seruo. r s. ii. l. l. apud iulianuz. s. ip̄si. r. l. questuz. s. fi.

a **C** Usq̄. inclusiue b **C** Finibus. im postū in eodē extra p̄diaz q̄d uocatur gaza.

a **C**apadocie. que ipsa sit citra galatiam.

b **E**t hoc debet. quasi non nocet ar falsa demonstratio vel quia in finibus sit erratum. vt. f. s. i. 7. f. eo. l. predijs. s. i. c. i. et. s. i. a. 7. f. de rebus dubijs. l. penul. 7. c. de leg. l. si foridianum. et de testamē. l. in nomine.

c **L**apsus est sic. s. proximo. s. cum suis concordantibus. 7. s. tit. ij. l. iij.

d **C**odicillis confirmatis. testamento. quod erat olim opus si fieret post testamentum. hoc die vero non. vt in situ. de codicillis. s. i. accur.

e **I**ta. scilicet lego vt. 7. sic no. vtu balnei legato 7 ad id necessaria legari videntur.

f **P**ublice. id est publico scriptu heredum 7c.

g **D**ata. id est relicta. et facit. s. de inoff. testa. l. i. papinianus. s. fi. 7. qd no. s. e. l. ij. 7. facit. c. de fideicomis. l. quidam. et. s. tit. i. l. antepenul.

h **U**m quis. scilicet. matri. s. s. sue matri.

i **P**rofecta. at hinc questio oritur. vt. p. hoc. s. de testa. tute. l. ex sententia. 7. f. de falsis. l. xvij. s. i. q. sunt contra.

k **A**nnua. id est duobus annis duo pondo auri vel argenti.

l **L**egabatur. vt. c. eo. l. p. p. i. o. tu dic vt ibi no.

m **P**recessisse.

sz capadocie^a finibus sub cura tñ eiusdē villici: an etiā id p̄dū cū ceteris ad semprouuz ptinet. Rñdi 7 hoc debet^b.

¶ **E**rro: regionis nō nocet si de corpore cōstat. **Bar.**

¶ **L**ibertis q̄s noiauerat ita legauit: fundū trebatianū qui est in regione arcelata. item fundū sarrianū q̄ est in regione nifana cū taberna darivolo: q̄ sitū est cū inter fundos q̄s supra legauit sit qdā fund^o vocabulo sarrian^o: in regione tñ nifana nō sit: an ex cā fideicomissi libertis debeat. rñdi si nullus esset sarrian^o i regione nifana 7 de. eo sensisse testōre certū sit q̄ alibi eēt nō min^o debet: q̄ i regione d̄ signāda lapsus eēt.

¶ **L**egato vtu balnei vident^r legata oia necessaria ad balneam. **Baro.**

¶ **C**odicillis p̄firmat^o ita cauit: tributib^o municipib^o meis amātiſſimis qd̄ scitis balneū iulianū iuctū domui mee ita^e vt publice ex sumptu heredū meoz 7 diligētia. x. mēſibus tot^o anni p̄beat gratis volo: q̄ sitū est an sumpt^o refectionib^o necessarios h̄des p̄stare debeant. Rñdi fm ea que p̄ponerent videri testatorē 7 sup calefactionis 7 p̄bitōnis on^o de his q̄z sensisse qd̄ ad q̄tidiana tutelā ptineāt: qd̄ balnea aut instruant aut deniqz inter solitas cessationū vices parari purgariqz vt abiles ad lauā dum fierent sint solite.

¶ **U**pto testō p̄ querelā nō prestant legata: nec si ab intestato fuerāt reperta. **Bar.**

¶ **A**puđ sceuolā. lib. ix. ff. claudij^o no. nec fideicomis. ab intestato data^o debent ab eo cuius de inofficioso testō constitisset: qz credere quasi furiosus testm̄ facere nō potuisset: ideoqz nec aliud qd̄ ptinēs ad suprema ei^o iudicia valer.

¶ **S**i nō tenet legatū nec on^o fideicomis i adiectuz. **Baro.**

¶ **U**m q̄s de **P**apinia. cedens seie matri^o fundū q̄ ppulus m̄ris erat legauerat: ab ea petierat vt eūdē cū moreret flauie albine coniugi sue restitueret: post mortē testatoris m̄ apud magistratū p̄fessa^e est nichil se aduersus voluntatē filij sui facturā: paratāqz esse funduz flauie albine tradere si sibi annua^b bima p̄starent reddituū noie. sz neqz possessionez tradidit neqz annua bima accepit. questū est an fundū de iure alij vendere possit. Rñ. si de iure legati fideiqz cōmissi quereret fm ea que p̄ponerent nec valuisse q̄ matri suuz legabaf: neqz on^o fideicomis. p̄cessisse/ si mō nichil preter ea mater cepisset.

¶ **P**romissio facta p̄replatione alicuius certi emolumentum ipso cassato nō tenet. **Bar.**

¶ **Q**ui testō heredes scripserat ducēta meuo legauit 7 fidei ei^o cōmisit vt. c. daret claudie^o alpidie aut. l. o. postea meui^o volēte testōre lras^o emisit ad eas fm voluntatē testōris restituituz. postea testator fecit codicillos q̄b^o 7 hoc precepit: vt p̄ter hos codicillos si qd̄ aliud^o plarū eēt nō valeat questū est an meui^o q. cc. accipit (qz mutauit voluntatē testator de ea eplā) a mulierib^o que niri ex cā fideicomis possit. Rñ. fm ea que p̄ponerent frustra meui^o causa fideicomis conueniri siue. cc. siue p̄dictū pro his accepit.

¶ **V**erba directa in codicillis prolata trahuntur ad fideicomis. **Barolus.**

¶ **S**eia 7 meui^o libertos suos eqs p̄tib^o heredes scripsit: meuo substituit^o semprouuz pupillū suum^o: deinde codicillos p̄ fideicō. p̄firmat^o: qd̄ ita cauit: lucius tici^o seie heredi sue quā p̄ pte dimidia herede instituit salutē. meui^o libertū meum quē in testō pro

sz cum effectu cū non posset onerari qui honoratus non est. vt. c. de fideicomis. lib. ab eo. 7. s. tit. ij. l. plane. s. i. a. et s. tit. i. l. imperator. accur.

n **C**laudie alpidie. id est ticie 7 seie fm. R. earum enim nomina posuit in greco. Accursius.

o **Q**uinquaginta. als viginti. Accursius.

p **L**itteras. q̄bus adheebant fideicomissarie quasi ex propria cautione meui^o legatarium sibi teneri ostendentes.

q **T**estatoris. promittēdo se 7c.

r **F**ecit codicillos. in quibus legauit p̄dictuz meuo pro. cc. vt in fine patet 7 precepit 7c.

s **C**odicillos. quibus meuo p̄cc. p̄dictum meuo legauit. Rogerus.

t **A**liud. vel in epistola ad eos missa. Rjo. vel in testamento.

v **P**ro his accepit. in testamento vel codicillis.

x **S**ubstituit. scz vulgariter.

y **P**upillum suum. eundemqz patronuz cui erat tutor. 7 ideo. f. domus. hic vero pupillum vocat susi. Accursius.

z **C**odicillos. scz futuros.

a **C**onfirmat. ita scz committo fidei heredum meorum ea fieri que dicam in codicillis. Rjo.

b **L**ucius ticius. testator.

a Accipere. i. capere. volebat esse eam restitui sempromio.

nā directo nō pōt adiri hereditas in codicillis.

b Dñm. i. patronū. sic em cā honoris vocat.

c Elogio. i. sermone qui sequit.

d Lagenas. qf dam mensuras.

e An fideicō. portiois hereditatis relicte meuo.

f Ad certā psonā. puta seia. qd tñ nō nocet fideicō. vt. s. n. i. l. peto.

in pun. r. l. vñ. s. fi. r. l. euz pater. s. donationis.

g Meuo. nō tñ a seia: qz ipa nō hēbat eaz pte nec eā poterat dare: sz ad eā codicilli sint facti. Et no. q duo obijciēbant sempromio codicillis solis per verba directa. nec dari nec adiri posse hereditatem: r ita nec adiri meuo nec dari sempromio.

vt insitu. de codic. s. p. Item ad seium nō ad meuo qui erat honorarius codicillos fore directos. Sz ad pūmū dic qz in codicillis hba directa trahunt ad fideicō. vt. r. l. ad tre. l. l. scuoia. qd est notādum. r sic nō de rigore psonā sz ex benignitate. r tñ. r. facit. s. de hys qui. vt indig. l. iij. s. ang. s. s. de pdt. insu. l. pe. i. fi. Sol. ibi. Itē facit. s. de excepōe do. l. apud celsum. s. pterea. r. s. de testa. mili. l. militis.

h Donant. l. i. ter viuos sub mō. nō nulla est qd. nō tā legatario sz donatario cā motis pōt legari. vt. s. e. l. i. s. pe. r. l. iij. in pun. r. l. v. s. i.

i In rez natura. sub. esse desij.

parte dimidia herede institui eā pte hereditatis veto accipere: cur in locuz pteve etus publiū sempromiū dñm meū herede esse volo. r meuo ad que hēditatis portione noluit peruenire cū hoc elogio fideicō. reliqt r meuo liberto meo nichil de me merito dari volo lagenas vni vetusti centū qn quagita. q sitū est cū volūtas testatoris hec fuerit: vt oimō pueniat portio hereditatis ad sempromiū pupillū an fideicō. mis. ex p̄bis supra scriptis valere intelligat: r a quo sempromius petere possit cū ad certā psonā codicillos sc̄pserit. rñ. posse id fideicō. a meuo peti.

Donatario oblato pōt imponi onus fideicōmissi tanqz debitori. Barto.

Pater emancipato filio bona sua vniuersa exceptis duobus suis nō mortis cā donauit: r stipulat est a filio i hec p̄ba. q tibi mācipia queqz p̄dia donatiōis cā tradidi cessi: per te non fieri dolo malo: neqz p̄tia d que ea res p̄tinebit q̄minus ea mācipia queqz ex his agnata erūt: eaz p̄dia cū in stro cū ego volā vel cum morieris: queqz eoz extrabunt neqz dolo malo aut fraude factore tuo eiusqz ad que ea res p̄tinebit in rez nā: aut i p̄tare eē desijisset: si vniā michi aut cut ego volā reddant restituatur. stipulat est lucius tici p̄ spondit lucius tici filius. Idem p̄ decedēs fideicōmissi sarta ep̄lam ad filiū suū scripsit in hec p̄ba. Lucius tici filio suo salutē. cert de tua pietate fidei tue cōmitto: vt des prestes illi r illi certā pecuniā. r lustrionē seruū meū libertuz esse volo: q̄ sitū est cū filio p̄ris nec bonoz possessionem acce-

set. aut in potestate esse desijisset. r.

k Ab heredib. patris. s. tñ veteri iure: hodie fuisse fideicōmissarijs dat ex stipulatu. vt. C. s. do. que sub mo. l. quotiens.

l Quasi debitorē. a debito pōt legari. vt. s. n. i. l. pecuniā. r. l. si seruus le. s. q marga ritā. r. facit. s. de do na. l. hereditatē. r. s. tr. ij. l. filio. r. s. e. l. serua. r. s. ad trebel. l. si cui.

m Dādauit. volēs illis quicqz dare. sz in stipulationis istius negocio illoz filioz volēs vti ministerio. R. n. Dabat. sc̄bo marito.

o Per ep̄lam. s. vltime volūtatē. vt. r. C. de fideicō. l. r in ep̄la. r hoc etiā declarat rñ flo que sit.

p Peti posse. quasi a debitore fideicom. relicto qd pōt. vt. s. p̄rio. s. sc̄z vt liberet. vt. s. de lib. lega. l. iij. s. nūc. s. s. C. de iure do. l. iij. Solu. ibi voluit filio donare. hie nō. r eodez mō rñ. s. de pac. do. l. cū marit. s. fi. r. s. solu. ma. l. q doz. r. s. do. pte. l. seia. que sunt s. q. De reliq. q nō remanet i viro.

r Marie. abundat vt statim subijcit. sic. C. de materia. l. si. s. i. p̄terea nullum esset fideicō. si filius ante litteras teneret mandati qz ei donatū esset. s. s. o. f. Claudius. cō firmās predicta.

t Dimidie. p̄ mittit dimidie.

v Relinqui placuit. nō ergo presumit ab initio donatuz filio: alioquin quō valeret fideicōmiss. ei qd ei do-

perit nec heres ei extiterit an ex ep̄la fideicō. r libertatē p̄stare dbeat. rñ di r si neqz hēditatē adisset neqz bonoz possessionē petisset: r nichil ex hereditate possideret: tñ nichilominuz ex stipulatu ab hēditibus patris: r ex fideicōmissio ab his qz interest q̄si debitorē pueniri posse: marie post institutionē diui pij q hoc induxit.

Qui stipulat dotē sibi redamādato mulieris in dubio p̄sumit vt miser adhiber. B.

Ruptura duobz filijs suis qz ex p̄iore marito habuerat mādauit vt. xx. que doti dabit stipularent in oem casuz quo soluti posset m̄fimoniu: vt etiā alterutri ex his tota dos soluatur: stante m̄fimonio vno ex filijs mortuo vxor: p ep̄lam petijt a sup̄stite filio: vt qnqz pte dimidiā dūtaret dotē extigeret: r ea p̄tētus esset: altera aut pte apud maritū eius remanere cōcedat. quesitum est postea i m̄fimonio muliere defuncta: an marit. si de tota dote pueniat a filio doli mali exceptio se tueri possit. r an vltro ex cā fideicō. actio ei com petat: vt de pte obligatiōis accepto ei ferat. Rñ di: exceptionē vtilē fore: r vltro ex fideicōmiss. peti posse. Idē querit an de reliqua dimidia pte mādati actio vtilis sit heredibus mulieris aduersus filiū eius. Rñ di: fm ea q pponeret maxime post litteras ad filiū scriptas nō fore vtilē. claudius. qm in his expressit vt p̄tentus esset p̄ris dimidie dotis: quibus verbis satis fideicommissum filio relinqui placuit.

Confessio debiti facta in testamento si testator iurauit vel iurasse se dicit: probationē inducit. Barto.

q Proponi. quo ad verba. secus ex mente que preualet. vt. s. e. l. fideicommissa. s. hec verba. 7. s. u. i. l. hoc mo. 7. l. eo mo. 7. s. u. i. l. vnu ex familia. s. fi. 7. fa. l. eo. l. iul. s. i.

b Deberi. lz no vole fideicommissi s3 coheredis sit vocatus. 7. facit. l. eo. l. lucius. s. fi. s3 ptra. l. eo. l. iul. s. ex his. sed illud de rigore. vt. i. pri. no. vel alia s3ba sunt ibi.

P Amphilo. p. spectam habeo. q. d. 7. ideo no minatum 7. expresse sim te no grauo.

d Cum sententia. tacita.

e Defuncti. q. plurimum coheredens de liberto no grauaui eu expsum.

f In fili spe. f. inter viru 7. vxore. vt. s. u. i. l. vnu ex s. fi. 7. facit. i. de adim. le. l. alfine. in pun. 7. facit. s. l. pri. s. pe. cuz suis cocorant ijs.

g Propositus est. quedam militie.

h Accersitis. i. vocatis.

i Contubernales. i. ex hoc verbo liquet testatore huc fuisse militie. R. cu

Contubernales probena: pube dicant in exercitu in eode punitate teroio duo milites vt tres. vt. s. comoda. l. rem mi chi. s. in exercitu.

k Dixisse. propositum est qd est s. in prin. s.

l Redegisse. i. vocauit de hoc testes. non aut fuit scriptum.

m Infero. l. q. dixit se dixisse. na ad interrogatu in latino videt respsum in greco. vt in sti. de iudi. stipula. s. pterea. est em hic grecu. 7. fa. cit. s. de testa. milita. l. diuus.

n Duas. puta tiam 7. sciam.

o Alteri. i. tice.

p Et ab ea. s. z. tica.

q Petierat. s. z. gratia huius prelegati.

r Et ab eade. s. ticia. 7. sic prelegatu est nullum.

s Prestanda. cu em certum sit testatore penitusse de prelegato: ergo 7. de onere. ppter id imposito videt penitusse. 7. sic no. fm. R. q. si vni ex heredibus aliqd prelegatur. 7. pre eius 7. aliqd aliud roget restituere. p eo qd supra est: non valet relictum.

P Ost emancipatione. suscepta. 7. cepta. vt in sti. quibus mo. ius pa. po. fol. s. fi.

v Ut legitimo. ergo in codicill. ro gatur in qbus pos sunt granari legitimi. vt. s. tit. iij. l. p. ficiunt. in pna. 7. no. q. hic igno: bat ius agnatiois esse finitum 7. emancipatione sui p. is hodie si non tollit inter patre 7. filiu. 7. sic nec inter hanc nepte 7. patruum. vt in sti. de legi. agna. suc. s. fi.

z Auunculo. 7. sic p fideico. auunculus herede fieri voluit simul cu patruo. f. que sperabat ei successurum.

y Per bonosi possessione. vni cognati qua vocant etia agnati capite minuti: vt in sti. de succes. cog. in pn. 7. sic deuentu est eo quo defuncta voluit lz alio tramite.

z Duas. no dicit duas respectu tertie. s. i. ambas eis diuisis i duas partes.

a Posse. hoc ei voluit testatrix vt predia insolidum haberet auiculu.

b Prestari. no aperis a quo vnde si dicas ab vtroq oblat. s. u. i. l. celsus. s. pe. vbi neuter prestat nec is qui sperabat 7. no est. nec solus q est preter spem. Sol.

18 accersitis amicis gao seio ptubernali dixisse: q. vellet ei relinqre pdia q noiaisset: eaq dicta i testatode gatu seiu rede gisse et ipo testatore iterrogato an ea dixisset: 7. rnsio ei tall iserto. q. situ est an pdia q de stinata eent ex ca fideicommissi ad gatu seiu ptineret. rudi su: per hoc no dubitandum esse quin fideicommissum valeat.

19 Reuocato legato v. reuocatu on? legato appositu. B. Duas fillas eqs ex p. b. h. d. fecerat: alteri fundus p. legauerat: 7. ab ea petierat vt forori sue. xx. daret. ab ead. filia petijt vt pte dimidia fundi eidez forori restitueret: quesitu est an. xx. prestari deberent. R. n. no esse prestada.

20 Grauatius prestare fideicommissus tenet ad illud insolidu lz ta ipse q. alius cu eo succedat defuncto alio iure q. defunctus crederet: s. in eadem portione. Bar. I dem.

21 Ost emancipatione patris suscepta filia a patruo vt legitimo h. d. petierat vt ptem h. d. tatis auiculu suo daret 7. agros duos: ad vtriusq. aut vt primu cognatu successio ei ptinuit p bonoru possessione: q. situ est cu in pte h. d. tatis fideico. no p. stiterit qua suo iure p bonorum possessione auiculus habiturus est: an nichilomin in pte agroz consistat: vt ticius ptes agroz duas. i. vna qua suo iure p bonoz possessione heat: altera po pte ex ca fideicommissi petere debeat. R. n. d. petere posse. It. quesit si ab eode patruo fideicommissi. alijs qz de derit: vtru insolidu: an po pro pte ab eo p. stadu sit: Respon di insolidu prestari.

18 No solu ex p. b. s. ex mente testatoris fideico. id. c. l. bar.

19 Pater filios h. d. s. scripserat: 7. adiecit pdia q ad eos ex bonis meis p. uerura sunt iula ex ea alienet s. p. feruunt successioni sue: deq. ea re iute si bi caueret: ex his p. b. s. q. situ e an pdia p fideico. videant rell cta. r. n. nichil d. fideico. p. p. n. o.

20 Verba institutionis trahunt ad fideicommissum. Bar.

21 Ex pte dimidia h. d. i. instituto p p. ceptione fundu legauit: 7. ab eo ita petijt: peto vt velis coh. d. tibi recipe in fundo iuliano meo: quem hoc amplius p. cipere te iussi claudiu veru nepote meu cognatu tuu. quesitu est an ps fudi ex ca fideicommissi nepoti debeat. respondi debent.

22 Verba enuclariu ad grauatium directa dispositionem inducunt. Bar. I dem.

23 Amphilo liberto hoc aplius q. codicillis rel. q. dari dolo. c. scio oia q tibi p. p. hile relinq ad filios meos p. uerura: cu affectione tua cit ca eos bn p. spectat habeo. q. ro an p. b. s. supra scriptis pam phili fideicommissi vt post mortez filijs defuncti. c. restituat. R. n. fm ea q. p. p. n. erent no videri qd q. tu ad p. ba testatoris ptinet fideico. p. p. h. i. l. o. vt c. restitueret. s. cu sniaz defu: cit a liberto decipi satis inhu manu est: centu ei relictos filijs testatoris debere restitui: q. i simili specie 7. impator no ster diu. marcus hoc p. stituit.

24 Verbu volo seu velle inducit dispositione qua do a testatore profertur. Bar.

25 Propositu est no habete liberos neq. cognatos i discrimine vite p. stitutu p infirmita

illud est cum sit te
 flammētū r vñ in
 tūc em si ille
 nō est heres nō va
 let testā. r iō nec
 legatū. hic aut fe
 cit codicillos. s; di
 cas a patruo so
 lo. sic em hic que
 rit: ad qd videt eē
 responsū. s; tūc
 est ptra. s. n. i. l. cū
 pater. s. cū est ma
 ret. r de codicillis
 l. is qui. Solu. ubi
 de equitate hic de
 rigore. vel ubi vñ
 tm credebat suc
 cessurū: vñ nō mi
 rri si legatū minui
 tur. hic asit de am
 bobus credit et
 ambo sunt lz alio
 tramite q̄ spera
 bat: r sic patruus
 solidū prestat.
A Retentio. hic
 outur questio. vt
 Idicam.
B Fideicomis
 sum videri. lz sit re
 tinere eoz tm que
 iam habem: r fa
 cit. s. n. i. l. cum pa
 ter. in pn. r. s. n. ij.
 l. si seruus legat
 s. fi. r de adimen.
 lega. l. a filio.
C Xorez. vēdi
 dā aut partē: alio
 qm si hoc nō dixi
 set vxor haberet
 dimidiā r aliā di
 midiaz diuideret
 cū filio p mediū et
 sic filius haberet
 quartā r reliquaz
 vxor. vt. j. de pec.
 leg. l. dno. s. dno.
 r facit. C. si q̄s al
 teri vel sibi. l. mul
 tū. r. s. n. ij. l. serui
 electio. s. fi.
D Applicato. ei
 dem domui.
E Et alio capi
 te. sc; ita scriptum
 sit. hugo.
F Oneratū. sc; z
 oibus libertis ge
 neraliter r isti spe
 cialiter. vñ isti est
 mationez dicte et

C **U**ssus atq; corpus here
 ditariū retinere p pte sua retē
 tionē: p pte coheredū etiā pe
 titiōne habebit. **Bar.**
C **S**etā ex bodrāte meulā ex
 quadrāte instituit hīdes: fidel
 seie cōmisit in hec vba: a te pe
 to tueq; fidel cōmittovt q̄cqd
 ex hīditate mea ad te puene
 rit restituas filio tuo retentio
 tibi ort; meis: q̄s itū ē cū gnali
 capite fideicōmisisset q̄squis
 heres erit de oibus vt p̄staret
 qd cuiq; legass; p̄stari sicive
 iussisset: an cū bodrāte heredi
 tatis restitueret ortos i assen
 vēdicare seta debeat. **Rñ.** etiā
 coheredis fidei cōmissum vi
 deri vt quadrantē quē in his
 portis haberet seie redderet.
C **S**i vba legati sunt abigua
 ca legati ē īspiciēda. **B. I** dē
C **F**orez r filiū cōem he
 redes instituit r vxor
 ris fidei cōmisit in hec vba: pe
 to a te dñā vxor: mea ne ex fun
 do ticiano partē tibi vēdices
 cū scias me vnuerfaz emptio
 nē elus fundi fecisse: s; benefi
 cio affectiōis r pietatis quā ti
 bi debuī eā emptiōne (cuz nū
 mis meis cōparassez) tecū cōi
 casse: q̄situm est an eū funduz
 insolidū filij esse voluerit. **Rñ.**
 eū de quo q̄rit p̄inde rōnez in
 fundo habere voluisse ac si vn
 uersus hīditarū esset: vt p̄ pre
 dimidia r vxor: r filij agrū he
 reditarium habeāt.
C **N**ō est verisimile testatorē
 graue heredem voluisse du
 plici prestatione. **Bar.**
C **I**n testō ita scriptū fuit: do
 mū meā cū orto applicito l
 bertis meis p̄cedivolo: r alio
 capite testamēti scriptū erat:
 fortunio liberto meo ex domo
 mea quā libert; meis dedi die
 tā in q̄ habitabā. itē cellartuz
 iunctū eidem diete ab herede
 meo et p̄cedivolo. q̄sitū est an
 hīs testatoris onerat; videat
 i p̄stādo legato fortunio: q̄s
 dom; vnuerfa libertis sit ple

gata. rñdi nō esse oneratum.
C **L**egato generali p min⁹ ge
 nerale derogat. **Barro.**
C **L**odicillis p̄firmatis ita ca
 uit. oibus aut libertis meis r
 q̄s vinus et q̄s hīs codicillis
 manumisi vel postea manumi
 sero p̄tubernaes suos: item fi
 lios filias lego: nisi q̄s q̄ve. ad
 vxorē meā in testō p̄tinere vo
 lui: vñ et noiatum legauero. ip̄e
 postea i ep̄la petijt ab hīdib;
 suis vt regionē vmbrie tuscie i
 piceno coheredis vxori sue re
 stituerēt cū oibus q̄ ibi erūt: r
 mācipijs rusticis vel vrbanis
 r actoribus: exceptis māumif
 sis. questitū est cuz heros r sti
 chus fut in diem vite testato
 ris in vmbria in piceno actum
 admistraverūt: sunt aut dame
 quē testator: viu; māumiserat
 filij nātes: vtruz eidē dame ex
 v̄bis codicilli ab hīdibus p̄e
 stādi sunt: an p̄o ad setā vxorē
 ex v̄bis ep̄le p̄tineāt. rñdi ex
 codicillis ad prem nālem eos
 pietatis intuitu; pertinere.
C **B**eneri p spēm derogat. **b.**
C **F**elicissimo r felicissime q̄
 bus testatrix libertatē dede
 rat fundū gargulianū legauit
 cū casa. r alio capite ticio filio
 quē ex q̄tra pte hīdē scripse
 rat prelegauerat in hec vba. ti
 ci fili hoc amplius de medio
 sumito legata mea que michi
 tā pater tu; p̄ns q̄ clodius iu
 stus frat; p̄ris reliquerūt. que
 sitū est cū fundus gargulian;
 testatrix a marito eius. l. a pa
 tre tici filij legat; sit cui fund;
 ex cā fideicō. debeat: vtrū fi
 lio ticio tm: an felicissimo r fe
 licissime/ an tribus. rñ. nō esse
 verisimile eā que nichil aliud
 felicissimo et felicissime nisi
 hec que specialiter legauit ad
 filiū cui r hereditatis sue par
 tē reliquit legatū generali ser
 mone r transferre voluisse.
C **V**erba presentis temporis
 restringunt ad tempus testa
 menti. **Barro.**

cellarier hāc clau
 sula: ex supioru fo
 sibi r alijs totū le
 gatū qd i idē reci
 dit. r hoc verū nisi
 aliud appeat vo
 luisse testatorē. vt
 C. de cadu. tol. l. i.
 s. pe. r. s. n. i. l. si
 pluribus. s. i. itez
 nō obstat. s. n. i. l.
 qui duob;. s. i. sed
 ibi in quantitate.
 hic in specie lega
 ta bis eidē p̄fone.
 vt. C. eo. l. cū que
 stio. s. i. r. s. n. i. l.
 plane. s. i. dic ergo
 fm h̄o. p̄mū le
 gatū minui tantū
 quāntū scdo dat r
 scdm p̄tērum esse
 suo specialit; q̄
 videt testator: vo
 luisse. vt. s. n. i. l. si
 pluribus. r. C. eo.
 l. cū q̄stio. in prin.
C **A**utē dame
 datū cāns dame
 h̄ **C** **P**ietatis ins
 titutu. cuius intui
 tu nōnunq; a iurē
 cōi recedit nedū a
 p̄prietate verbor;
 est ergo hec p̄tas
 tur vt nō separen
 tur. vt. r. s. n. i. l. si
 dom;. s. qui p̄fitef
 r. C. cōta vtri. iur
 di. possessionuz. r
 Jea. l. s. cōcubine
 ē r alia rō. q̄ spēs
 derogat gnū. r nō
 ecōtra. vt. j. p̄i. s.
 r. j. de reg. iur. l. in
 toto. r. j. e. l. suis
 vrbanis. s. fi. est r
 alia hic q̄ nō relū
 quit noiatum vxor
 ri. r facit. s. n. ij. l.
 ticio textores.
C **D**e derat. que
 dam mulier.
C **I**n tribus. l.
 felicissimo: felici
 sime r ticio.
C **G**enerali ser
 mone. no. ex gnali
 p̄cessiōe videri de
 trahi qd alij p̄cedi
 tur sp̄lī: q̄ spēs
 generi derogat. vt
 r. C. de secl. nup.
 aut. nunc aut. r. s.

quibus ex cau. ma. l. sed & si per pretore §. deinde. r. §. si quis cau. l. sed & si §. questum.

a **Intra annos septē. i. qui sunt minores. vij. annis. & facti. de verbo. signi. l. pueri. in fi.**

b **Cū a testatore. imo mortis tpe. vt. de ali. & ab. le. l. mela. §. i. Soluti.**

ibi. Item argu. cōtra. §. de conditio. & demōstra. l. filie §. si. r. de fundo instru. & instru. le. l. pe. & facit. §. eo. l. nomen. §. filio. & quodibi no. & de aur. & argen. lega. l. si ita.

c **In appia. no men regionis. sed als mancipia.**

d **Cur non deberent. nā appellatiōe sūq̄ p̄tinent nepotes ex causa pietatis dū de du ra sepatiōe tracta tur. vt h. & de hb. sig. l. liberos. §. i. & sic p̄t̄ intelligi. §. eo. si. l. filij. & l. i. u. sta. & sic soluit con tra. insu. q̄ da. tu. pos. §. si. vel aliter vt ibi no. & facit. §. eo. l. codicillis.**

e **Deuto. als meū. §. i. testator. sed est falsa. vt. §. parer.**

f **Hadibus. sic est vocat illa p̄tia de qua fit mentio §. titu. §. i. si michi §. si. & subest vene tis. & ē sedes eorū p̄t̄archatis. als sūt est hic gradū bus. & similiter ē nomen loci.**

g **Suburbanā id est in suburbio ciuitatis. sed q̄nq̄ ponit. p̄ rustico. vt C. de p̄di. mino. l. si p̄diti. bug.**

h **Extēdi. sic. §. eo. cau. & §. de ver bo. signi. l. ij. & l. vt alphenus. & l. edi ficia. & l. qui in cō tinentibus.**

i **Si calēdarij. hoc expōe. vt. l. e. l. qui filium. & ceteris.**

k **Intra. i. iuxta. sic. C. de postu. here. insu. l. si.**

l **Patria sua. §. gadibus p̄dicta.**

m **Reliquit. i. dimisit instrumēta calendarij in domo: nō dicas q̄ ea legauerit. & sic non continet dictis verbis. quicquid &c. vt hic & §. si. §. gatus. & sic sunt verba iuris cōsulti nō testatoris. als recte cōtradiceret. §. eo. l. qui cy rographum. & §. n. §. l. p̄uū si §. cū. sed certe si sint iuriscōsulti q̄re non p̄tinent instrumē ta. rñ. q̄ nō vt per petuo ibi sint crāt ibi. vt. §. de here. §. l. l. ex fecō. §. rep. & §. p̄n. respō. no. n.**

n **Supra respō sum esse. l. non de berit. p̄ hoc q̄ nec calendarij nec in strumēta debent. & hoc si ad tēpus sit ibi. §. vt feneref nō p̄petuo vt the saurus. vt. §. eo. l. si choros. §. i. & l. si fundū. & §. de au ro & argē. lega. l. si vxor. §. si ita. & §. ita tu. §. l. general. §. vxor. & §. de fun do instru. & instru. lega. l. cū delatio nis. §. fabinus. & l. l. p̄dicta. §. i. & ar gu. §. eo. l. p̄dictis §. nacio.**

o **Cui nubes. accipe mouerj q̄s ponitur. §. p̄. & dedit. scilicet cētum. vt. §. dixit. & q̄s. §. e. §. legauit: vnde legatus videtur admissis. vt. C. eo. l. filia.**

p **Dote. eadez. q̄s hodie facere te nentur. vt. C. de rei vxor. actio. aut. sed quāuis.**

q **Matrimonio suo. als suo. als se cundo. & de mor tuus est. §. pater.**

r **Recuperaue rit. q̄s facere po tuit vel ex stipula tiōe patris. vt. §. solu. mat. l. gal. & §. de verbo. obli. l. quodcumq̄. §. i. vel ex stipulatiōe**

s **Legali. vt. C. de rei vxor. act §. videamus. & §. hoc. Ac.**

t **Heres eius. scz mortuus eius. §. puelle.**

Testō ita pueros legauit: publico meo domio meo ab heredibus meis dari volo pueros q̄nq̄ ex meis dūtaxat intra ānos septē: post annos q̄ plures q̄ fecit testm̄ mortis questus est cui etatis meo mācipia debeant: vtrū ne que testamēti facti tpe intra. vij. an nos fuerūt: an q̄ mortis tpe in tra eā etatē iuuant. rñ. eā vt deri etatē designataz que eēt cū a testatore reliquerent.

Propter durā separationē vitanā verbū filij porrigitur ad nepotes. Barto.

Cōcubine inter cetera his fobis legauerat. fūdū i appia cū villico suo & p̄ubernali ei & filijs dari volo. questus est an nepotes q̄z villici & p̄uber nalis ei testator ad cōcubinā pertere voluerit. An. nichil p̄ poni cur nō deberentur.

Appellatione patrie etiaz suburbia p̄tinent. Itē calēdaria & pecunia ad calendarium destinata nō cedūt legato eorū que sunt in loco. Bar.

Legauerat p̄ fidelcō. meo ita q̄cqd in p̄tia gadibus possideo: questū est an si quā suburbanā adiacentē posses sionē testator haberet: hec q̄z ex cā fideicō. meo debeaf. rñ. posse ad hāc q̄z v̄boz sig nōne extēdi.

Itē q̄sitū est an si calendarij q̄s in p̄tia sua vel intra fines ei defunctus exercuit insu. in domo quā in p̄tia sua hēbat reliq̄t an id q̄z calēdarij p̄pter v̄ba supra scri pta meo ex cā fidelcō. debe rent. rñ. nō debent.

Itē q̄si tus est: an pecunia q̄ in archa domi gadib' inuēta eēt: vel ex

diuersis nominibus exacta & ibi deposita / ex fideicommissis de beatur. respondi supra respō sum esse.

Ex legato reuocato vel cui renunciatū est nil peritur. hoc dicit Bartolus.

Testō quo filij & vxorē he redē istituerat filie p̄ fidelcō. c. cū in familia nuberet lega uit: & adiecit ita: fidelcō tue com mitto filia vt cū in familia nu bes & q̄tiscūq̄z nubes pariaz ris ex dote tua quā dabis p̄tē dimidiā stipulari fratē tuū et dijs dari sibi: si in matrimonio ei cui nubes siue diuortio facto p̄uiscz dos tua reddaf eo ve noie satisfactū erit mouerj nullo filio filia ve relicto ex eo pater filia v̄rginē nuptui col locauit: eiusq̄z noie dotem de dit: & post diuortij eandē rece pit: & alij i m̄rimonio cū dote v̄dit & stipulat' ē eā sibi aut fi lie sue reddit: manēte filia i ma trimonio scdo mortuus est eo dē testō relicto: etiaz h̄des ex titerūt filij & vxor: postea ma rito defuncto puella dote' re cepta nupsit alij: p̄ntibus & cō sentētib' matre & fratre que etiā dote eius auxit: & neuter eoz stipulat' est dote: mor ma tri & filius & filia heredes exti terūt: deinde in m̄rimonio de cessit filia marito h̄de relicto q̄sitū est cū puella nō ex cā le gati pecuniā i dote ab h̄dib' p̄tis accepit: s; mortuo scdo marito m̄familias scdā dote recupauerit: an h̄s ei' ex cā fideicommissi fr̄i v̄fūcte tencaf i eā pecuniā quā p̄cipe possz si dote stipulatus eēt. An. fm

legali. vt. C. de rei vxor. act §. videamus. & §. hoc. Ac.

Heres eius. scz mortuus eius. §. puelle.

z. s. de codi. ob cau. l. si donatur. §. i. z. facit. §. d. col. do. l. i. a. **S**eius maritū scripsit. s. berta. z. hoc si ha- (S. pe. beas seium. als est seia. Accursius.

b **S**ubstituit. vulgaris. s. si heres non esset maritus. c **C**ommisit. s. si heres esset. d **R**estitueret. sic alina vulgariter. et fideicommissi iure seio fuit substituta. R.

e **C**ontigisset. als accidit qz de eederet alina. vt. §. de hbo. sig. l. in vulgar. §. si. sic ergo apper duplr su spēm aline relicti in die mort. heredis. Itē z si tūc vixerit ipa alina: nullo g mō testatrix volūtate appie restituta hēditate dici pōt in ea su pposito. at ea simplr ficta post mortē hēdit: secō dicere. vt. C. d. fideicō. l. p. mortē. z. §. titu. i. cū p. §. hēditate. et. §. a. filia. R. z. §. d. leg. i. si filius. §. vnius. f. **D**ecessisset. vno defiat appie relicti z pōitio alteri. §. valenti ex titt: licet vtriusqz dies mort. vni tūc quoqz pēdet. R.

g **L**iberatum. nō g fm testatrix volūtate aline restituisse ē dicendū sz eēt liberatō si ila superuixit. vt. C. de codi. inde. l. sub conditione.

h **S**euola. als. §. et tūc dic q fuit rogatō restitue p mortem vñ tacite qñ vellet prius vñ rogatō. vt. C. d. fideicō. l. post mortē. vel dic q expresse dixit cū voles vel velles fm diuersas lras: secō si velles. vt no. §. eo. l. fideicommissa. §. si sic. z. §. de ver. ob. l. ceterisimō. §. l. als deest. §. z. tūc sz. R. pōet §. qz fuit rogatō restitueret aline qñ vellet tacite: sz si ipa pdecederet: tunc valeriano. nā nō suspēditur post mortē.

i **I**nterim. dū viuit. k **C**opellendus. sz spōte p. l. **P**ost mortem. heredis tm et non quando cūqz vellet ipse heres. R. fm tertium casum.

m **A**qua seia. §. in scōa psona dixit seie: nunc in tertia

Seius maritū scripsit heres de eis substituit appia alinā fideiqz hēditō comisit vt post mortē suā hereditatē eidē alū ne restitueret: aut si qd āte cōtigit alūne tunc valeriano fratris filio restitueret eandē hereditatē. quesitū est si seius viuis qdqd ad eū ex hereditate puenisset alūne restituisset: an fm volūtate defuncte id fecisse videret pferitū cū hec eidē eque substituta esset: Rñ. si viuo seio appia decessisset non esse liberarum a fideicommissio valeriano relicto.

Rogatus restituere cū vult post mortē rogatō videtur. h. d. vel aliter. In victimis voluntatibus moriēdo quis velle videtur. h. d. Bar.

Seuola rñdit cum heres scriptus rogatō esset cuz volet alij restituere hereditatē: intermō nō est cōpellendus ad fideicommissi. Claudius. post mortē em vtiqz creditur datum.

Fideicommissus pure relicti pōt peti incōnētē: z q verat satisfationē exigū nō videt fideicommissi diē differre. Barto.

Heredis scripti fideicommissi ferat vt seie vxori vniuersaz restitueret hereditatē: z vxoris fidei comisit in hec verba: z a te seia peto vt quicqd ad te ex hereditate mea puenit: exceptis hīs si qua tibi supra legauit: reliquū omne reddas et restituas meule ifanti dulcissime: a qua

dicat de ea. z dic satis. i. satisficare de restituendo fideicō. vniuersali infanti: quā als prestaret nisi testator remississet. vt. C. vt in pos. le. cū archimedorā. an asit retineat qrtā hec seio rogata. dic vt. C. ad trebel. l. sancim. §. si. Be. n. **E**am. seiam vxorem.

seia^m satis exigi veto: cū sciam eam^m potius rem aucturā qz detrimento futurā. quesitū est an statim meua fideicommissus a seia petef possit: Rñ. nichil proponi cur non possit.

Cui cura monumenti comittitur ad expensas insolentū non tenetur. Bar. Idem.

Ficus heredes instituit seia vxorē ex parte duo decima: meua ex reliqs partibus: et de monumento qd sibi extrui volebat ita cauit. corp^m meū vxori mee volo tradi sepe tiendū i fundo illo: z monumētū extrui vsqz ad. xl. aureos: qro cū in duodecima pte nō amplius qz. c. qnquagita aurei ex bonis mariti ad vxorem pueniant: an hac scriptura ab ea sola monumentū sibi testator extrui voluerit: Rñ. ab vtroqz herede monumentū pro hereditarijs partibus extruendum.

Arbitrio boni viri dos constituitur dignitate et facultatibus testatoris et numero liberorū pēfatis. Bar. Celsus.

Sille pater dotē arbitrati tutoris dari iussisset: tubero pinde hoc habēdū ait: ac si viri boni arbitrati legatū sit. labeo querit que admodū appet quantā dotē cuiusqz filie viri boni arbitrati constitui oportet: et ait nō esse difficile ex dignitate: ex facultatibus: ex numero liberorū testamentum facientis estimare.

que dicebat sola grauata affectione pensatis verbis sic dubijs: talis merito adhibēda fuit distinctio fm. R.

Sille legatū sit. hoc em gñale est: vt. §. de hbo. sig. l. l. alla hba. z. §. p socio. l. societate. z. §. titu. l. i. z. §. si. i. l. si cu. z. §. eo. l. fideicommissa. §. si sic. z. §. de iure do. l. qro. z. l. cū post. §. gener. z. C. de nup. l. si furiosi. z. C. de admn. tu. l. si curatoris. sed §. C. de do. pmiss. l. i. §. ubi.

Ex numero liberorū propter quos minor constituitur dos. argu. §. de bonis dā. l. si. §. si.

Rem aucturā. i. restitutionez facturam qz detrimento zē. cui detrimento adesset seia si restitutionē differret. z als est actura.

Possit. s. statim. dubiū autem erat qz hoc qz factis remissit videbatur fideicommissi detulisse. qd est falsum. nā et p puro pstatur satisfatio cū multas moras habeat iudiciū. vt. §. vt in pos. lega. l. enā. in pn. et facit §. tit. i. l. oia. z. §. de pdi. z. demō. l. i. in pn. sed §. ad trebel. l. epistola. §. si. sed ibi alia voluntas fuit: vt ex verbis ibi apparet.

Ficus. instituit. hīs verbis seiam zē.

Extruendū. als inferendū. ex ad hoc cogit pōticiali vel pēfatis auctoritate z pōris officio. vt. §. de peti. here. l. hereditas. z. de relig. l. si quis. §. si cu. et iudicio fami. her. vt. §. famul. her. l. is cum. §. i. sola g operis faciēdi sollicitudo seozum vxori inuncta est hōbis testatoris: et hoc tā gfa oneris qd erat iunctum magnitudie qz huius emolumentū pōcio: vna cū psona

S fundus. que. modo respondet.
b **F**enerandi ca. vel alteri ad tps. a facit. l. eo. l. si ita legatu. r. s. e. l. vxorem. s. legauerat. r. l. ti. s. l. gñali. s. vxori. r. l. de au. r. ar. le. l. si vxori. s. l. r. s. n. i. l. g. ar. in pn. r. c. de verbo. sig. l. i. r. s. de pigno. l. de bito.

Hoc legatum comparatu. scilz do lego.

d **Q**uod in vsu. hec sunt sba fabri ni vsqz illuc neqz r. q. b. r. cor. s. ti. i. l. legatu vxori. r. l. de auro et ar. le. l. qnt. in pn. r. l. eo. l. id. s. p. inde. r. l. de ver. sig. l. in lege. s. qd. r. l. s. fun. instru. r. in le. l. qñ tum. s. qd. r. l. s. eo. l. vxori. s. l.

e **P**romiscuisqz. l. l. cu quereret. s. lana. in fi. contra. Sol. tbi.

f **I**ntesse. l. eo. l. si quid.

e **T**amē adiectione. l. q. e. i. causa parata sunt do lego. r.

h **A**ugef. l. legatum ea adiectione. Accur.

i **S**ignificat. f. tali adiectione.

k **Q**ue dicta s. scz noiāum: puta sic dixit vir aurū argentū r. vestē q. cūqz eius cā sunt parata: vxori do lego. r. nam r. si q. alia sunt pter pēdicta ei' vltus sunt legata. s. Jo. dixit in hoc augere v. et que cōs vsus causa sunt parata vidētur relicta: pti mō placet. sic l. copula seu. vt. l. s. auro r. arg. le. l. si ita quis lega.

l **A**dimittit. f. legatum adiectione tali. Accursius flo.

m **D**etracta cōiunctio. f. copula qz. sic puta: aurū argenti et vestē que ei' gñā vel cā parata sunt vxori mee do

n **C**ōprehensio. f. noiati: puta aur. r. ar. vestē. (lego. o **D**istinctio. i. determinatio. r. sic p inferiora restringuntur superiora. vt. l. de suppl. le. l. legata. ii. rñ. r. l. de fun. instru. r. instru. le. l. cū de lanionis. s. cum fundum.

q **I** quid. aduuge cum lege precedenti.

s **Q**uod coparauisset. relicto sic legato: q. causa vxoris

Non videtur esse in loco q. tbi sunt ad tēpus. **Bar.** **D** op.

S his que tbi erūt: que ad tps tbi sunt nō videtur legata: et ideo pecunie que fenerandi cā tbi fuerūt nō sunt legate.

Ea vidēt alicui' causa parata que ad eius vsum ppiū sunt destinata. **sec' si ad vsum cōem eius r. alteri.** **h. d. Bar.**

Hoc legatu vxori. **Upl.** r. is cā coparatu' generale est: r. pñer tā vestē qz argenti aurū ornāmēta ceteraqz que vxoris gñā cōparātur. **S**z que vidēt vxoris gñā cōparari: sabin' libro ad vitellium ita scripsit: qd in vsu' frequentissime hatur: vt in legatis vxoris adiecta que ei' cā parata sint hāc interpretationē obtinuit: qz magis vxoris cā qz cōis pmitteat' vltus cā foret paratum. neqz itereffe vsus est āte ductā vxorē id pñam. parauisset an postea: an etiā ex his rebus qbus ipse vt solet vxori aliqd assignauisset: dum id mulieris vsibus ppiē attributū esset.

Relatiuū quis vel qui postu sine copula pcedētū significationē restringit: sed si copula apponatur augebit. **Baro.**

Et in adiectio' **Paul.** legatu' als pleni' efficit/ als extigūū. **augef.** cū sic scriptū est queqz ei' cā parata sūt: id etiā significat' / r. si qd pter ea que dicta sunt: ei' cā paratu'

mee sic parauit ei do lego: vt hic. r. s. eo. l. hoc legatum. **r** **E**mpia. empia pco: cōparata alio (neqz itereff. modo qñta: vt pñuatione. vt. s. de pñ. emp. l. i. s. i. **f** **R**etēra. nā alienasset nisi p ea renuisset: hoc siue sit tbi copula/ siue non.

Uxoris. hoc si fuerit ei assignata: als non. vt. l. e. s. si. que em. facit s. eo. l. qui cōcubnam. in pun.

Inter emptum. paratum inesse. sicut genus inest speciei. nam si est emptum est paratu: sed nō cōuenit. sic in agnatis vt in specie cōtinētur cognati vt gen'. vt. l. vñ legi. l. iter agnatos. in pn. inest ergo genus spēi p positio nē siue p pñuā qz posita spē ponitur gen' r. ad specie sequit' gen' / vt hō est: ergo aial ē. et spēs inest generi p pñuā: qz in gñe spēs cōtinet. nā legata familia et dispēator: debetur nisi fuerit excepius. vt. l. de au. r. ar. le. l. i. in pn. **I**nter paratis legatis q. cūqz empia pñētur legato: sed nō cōuertit. nā gñalibus spālia insunt vt. l. de regu. iur. l. semp. r. sic no. h. qz totum est in parte qd est vtrū fm qd vt ex pmissis apparet.

Ad positionem speciei sequitur positio generis: nō ecōuerso. **Baro.**

Inter emptū et paratū qd itereff querit. et rñsum est i empto paratū iesse: in parato nō pñuō' emptū cōtineri. veluti si qd q. pñoris vxoris cā emittit' posteriori vxori tradidisset: et eas res eum' posterioris vxoris cā parauisset: nō emisse constat. **I**deoqz qz maritus posterioris vxoris cā nichil emertit: tamē tradēdo que pñor habuerit eius cā parauisse videt. **Q**ue ei pñoris vxoris cā parata sunt: r. si ei' assignata nō sūt legato' cedūt: at q. pñoris vxoris cā parata sunt: ita posteriori debēt' si ei assignata sunt: qz nō est ita de posteriorē vxore cogitatu' cū cōparantur.

Am nec' id **Paul.**

Quidem qd traditū est si postea ademptum sit: legato cedit. **Ulpianus.**

c **L**egato. reli cto pñe vxori his verbis: q. eius cā parata sunt do lego.

b **P**osteriori debēt. si sint ei relicta sui cā parata.

c **C**ogitatum. scilz in emendo sicut de puore cuius causa fuerunt empia.

d **A**m nec. als. l. paulus nā nec q. et pñuā. hē huic legato assignatio pdest: qz ei' pñuā. i. adēptio necet: vel sic. bene dico non deberi quando nō est traditū. nam et quādoqz r. si sit traditū: non tamē cedit legato. r. nam nec q. Accursius.

a Tutela. si furiosus est impubes dat ei tutor. vt. s. de tutela. l. q. hz. sed adulto eo facto dat curator. opz ergo ab vtroqz liberatu vt capiat relictu. sic. f. cu in sua tutela puenent. qd erit etiā post. xv. ānos. vt insti. de cur. s. furiosi. videlz qñ furiosus sanā mentē: vel sanos mores recuperat pro digus. vt. s. de cura. fu. l. i.

b Si puberi. f. filiofam. c. Ita sit legatū. f. cu in sua tutela m. venerit.

d Sensisse. ad hoc. s. ea. l. in pn. z no. ex hac. l. z inferiorē. prima sm Rog. q. vor hec. l. hec ppositio cū in sua tutela puenit qd: nūc pubertate z hoc plerūqz scz quonens testatorē secus sensisse nō liqueat. nūc p ptiā potestatem vt cū filiofa. puberi v. maiou. xv. ānis sic legatū: nunc vtrūqz vt cū mater patrē odiōs im puberi filiofa. sic legauerit. qd: z i si milibus dca pōr. nunc. xv. annis claudif: vt in adul to patrefami. nūc etiā vltra extendi tur vt in furioso z filiofa. z similib.

e Hec scriptura. l. cum in sua tutela venerit.

f Ut. i. sicut.

g Factus. f. ticio do lego.

h Plerūqz potestas. f. quonens seruo vel filiofa. sic legatur.

i Pubertatē. f. cū patris. impuberi sic fuit legatū

k Xv. an. f. cū puberi patris. sic est relictum.

l Jam puberi minoi. f. patris.

m De ea etate scz sola. f. xv. an. nō autē hic suffice ret etatis vena. vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. fi.

n De voluntate pōr. in dubio de. xv. an. intelligat. vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. fi. z quādo di. lega. ce. l.

o Puto z de eo sensisse casu quo cure z tutela liberef. Ex his apper hmoi volūtatis qōnez fabinū interpretatū: z vtiqz nō dubitaret si puberū z multo magis maiou. xv. annis ita sit legatū de sua prāte testatorē sensisse. si autē scriptura hec varia est z voluntatis hz qōnez vt' z illa qz si qd ita scripserit cū sui iuris fuerit factus Nam alter als accipit: z plerūqz ptās liberationē p̄tinet plerūqz pubertatez vel. xv. ānū. Ergo quidē z si qd iam puberū minoi. tñ. xv. āntis sic legauerit cū ad pubertatē puenent: puto de ea etate euz sensisse que caret in integrum restōne. Idēqz est z si qd cum sue etatis fuerit factus: vel legitime etatis vtrū de pubertate an de. xv. annis sensisset: disputari de volūtate pōr: non minus qd si ita scripserit cū iuste etatis sit factus: v' cū mature etatis sit: vel cū adoleuerit

S Filiofa. ita le. P. augarū sit cū i tutela suā puenit: tūc debebit cū viri potens facta fuerit.

Appellatōne librorū p̄tinetur oia volumina in quacūqz materia scripta. Bar. l. lpa.

Librorū appellatōne cōtinentur oia volumina siue in charta siue in mēbrana sint: siue in quibz alia materia. sz z si in filitria: aut vitulitria vt nōnulli p̄ficiūt: aut in quo alio corio: idē erit dicendū. qd si in codicibz sint mēbraneis: vel chartacenis vel etiā ebozeis vel alterius materie: vel in cetratis codicillis an debeant vj

ex his. z. J. de conditio. z demon. l. fi.

S Filiofam. impuberi.

p Uiripotēs. i. cū. xv. an. habebit. vt. s. l. pri. in pun. nam tunc pati potest virū. vt insti. de nup. in pun. z. J. quādo di. le. ce. l. qd pupille.

deam: z galus z cassius scripserunt deberi z mēbranas libris legatis. cōsequenter igit cetera qz debent si nō aduerses voluntas testatoris.

In dubio appellatio libri intelligit de vno volumine: nō de libris numeralibus per qd volumē diuidit. Bar.

Si cui. c. libri sint legati. c. volumina ei dabim: nō centū que qd ingenio suo metit est que ad libri scripturā sufficerēt. vt puta cū haberet homerū totū in vno volumine nō qdraginta octo libros cōputamus: sed vnū homerū volumē p libro accipiendū est.

Libros libri legati nō tenet facere cōpleri. Bar.

Si homerū corpus sit legatum z nō sit plēnū: quāte cūqz ptes hodie iueniant debent.

Librus legatis nō cōtinet ea in quibus libri reperiant.

Libris autē legatis bibliothecas nō p̄tinet fabinū scripturā: idē z cassius. ait em mēbranas q scripte sunt cōtineri legatis. deinde adiecit: neqz scripta neqz armaria neqz cetera in quibus libri p̄dunt deberi.

Librus legatis charte non scripte nō cōtinet: z chartis legatis nō p̄tinet librum nisi alter volūtas esset iefficax. J. e legato chartarū nō p̄tinet mēbrane nec ecōuerso. Barro.

Qd tñ cassius de mēbranis puris scripsit verū est. nā nec charte pure debent libris legatis: nec chartis legatis libri dbeant: nisi forte ad hoc nos viferit volūtas: vt puta si qd forte sic reliquit: chartas

enim dixit scriptis deberi: immut q non scripte non debentur. Accursius.

e Utpota si quis. f. studiosus studiosus qd est. J.

Ibroz. char. sa. de bōdice r. Membranas. de membris animalium.

Utiliticia. corria sunt quorū daz a salium vt statim patet cum dicit. in qlibet. z. c. semg dic si pro libris partera. vt abatur.

Quod si i codicibus. repetit vt addat.

Membraneis. id est libros scriptos in membris. q. d. non in cetratis z ebozeis. sz statim corrigi cōsequenter. z. vt omnes cōtineant in dubio si pro libris eis vt abatur testator. nisi contraria p̄bet voluntas vt hic. z. J. pri.

S forte enim paterfam. paup tas bulis ceretis vt abatur. p. libro.

Xlvij. nota quot libros fecit homerus.

Legatum. i. libri ab eo facti.

Quāte cūqz. sic. s. ti. ij. l. si seru.

S qui quinqz.

Hodie. tempore mortis in bonis defuncti.

Bibliothecae. cas. armantū vbi libri reponuntur. vt. s. de p̄trahen. emp. l. labeo.

Contineri. f. libris legatis. no. pro materiato materia pont.

Puris scripsit. sz tacite vbi non debeantur libris legatis. cum

enim dixit scriptis deberi: immut q non scripte non debentur. Accursius.

a **Libros debent** imutatur ergo appellatum. et sic est s. s. ii. l. iij. Sol. si id qd sensit testator profus extra neli est ab eo qd expressit nil debetur: vt ibi. vbi po coaptari pte ratione cofuetudinis alicuius loci: secus est fm Jo. vt hic. r. Leo. s. si. r. eodē modo soluit. f. de reb. du. l. in ambiguo.

b **Quid g. als** qd g. als si qd g. als r. ideo si quis.

c **Ad conueniē** tur. qd appellatio ne chartarū pūne tur que de bōbice sunt vt hic. s. hāc interpretationem nō admittit. R. in nris eloquijs: euz mēbrana nō vofu tū chartas dīca mus. qui vsus of regule olqz conli tumoni in exaudie dis sermonibz de rogat solus: qd qm sit magi facti mul la iuris cōstitutio ne mutari pōt: tā ceteris qz pūcia: noz horatio no: hri eloquiū auctoibz in hac re inuocat: telibus. Ro.

d **Materie** vt eboze r. ceree.

e **Scripti** f. con tinctur appellatō chartarum.

f **Et nō puto** sic ergo libri cepti nec appellatioe chartarū nec ap pellatione libroz pūne tur. sec. si le get argētū factū. vt f. de au. r. ar. le. l. et si non sunt. s. quid ergo.

g **Debetur** qd sit hec die vt. f. de au. r. ar. le. l. vestimētū

h **Per scripti** id est in totum scripti.

i **Valleati** id est asseribus inclusi.

k **Denati** id est cinapiati vel capitulati.

l **Cōglutinati** i. ligati scripti tamen.

m **Sed r. mēbrane** scripte. vel dicēt nō scripte si talis appeat defuncti volūtas. vt. f. d. au. r. ar. le. l. argēto. s. pe.

n **Cōtinebunt** vt. r. s. s. pti. l. si. nisi alia fue: (in si. s. rit volūtas defuncti. vt. f. d. au. r. ar. le. l. argumēto. s. pe. itē sec. in argēto. vt. f. de au. r. ar. le. l. r. si non sint. s. qd g.

o **Solū** f. sine libens. p. **Bibliotheca** r. sub. p.

p **In bibliotheca** id est sacristia.

r **Emisse** sic pontē. s. de p. r. ahen. emp. l. labeo.

s **Nō seq. i.** vt legādo libros nō videt legasse biblio thecā. qd sabin. dixit. s. e. l. s. libus aut. et fm hoc planū est qd sequit. alij dicūt sabinū als dixisse r. intellexisse: vt legādo bibliothecā nō videat legasse libros: ita est hic

meas vniuersas: qd nichil aliud qz libros habebat: studiosus studioso. nemo eniz dubitabit libros debent. nam et in vsu pleriqz libros chartas appella t. Quid ergo si qd chartas legauerit puras: mēbrane nō cōtinebuntur: neqz cetera ad scribendū materie.

Libri cepti scribi nō conti nentur appellatioe libroz: **secus si sunt bene pplete scripti nō tñ correcti v. miniat. Bar.**

Sed nec cepti libri scribi: vnde nō male querit si lib: i le gati sint: an nō cōtineātur nō dū pscripti. et nō puto cōtine ri nō magis qz vestis appella tīe nō dū detexta cōtinet: sed pscripti libri nondū malleari vel ornari pūnebunt. pinde r. nondū cōglutinati vel emēda ti cōtinebunt. sed r. mēbrane nō nondū cōnulate cōtinebuntur.

Legato materie nō intel ligitur legata materia. Bar.

Chartis legatis neqz papi rum ad chartas paratuz: neqz charte nondū pfecte pūnebū tur. Sed et si bibliothecā le gauerit vtrū armariū solū vel armaria cōtinebūtur: an pō li: b: i quoqz contineant querit. r.

fallacia amphibologie. vt verū est panē comedere canē. nam licet bene diceret sabinus: tñ hec sfa nō potat hūc sensum propter verbum quoqz qd est statim.

r **Uerū est** f. cū mens testatoris sit in Jūū. vt appella tione libroz pūneat armariū fm primū: vel dic vt appella tione bibliothecē cōtineant libri fm J. r. nec obstat s. s. lega. l. i. iij. qd sol. s. e. l. s. libus.

v **Que. salz ar mana.**

x **Plane. pro sed.**

y **Adherētia.** soloyl edificio do mus vel affixa: vt subijat.

z **Sine dubio.** qm in supradic tō possit dubita ri. Accur.

a **Nō debent** tur. f. cum legantur libri.

b **Tractauim** vt libus legat: vi deatur bibliotheca legata si hoc te stator voluit. vt. s. s. sed et si biblio thecam.

c **Dactilotheca** ca. vas vbi anuli reponunt vt subij at. legans g. anu lis r. vas videt le gari si hoc voluit testator.

d **Theca. i. da ctilotheca** vt dixi qd est vas. vt. f. de pen. le. l. iij. in fi.

e **Coniectaf. i.** cōiecturaf vel pze sumitur qz pars i toto contineatur.

f **Estimasse ait.** f. pōpo. als non dicitur nisi in casu proposito cum addiderit: r. anulo r. e. nec enim regulariter id dixit pōponius. r. facit. J. l. proxi.

g **Omnino. licet non sit certa mens testatio:** sed in superiouribus aliud est.

h **Ut lectum.** hic ponitur in neutro genere. als in masculino: vt. s. de perici. r. cōmo. rei vendi. l. lectus.

i **Fulera. i. ornāmēta lecti** fm pug. et facit. f. de seq. rei domi. l. sed si de meis. s. i.

k **Armarijs. f. legatis.**

l **Et vinculis. f. legat.** fm hoc dicit de vinculis qbus hōtes vincunt: qd cū clauaturis r. clauibz firmant vt i ci phis videm. s. als deest r. et est vincula r. cla r. e. Et fm hoc dic vincula qd firmant armaria. i. scire et clauature r. qbus claudunt ofia. als est loculis. i. vasis q clauibus

m **Cedunt.** accessiois potius iure qz firmantur. ex significationis verbi natura fm. R.

Argento arculas. paruula archa vbi ponitur argenti. vt. l. de penu leg. l. ij. in fi.

Bon pertinere. nisi mens testantis sit contra. arg. l. i. l. p. l. p. l. sed et si bibliothecam.

Ibi. repeti. et etiã conditio vt in dno casu. vt. l. de condi. r. demon. l. auis. fm. h. s. r.

Dicitur hic no intel. li si repetitã conditio nã aliqibus appareat cõiecturis. vt. l. eo. l. non aliter. Accur.

Chuuiscemõ. i. ppter illud verbum hoc. l. 30.

Ciculus. ecce tertium exemplũ.

Intelligim. id est intellige possumus si ea mēs loquētis appeat. ceterũ nõ est talis ppetuus intellectus.

R. p quo est. l. eo. l. nõ aliter. r. sic soluitur dñi. s. de lega. i. l. si seru. le gatus. s. si ita. sed su dic aliter vt ibi no. et facit. s. e. l. l. sit. r. l. de dol. pre. l. q. ita. et. s. ii. ij. l. legata inuoluer.

Igni. sepa rat. a sapien tibus propter di uersos vsus.

Aliqd lignũ. nomẽ generis im ponit spci. sic. s. d. adop. l. ij. s. i.

Comburẽdi cã. pncipaliter vt cõbullio pma r fo la parandi causa fuerit. R.

Si nõ. als est siue. r tũc die si. p q. vel. p. p. ue et qd subijcit ad eum. s. heredẽ. als sine non: r die tũc ad eum scilz legatarũ. sed habet pro dicto vt subijcit. Accur.

Offilius. alio nomie. s. specialia qualia sunt virge r tã nã habet speciale nomẽ. et ideo nõ cõtinẽtur appellatio ne ligni: licet ad nil aliud valeant nisi ad cõburendũ. sed contra. l. eo. s. offilius. vbi virge r similia cõtinent. sed ibi speciale rõne prouincie vñ erat testator. arg. l. eo. s. ligno rũ. sed. R. distinguebat an erant ad alium vsum apte: vt ad faces vel ad plantandũ salictũ. vt. l. ar. fur. cesap. l. ij. et tunc non cõtinentur: vt hic. an non: r tunc sic vt ibi. cui obstat qd hic dicit quib. r tã. sed ipse refert ad ligna r non ad proxime dicta qbus scz lignis r tã. et facit ad totã hãc legẽ. l. de verbo. signi. l. carbonum.

Bolani. i. nuclei fructuũ illius arboris: sicut nuclei

Argento legato cõstat arculas ad legatarium nõ pertinere. Item anulis legatis dactylothece nõ cedunt.

Dicno hoc amplius pcedentium repetitionem iducit. h. d. Barto. Paulus.

Si tibi pure legauero: de hoc amplius si nauis ex asia venierit heres meus fundũ dato: verius est eo hõbo hoc amplius superiora repeti: sicuti dicim lucius ticius plebi quina milla dedit: hoc amplius seius: hu iuscemodi rõne quina qz seiu dedisse intelligim. sed r si ticius accepit quiqz seius hoc amplius fundũ: seiu quinqz qz accepisse intelligimus.

Appellatiõne ligni legati cõtinet lignũ cõburendũ cã paratũ a terra separatũ specialitẽ nõ mine nõ submissum nisi voluntas testatoris vel eius cõtinet aliud induceret. h. d. tota. l. fm. Ba. de are. Alplanus.

Igni appellatio nomẽ generale est: s; sic separatur vt sit aliqd materia / aliquid lignũ. materia e que ad edificandũ fulciendũ qz necessaria est. lignũ quicqd cõburendũ cã paratũ est. sed vtrũ ita demũ si pmissum sit: an r si nõ sit. et qnt mutus lib. ij. refert

olinarum. Accur. sicuti florentinus. n. Nuclei. l. nõ cõtinent: cõ propriũ habent nomen. vt l. de hõbo. signi. l. carbonũ. nisi als sit voluntas testatoris. vt. l. eo. s. offilius. l. 3. R. dixerit q cõtinent appellatiõne ligno rũ fm distictione premissam.

Idem. s. offilius. sed als est lex negat. als. s. idẽ lib. ij. negat. r tã.

Nondũ cõci fas. i. a fra icfas. r subaudi vel euã icfas a terra: sed postea minutatim nõ icfas. sic ergo tris exigebat offi li. vt arbor ligni appellatiõne cõtinent. s. q sit a terra separata. Itẽ factõ hois. Item q postea minutatim fuerit incisa.

Ego. salicet vlpianus.

Cõcidendũ. fuerat in a fra separatũ. r scripta. pñũ curat tenuz nõ curat dñmo do hoc testator face re de sin abar. sed nec mediuz curat scz factõ hominis vt sequitur.

Proinde. id est ergo r tã.

Inicidant. et minutatim incidendã etiam magnas arbores.

Etius. si habes filius. nõ incisa: non ceder legatario: quia non sunt ligna nõ ter ra alunt. si hõ habeas filia: die nõ ceder legatarĩ ea dẽ rõne quã dixi.

Deiecte. l. 3 nõ sint cõcise factõ hois: sed vt vñto r tã. vel alio modo deiecte. in quo sec. putabat offilius vt p dñi r. et die q r hic minutatim incidere proponebat. vt r superioru casu quando ab homine sunt concise.

Cõburendũ. s. pncipaliter nõ euã p mediũ. Jo. puta faces. vt. l. s. penul.

Dictarum. in aulis vbi stãt dñi ad ignem.

Hypocaustarũ. vbi stant egroti qui quãdoq; indigent igne. vt argu. s. man. l. si quis michi.

Uel farmẽra. vulgare tuscorum. quod inciditur de vitibus in capite quando putant.

Contineri. si ad aliũ vsum sit qz ad cõburendum fm Rog. qd reprobauit. s. offilius.

Nõ refragat. vel qz nõ sint ad aliũ vsum fm. R. vel

Generi nomen quãdo: qz speciei imponit.

q: sit consuetudo illi terre vt eis vtant. p lignis fm nos.
a Virge. als virge. als virgule. (vt. f. spori.
b Germina. i. pedamenta iuxta alias arbores. vt. s.
sola. maturo. l. ductio. s. si fundum.
c Materiarum. quas vocat bonomic amancidos.
d Turpes. scz
retulas. & facit. f.
or. fur. ce. l. iij.
e Connebun-
tar. s. s. offit. con-
tra. Sol. ibi.
f Lignoz ap-
pellatione. contine-
bitur herbule q:
dam. z. in quibus
dam. z.
g Papiu. i. iu-
cum. vnde sit pap-
ir. ad lapades.
h Quid miru.
hoc est grecu qd li-
gnu serpiatur.
et sic greci naues
appellant lignu.
i Que hec. scz
ligna: z habet hic
aliud grecu cuius
sensus est i textu.
k Prouincis.
vt in yngaria z q:
busdam partibus
hyspanie.
l Eduu. i. id
qd boues comede-
dnt. z postea ster-
cotant. et eorum
tur ad ligna.
m Coquedos.
puta ad fabricam
vbi prius minuta
tim inciduntur li-
gna. Accur.
n Testator ha-
buit. sicut nec ap-
pellatione libroru
charte continentur
vel alterius mate-
riati alia materia
vt. s. eo. l. libroru.
s. sicut. et. f. eo. l.
seruus.
o Cocta. forte
in furno.
p Sulphura-
ta. sic fit qd in cas-
stro proicit ignis.
q No erit. lz p
mediu ad cobure
du sint parata. et
hec sunt maxime in alpihus. Accursus.
r Stroboli. als troboli qui vulgariter pigne vocant.
sed hoc accipe quando nuclei sunt extracti. et facit. f. de

verbo. signi. l. carbonum. s. fina. Accur.
p Ali. facit. f. de verbo. signi. l. pali. z. s. de act. emp. l.
fundi. s. fina.
s Eruius. facit. s. eo. l. librorum. s. qd tamē de mēbra
ms. ibi nec chartis zc.

virge et germina z farneta z
suprameta materiaru z vitu
stirpes atqz radices continebu
tur. Lignoz appellatioe i
quibusda regionibz vt in egypto
vbi arundine p ligno vruntur:
et arundines z papiru co-
burut: z herbule quedā vel spi-
ne vel vepres continebunt. qd
mirum cu greci lignu hoc est
naues lignoz ductrices appel-
lat que hec de paludibz dedu-
cunt in quibusda puincis z edi-
tu boum ad hanc re vtuntur.

Si lignu sit paratu ad car-
bones coquedos atqz pfiens
dos: ait offilius lib. v. iuris par-
titi carbonu appellatioe hmoi
materia no contineri. sed an li-
gnoiu: et fortassis quis dicet
nec lignoz. nec enim lignozum
gra hec testator habuit. sed z
tiones et alia ligna cocta ne
fumum faciant vrum ligno an
carboni an suo generi annume-
rabimus: z magis est vt ppuu
gen habeat. Sulphurata qz
de ligno eque eandē habebut
diffinitione. Ad faces qz pa-
rata no erunt lignoz appella-
tione cōprehensa: nisi hec fue-
rit volūtas. de pinu autē inte-
gri stroboli ligni appellatioe
continebuntur. Paulus.

Alis z pertice in nume-
ro materie redigēdi sūt
et ideo lignozum appellatioe
non continebuntur.
Qui est legata materia non
est legatiu materia. Bar.
Eruius respō. Dōp.
dit cui ois materia lega-
ta sit: ei nec archa nec armariu
legatum esse. Alpi.
Am vxori sue qd ea q

eius causa parata sunt legat-
ser: deinde quereretur cum is
purpuras comparasset i pro-
uincia: necdū tamen adueris-
set: rescriptum est ad muliere
purpuras pertinere.
Legato instrumētoz conti-
nētur nomia debitor. Barro.
Al cyrogra. Iulian.
phū legat nō tm de ta-
bulis cogitat: sed etiā de actio-
nibus quarū pbatto tabulis
cōtinet. appellatioe em cyro-
graphi vt nos p ipsis actioni-
bus palā est: cū vēditis cyro-
graphis itelligimus nomē ve-
nisse: quinetiā si nomen qd le-
gauerit id qd in actionibz est le-
gatum intelligitur. Alpi.

Am quereretur agni le-
gati quatenus videren-
tur: quidā aiebant agnū dūta-
rat ser mensū esse. sed verius
est eos legatos esse q minores
āniculis eēt. Seruus z an-
cillis vrbanis legatū agafone
milionem legato non cōtineri
rū. eos enim solos in eo nume-
ro haberi quos pfamil. circū
se ipe sui culti causa haberet.
In his que quis promiscue
vntur illud videtur vxoris cā
paratū quod ad eius vsum an-
nuū est necessariū. Bar.
Lana lino purpura vxori le-
gatis que eius causa parata es-
sent: cum multā lanam et om-
nis generis reliquisset: quere-
batur an omnis debeatur: An
di si nichil ex ea destinasset ad
vsum vxoris: sed omnis com-
mixta esset: non dissimile esse
deliberationē cū penus lega-
ta esset: z multas res que pen-
us essent reliquisset: ex qb pfa.

Commixta. in communem vsum.
Deliberationem. s. hinc qui sequitur cū penus zc.
Reliquisset. i. remansisset in bonis.

Am vxori.
Quereretur.
scz quid iuris sit.
Cum is. als
cū is. et als cum
vn. et dic cōparaf-
set causa vxoris.
Aduerisset.
scz purpuras ad
muliere. et sic nec
assignauit: assign-
turus tamen si vi-
ueret. vt. s. eo. l. si
quid. z. l. item le-
gato. s. vtroqz. z fa-
cit. f. de auro et ar-
gē. lega. l. cū qdā.
Cyrogra.
phum. de a-
ctionibus. vt. s. ti-
tu. ij. l. seruu filij.
s. eum. z. l. hmoi.
s. sita.

Venditis. vt
C. d. doh. l. i. z. C.
q res pigno. obli-
ga. pos. l. ij. z. f. de
libera. lega. l. iij.
in prin.

Am quere-
retur. videren-
tur. f. legati.
Essent. nisi
aliud ex consuetu-
dine regionis liq-
at. vt. f. eo. legatis
s. fina.

Agafonem.
qui agit id est dus-
cit equos. vt. s. ff.
quadru. pan. l. fi.
sed multo qui mu-
los. et dic ad ope-
ra rustica. als se-
cus: vt. f. eo. l. ser-
uus. s. milionēs.
z facit. f. de verbo.
fig. l. vrbana.

Circum se.
ergo z multo si ad
vrbanam familiā
fuerit deputatus.
Reliquisset. i. in
domum dimissis
ad vsum vxoris spe-
cialiter.

Commixta. in communem vsum.
Deliberationem. s. hinc qui sequitur cū penus zc.
Reliquisset. i. remansisset in bonis.

A ctiendere solitus. hoc aut in penu legato non cederet. vt. l. de penu lega. l. nam qd. §. i.

B diffudisset. id est infudisset vel miscuisset in penu ita q totum erat in penu.

C Offic. l. videat excedere modum. na nil erat venale.

D Penua vede re. si habes vede re dic z parte vsui tenere. si ho heas pedere dic. i. in penu ponere z subaudi parte vende re. erat g comixta venalis z vsualis z sic eligat hec via vt. l. de penu lega. l. na qd. §. ite si qd z facit. l. si. l. l. si cui z. l. si. q. l. g. ali. §. vxori. z. l. de aur. z arg. leg. l. pediculis. §. idem cu que reretur.

E In lana. que est in comuni vsu vt in questione p posuit. z est spale in lana z in lino q

Mulier: res la: na z l: nu ap: petunt.

appetunt mulieres. §. aliud in seruis z alijs speciebus que sunt in p miscuo vsu. vt. §. eo. l. hoc legati. §. pe. z. l. item. §. pro inde.

F Essent. repe te legatis.

G Copiariz. seruum.

H Saltuariuz. seruum.

I Omadi. pur gat em agrum sp nis z euz plantat z circuit sepibus z fossis.

K Tuedi. vt. §. §. vsu. z. ha. l. si ita.

L Machinariu qui portat necessa ria machine q in fundo fiebat for te prope hostes posito.

M Pararent. secus si ad fructus. vt. l. de fun. instru. z instru. lega. l. de grege.

N Pararent. f. legata videri.

O Pillione. i. custode ouiu. sic dictus qz oues ferunt opes. vel qz eaz vellere cooimur. z facit. C. de f. bo. fig. l. q. z. l. e. l. auib. z. l. seq. z. l. de fun. instru. z. instru. l. l. si ita.

P Senecris. vt dixi. f. causa stercozandi.

Q Extorbuz. als. l. als. §.

R Omnibus. secus si no addidisset omnibus: qz

vendere solitus eest. na si vina diffudisset habiturus vsui tpe z heres ei: tñ in penu oec estimari. §. cu pbaref eu q testa metu fecisset pte peno vende re solitu ee: constitutu est vt ex eo qd ad annuum opus esset heres legatario daret. sic michi plz. z in lana fieri: vt ex ea q ad vsuz annuu mulieris satz esset/ea sumeret. no em deduc to eo qd ad viri vsuz op eest reliquu videri vxori legatu ee: §. qd vxoris ca paratusz esset.

Que pmet ad ornatu vel custodia fundi no pertinet ad culturam. h. d. Barto.

Predijs legatis z que eoz pdtoz colendoz ca empta parataz essent neqz topiarium neqz saltuariu legatus videri ait. topiarium em omadi saltuariu aut tuendu custodiendiqz fudi magis qz colendi ca paratu ee. Alim machinariu lega tu videri ait. Itē oues q stercozandi fundi ca parent. item opillione si ei gnis oues curet.

Mutatio artificij ad officiu no mutat substantia legati. B.

Quibus qui sui essent cuz moreret legatz: quesitu est an z is que postea ex his hostia riu fecisset legato ptereretur. Rndi ptereri: no em ad aliud artificium: sed ad aluz vsum transductus esset.

Masculinum cocepti femi nuum. Barto. Iulianus.

tunc hec verba qui sui essent facerent conditionez. vt. §. ti. §. l. vi. sed certe z hic faciunt conditionem a3 verbum sui. no ad verbu textoribus.

R Artificium. tunc em secus. vt. l. eo. l. legatio. §. i. z. §. qui. mo. vsu fru. am. l. si cui.

Qui duos mulos hebat ita legauit: mulos duos qui mei erut cu mouar scio he res dato: idē mulos nullos §. duos mulas reliqrat. Rndit serulus deberi legatu: qz muloz appellatioe etia mule pti nent: que admodu appellatio ne seruloz z serue pleriqz cotinent. Id autez eo veniet: qz semp sexus masculinus seminum sexum cotinet.

Ubi personaz vel rez idē tas est: dicitio item inducit repetitionem pcedētis qualitatiz. Bartolus. Idem.

Repeating legatis hec verba que adijci so lerit: dare damnas esto: et ad conditiones z ad dies legatorum easdem repetendas referri fabinus ait.

Calendaru pmet noia de bitoz z pecunia ad calendaru destinata: siue calendaruz legatur siue a legato excipiat. Barrolus. Africanus.

Ul filiu z nepote here des instituerat: certa p dia queqz in his mortz tpe sua essent nepoti p fideico. dederat: excepto calendario: mortz tpe in ea archa in qua instra z cautiones debitoz erat pecunia nuerata inueta est: pleriqz videbat vir verisile esse vt testator de pecunia nuerata sensisset. ego aut illud dignu ammaduersione existimaba: cum quis calendaru prestari alicui

vel simile: sed hec lex est argu. contra. item facit. l. de con ditio. z demonstra. l. legatum. z. l. de fun. instru. z. instru. lega. l. iij. i. respon.

Ul filio. excepto calendario. qd alteri legauit: sic a legato nepotis exceptit. vel dic fm. §. q. pter ca lendariu delegauit z hoc similiter legauit.

Ul debatur. z recte. §. q. no debeatur nepoti fm pri mum casuz. vel dic z male fm alium: z ideo statim corri git cum dicit ego autem. zc.

Qui duos. du as mulas. forte post testame tum quesitas.

Serue plez riqz. vt. l. de f. bo. fig. l. de testato. §. i. z. l. inter sus pium. §. si.

Serum. nisi in casib: vt no. §. ti. i. l. si ita sit scri ptu. in prin. z facit. l. de verbo. fig. l. i.

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Serum. nisi in casib: vt no. §. ti. i. l. si ita sit scri ptu. in prin. z facit. l. de verbo. fig. l. i.

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

Repeating. i. lego ticio. z sub conditioe vel in die. Itē eide vel alij eo amplu fun ds. videor in serbo legare. z. z. erit rep etio diei vel co ditiois tam ad. r. qd fundu. vt. §. eo. ti. si sic. z. l. si ti bi pure. z. l. de pdi tio. z. demo. l. auia z. §. de pdi. insti. l. cu seruis. z. l. iij. §. l. codicillis. in pn. z p has. ll. poni h casus. nisi conditio esset talis que red deret scdm legatu inutile. vt. §. ti. §. l. si quis a filio. i. z. ij. rñ. sed qd si sic dixorit: lego ticio. z. sub conditioe. Item scio funduz an videatur conditio repetita. videatur q non. qz non e repetitio legati. f. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud f. bum eo amplius

a Coluerit. alij q̄ nepoti fm̄ p̄m̄. v̄ nepoti fm̄ aliū.
b Cedere debeat. duplici ergo rōne pecunia de q̄ que
rit nepoti debeat. tū q̄ in fundo cōtinet. tū q̄ calendariuz
q̄ fuerat nepoti legatū cedit si ibi fuit destinata pecunia
nobis facie dis. 7 hoc fm̄ sc̄bam lecturā; fm̄ aliā dupli-

calēda
nuz q̄d
sit.
a Coluerit. alij q̄ nepoti fm̄ p̄m̄. v̄ nepoti fm̄ aliū.
b Cedere debeat. duplici ergo rōne pecunia de q̄ que
rit nepoti debeat. tū q̄ in fundo cōtinet. tū q̄ calendariuz
q̄ fuerat nepoti legatū cedit si ibi fuit destinata pecunia
nobis facie dis. 7 hoc fm̄ sc̄bam lecturā; fm̄ aliā dupli-

voluerit: vtrum ne nomia dū
taxat debitor p̄stare voluisse
intelligēdus est: an p̄o etiā pe
cuniā h̄ q̄ ab his exacta: eidez
tū calendario. i. nobis facie
7 magis puto quēadmodū si
exacte pecunie 7 rursus colla
te eēt p̄mutatio nom̄ nō pe
rimeret vel minueret fideicō
missum: ita ip̄e q̄z pecūie si ab
hoc calēdario. i. nobis facie
dis destinate eēt/ eidez fidei
cōmissio cedere^b debeat. quin
etiā illud q̄z putē defendi pos
se: vt nōmō a d̄bitōib⁹ exacte
pecunie sed quacūq̄ de causa
redacte eidez tū rationi fuerint
destinate: fideicōmissio cedat.

Hegatis obsonatores. q̄
custodire d̄m̄ in
lecto. vel obsona
tores qui resonāt
7 cantāt domino
in mensa.
d Si ex officio.
q̄d ē generale nos
men ad omne mi
nisterium sit artifi
cū vel nō fm̄ Jo.
Itē fm̄. R. in officio
habet q̄d ala
vt puto ministeruz
appellat. multo.
agaf. opilio. salu
sarius. arniger.
dapifer. cocus. pa
stor. hostiarius. pi
stor. 7 alij qui sine
vlla arte ministē
ria sua d̄m̄s exhibē
at: de quibusdā
quoz habet men
tio. s. eo. l. cū que
reretur.

Hegatis obsonatores. q̄
custodire d̄m̄ in
lecto. vel obsona
tores qui resonāt
7 cantāt domino
in mensa.
d Si ex officio.
q̄d ē generale nos
men ad omne mi
nisterium sit artifi
cū vel nō fm̄ Jo.
Itē fm̄. R. in officio
habet q̄d ala
vt puto ministeruz
appellat. multo.
agaf. opilio. salu
sarius. arniger.
dapifer. cocus. pa
stor. hostiarius. pi
stor. 7 alij qui sine
vlla arte ministē
ria sua d̄m̄s exhibē
at: de quibusdā
quoz habet men
tio. s. eo. l. cū que
reretur.

Hegatis obsonatores. q̄
custodire d̄m̄ in
lecto. vel obsona
tores qui resonāt
7 cantāt domino
in mensa.
d Si ex officio.
q̄d ē generale nos
men ad omne mi
nisterium sit artifi
cū vel nō fm̄ Jo.
Itē fm̄. R. in officio
habet q̄d ala
vt puto ministeruz
appellat. multo.
agaf. opilio. salu
sarius. arniger.
dapifer. cocus. pa
stor. hostiarius. pi
stor. 7 alij qui sine
vlla arte ministē
ria sua d̄m̄s exhibē
at: de quibusdā
quoz habet men
tio. s. eo. l. cū que
reretur.

Artificū extinguit nomen
officiū q̄d nō est artificū. 7 idem est vt m̄tē arti
ficiū p̄ artificū eadē rōne. vt. s. eo. l. textoribus. 7 qua ra
tione mutat officū eadē rōne testatoris voluntas. nō ita
ecōtra de artificio ad officū vt subijcit. 7 est rō fm̄ Jo. qz
officiū in quo prius erat f. rans nō p̄t dici artificū 7 sic
nouū statim incipit habere. si aut prius erat in artificio et
postea trāsit ad officū sec⁹ est: artificū p̄t dici officū
cum. hec aut ratio cessare videt vbi ex artificio trāsit ad

aliud artificū. ideoq̄ Ro. reddit aliā rōne que nō cessat.
qz officū artificio ideo mutat: non autem artificū p̄ offi
cium: qz artificio potentiora sunt 7 cū quadā animi p̄pe
tuitate discunt eo q̄ inde vberior 7 honestior: que sus
cipit. officia p̄o ad ip̄s. p̄pter necessitatē vel inopias in
surgētes subcum
tur fm̄. R.

Si ex officio quis ad artifi
cū trāstert: q̄dā recte putāt
legatū extinguit/ qz officū ar
tificio mutatur: nō idem econ
trario: cuz lecticiarius/ cocus
postea factus est.
Seruus cedit legato et ar
tificio in quo plus versat. Bar.
Si vn⁹ seruus plura artifi
cia^m sciat: 7 alij cocū legati fue
rint: alij textores: alij lectica
ri⁹: ei cedere seruum dicendū
est cui legati sunt in quo arti
ficio plerunq̄ versabat⁹.

Legatis ornari⁹ cedūt
scholares illius artificij. Bar.
Matricibus legatis cel
sus scripsit eas q̄ p̄ duos tm̄
mēses apud magistrū fuerūt
legato non cedere. alij 7 has
cedere: ne necesse sit nullā ce
dere: cū omnes adhuc discere
possint: 7 oē artificū incremē
tū recipit: q̄d magis obtinere
deberet: qz hūane nature con
gruū est. **P**ecorib⁹ legatis
cassius scribit q̄drupes p̄t
neri q̄ gregati pascunt⁹. sues
aut pecorū appellatiōe p̄tine⁹:
qz 7 hī gregati pascunt⁹: sic
deniq̄ 7 homerus in odissea⁹
ait. g.

Sumentis legatis boues
officiū q̄d nō est artificū. 7 idem est vt m̄tē arti
ficiū p̄ artificū eadē rōne. vt. s. eo. l. textoribus. 7 qua ra
tione mutat officū eadē rōne testatoris voluntas. nō ita
ecōtra de artificio ad officū vt subijcit. 7 est rō fm̄ Jo. qz
officiū in quo prius erat f. rans nō p̄t dici artificū 7 sic
nouū statim incipit habere. si aut prius erat in artificio et
postea trāsit ad officū sec⁹ est: artificū p̄t dici officū
cum. hec aut ratio cessare videt vbi ex artificio trāsit ad

Aliū lecticiari⁹. f. legati fuerūt. 7 fa. j. d. au. 7 ar. le. l. pe
diculis. s. argēto. 7 b. sup. le. l. labeo. 7 s. n. ij. l. tice. textor
p̄. **V**ersabat. s. q̄ plura habebat artificio. (res.
q. **O**rnari⁹. ancillis q̄ ornāt d̄m̄s. Itē comate q̄ l
caput. vt. s. e. l. itē legato. vt ornāt p̄anoa q̄s d̄m̄ fraxare.
r **N**ō cedere. qz nesciūt ornare s̄ addiscunt. s̄ est vt
f **A**lij. sapientes. (subijcit.
s **C**edere. s. n. i. l. ticia. s. lucius.
v **I**crementū. sic. C. de re mit. l. milite. s. lib. rñ.
r **H**umane nature. que affectat addiscere. vt. j. de fi
deico. lib. l. apud iulianum.
y **P**ascunt. sic. in h. ad. l. ad. in p̄n. 7 s. ad. l. ad. l. l. q̄.
z **I**n odissea. nomen libi homeri. 7 sequitur grecum
nullius vilitatis. Accur.

Aliū lecticiari⁹. f. legati fuerūt. 7 fa. j. d. au. 7 ar. le. l. pe
diculis. s. argēto. 7 b. sup. le. l. labeo. 7 s. n. ij. l. tice. textor
p̄. **V**ersabat. s. q̄ plura habebat artificio. (res.
q. **O**rnari⁹. ancillis q̄ ornāt d̄m̄s. Itē comate q̄ l
caput. vt. s. e. l. itē legato. vt ornāt p̄anoa q̄s d̄m̄ fraxare.
r **N**ō cedere. qz nesciūt ornare s̄ addiscunt. s̄ est vt
f **A**lij. sapientes. (subijcit.
s **C**edere. s. n. i. l. ticia. s. lucius.
v **I**crementū. sic. C. de re mit. l. milite. s. lib. rñ.
r **H**umane nature. que affectat addiscere. vt. j. de fi
deico. lib. l. apud iulianum.
y **P**ascunt. sic. in h. ad. l. ad. in p̄n. 7 s. ad. l. ad. l. l. q̄.
z **I**n odissea. nomen libi homeri. 7 sequitur grecum
nullius vilitatis. Accur.

Nō idē ecō
trario. si de artifi
ce fiat officialis le
gatis artificio:
qz nō extinguit le
gatū seruo muta
to. 7 grecū ē istud.
i **L**ecticiarius
qui facit lecticas 7
sic est arnifer.
k **C**ocus. nos
men officij cū erat
vfitator ciborum
cocus. s̄ si subti
lia preparat ciba
ria. vt. s. de edul.
edic. l. si quid. s. fi.
que est s̄. Item s̄
j. p̄i. s̄. Itē cōtra
s̄. qu. mo. vsufu.
am. l. si cui bal
neum. s̄ ibi mini
sterium pro artifi
cio ponit. est enim
ministerium gen⁹
vt modo dixi.
l **F**actus est.
nā nō per hoc des
init lecticiari⁹ esse.
sed q̄d si de officio
ad officū. Rñ. vt
detur extinctum.
m **A**rtificio. im
proprie quo ad co
cos: p̄pue quo ad
alia artificio dicit
nā coc⁹ nomē offi
cij est. vt. s. p̄i. s̄.
vel dicit de subti
litate hic loq̄. ibi b
cōi. vel vt ibi no.
n **A**lij. legatas
rō. Accur.

Nō idē ecō
trario. si de artifi
ce fiat officialis le
gatis artificio:
qz nō extinguit le
gatū seruo muta
to. 7 grecū ē istud.
i **L**ecticiarius
qui facit lecticas 7
sic est arnifer.
k **C**ocus. nos
men officij cū erat
vfitator ciborum
cocus. s̄ si subti
lia preparat ciba
ria. vt. s. de edul.
edic. l. si quid. s. fi.
que est s̄. Item s̄
j. p̄i. s̄. Itē cōtra
s̄. qu. mo. vsufu.
am. l. si cui bal
neum. s̄ ibi mini
sterium pro artifi
cio ponit. est enim
ministerium gen⁹
vt modo dixi.
l **F**actus est.
nā nō per hoc des
init lecticiari⁹ esse.
sed q̄d si de officio
ad officū. Rñ. vt
detur extinctum.
m **A**rtificio. im
proprie quo ad co
cos: p̄pue quo ad
alia artificio dicit
nā coc⁹ nomē offi
cij est. vt. s. p̄i. s̄.
vel dicit de subti
litate hic loq̄. ibi b
cōi. vel vt ibi no.
n **A**lij. legatas
rō. Accur.

Nō idē ecō
trario. si de artifi
ce fiat officialis le
gatis artificio:
qz nō extinguit le
gatū seruo muta
to. 7 grecū ē istud.
i **L**ecticiarius
qui facit lecticas 7
sic est arnifer.
k **C**ocus. nos
men officij cū erat
vfitator ciborum
cocus. s̄ si subti
lia preparat ciba
ria. vt. s. de edul.
edic. l. si quid. s. fi.
que est s̄. Item s̄
j. p̄i. s̄. Itē cōtra
s̄. qu. mo. vsufu.
am. l. si cui bal
neum. s̄ ibi mini
sterium pro artifi
cio ponit. est enim
ministerium gen⁹
vt modo dixi.
l **F**actus est.
nā nō per hoc des
init lecticiari⁹ esse.
sed q̄d si de officio
ad officū. Rñ. vt
detur extinctum.
m **A**rtificio. im
proprie quo ad co
cos: p̄pue quo ad
alia artificio dicit
nā coc⁹ nomē offi
cij est. vt. s. p̄i. s̄.
vel dicit de subti
litate hic loq̄. ibi b
cōi. vel vt ibi no.
n **A**lij. legatas
rō. Accur.

Nō idē ecō
trario. si de artifi
ce fiat officialis le
gatis artificio:
qz nō extinguit le
gatū seruo muta
to. 7 grecū ē istud.
i **L**ecticiarius
qui facit lecticas 7
sic est arnifer.
k **C**ocus. nos
men officij cū erat
vfitator ciborum
cocus. s̄ si subti
lia preparat ciba
ria. vt. s. de edul.
edic. l. si quid. s. fi.
que est s̄. Item s̄
j. p̄i. s̄. Itē cōtra
s̄. qu. mo. vsufu.
am. l. si cui bal
neum. s̄ ibi mini
sterium pro artifi
cio ponit. est enim
ministerium gen⁹
vt modo dixi.
l **F**actus est.
nā nō per hoc des
init lecticiari⁹ esse.
sed q̄d si de officio
ad officū. Rñ. vt
detur extinctum.
m **A**rtificio. im
proprie quo ad co
cos: p̄pue quo ad
alia artificio dicit
nā coc⁹ nomē offi
cij est. vt. s. p̄i. s̄.
vel dicit de subti
litate hic loq̄. ibi b
cōi. vel vt ibi no.
n **A**lij. legatas
rō. Accur.

A Non continentur. vt. s. de edil. edic. l. ediles. s. iumē
torum. r. i. de verbo. signi. l. boues.

B Equē. vt. s. eo. l. qui duos. r. i. de verbo. sig. l. pñsi-
ciatio. in prin. r. l. i. r. i. eo. l. seruis.

C Sumendū. hoc vsu deficiente lex dicit anniculis. vt
s. e. l. cū q̄reret. in

pin. vnde hōas-
tus. vltus est ar-
bitrium: r. vis et
noīna loquendi.
R. r. est ad hoc. i.
eo. l. seruis. s. fi. r.
s. eo. l. libroz. s. i.
r. de suppel. lega.
l. labeo. r. i. de au.
r. argē. lega. l. pes-
diculis. s. argēto.
r. s. u. q̄. l. si seru-
plurium. s. fi.

Alvus lega-
tus. galline.
fluētes puta fa-
siane femie vt pa-
ter p sequētia. di-
uerſum est ius in
his r. domesticis
obseruat. vt inſti.
de rez diui. s. gal-
linarium.

Autaria. i. ga-
bie vbi ſtat aues.
r. hoc ideo qz sine
his leuit fugerēt
aues. Itē hoc est
p. rā si testator: ta-
lia habebat: alias
secus: vt. s. ti. q̄. l.
si domus. in prin.
f. s. f. f. anarū. i.
serui qui ſcūt arti-
ficia capiēdi aues
vel dic esse falco-
nes vt accipitres
vt akures q̄ alias
aues capiūt. h. p.
ma hior: vt p. r. qz
subiicit de pastore
r. fm hoc akures
autū noīe p̄tinent

Uti saltuz. in
hybernio. f.
salibus. sunt em estiat r hyberni: vt. i. de acq. pol. l. pere-
gre. s. fi. r. l. iij. s. saltus. item no. nō dicit esse in fundo qd
ad tps est ibi. sic. s. e. l. vrozem. s. legauerat. r. de pigno. l.
debitor. r. s. eo. l. qui hiliū. r. i. i. q̄. l. generali. s. vroz. r. i.
de aur. r. argē. lega. l. si vroz. s. cū ita.

Ulianus. oēm. secus si simp̄r fundi seiānū legas-
ser: qz tunc eā tñ partē que sua est legasse videt: vt
s. ti. q̄. l. v. r. vi. s. i. r. s. i. q̄. l. s. e. l. textoribus.

Debitoris. als deliberationis. vt. f. debitor possit
luere. cam em partē respectu futuriis tñ legasse videt:
sic. s. de lega. i. si domus. s. fi. r. l. senatus. s. fi.

Accendere. als attendere. alias vendere.

Cōdonet. vobis libertis quoz filij remāserūt ferni

nō p̄tinef. nec ecōtra: eqs aut
legatis r equē p̄tinent. Qui-
bus legatis nō cōtinent agni.
p̄dū aut agnoz loco sunt ex
vsu cuiusqz loci sumentdū est:
nā i q̄busdā locis outū nūero
eē videt cū ad rōfurā venerit.

Alvus legat. Deul.
Anseres fasant r galli-
ne r autaria. debebunt. f. fia-
narij aut r pastores anserum
nō p̄tinet: nisi id testōr exp̄sit.

Ceterū soler denotat ppe-
tuationem. Bar. Marcellus.

Uti saltū est iū legauit.
Qz hoc āplius etiā eas
res legauerit q̄ ibi eē soler: nō
vt de illis pecozib. sensisse q̄
hyeme i hybernis: aut estate
in estius esse soler: s. de illis
sensit que ppetuo ibi sunt.

Uti oē dicit nil exapit. b.

Alian. r̄ndit te. Ulpia.
statorēz adiciēdo p̄dū
seiānū oē: eā qz ptem fundi
supra scripti q̄si ad se p̄tinentē
videri p fideicō. reliq̄sse quam
ex cā pignozis nact. est: saluo
scz iure debitoris.

Ceterū enunciatia futuri
enē nō iducūt dispōnes. B.

Ex his p̄bis curate agros
accēdere. r ita fiat vt filij me.
filios vros vobis cōdonet: fi-
deicōmissum peti nō posse.

Idem conditio si meus erit

r erat futuri ferni filioz bñ. r die p̄donet: vt vos manu-
mittat: vel ipsi māmittat: vt ita vobiscū possint māere.
m. nō posse. de rigore verboz. scē. de edate: vt. s. eo.
l. p̄ filij. s. pe. vel vt ibi: vel dic vt no. s. ti. l. vñ. s. fi.
n. Sensit. r hoc p̄bet. nā alia ps q̄ erat testatoris de-
bet: vt. s. ti. q̄. l. v.
s. fi. r. l. vi. in fi. r
de pdi. inſti. l. fi. in
prin. r. s. eo. l. q̄ cō-
cubinā. s. stichus.
o. p̄dij. s. cūz
his. hoc est grecū
ideſt inſerna.
p. t. p̄. sic. i. de
aur. r. ar. le. l. si ita
r. i. de lib. le. l. si in
fi. r. no. s. eo. l. no-
men. s. i.
q. Accesserunt.
vt. i. de fun. inſtru.
l. si mācipia. q̄ vi-
det. s. hoc vbi le-
gatus accēde-
re fecit: vt. s. ti. l. l.
cum ita.

Intelligitur infolidū si testator
hoc senserit. Barro.

Seruos cōes ita a seſa reli-
ctos si mei erūt cū morar: nō
dberit si mō sensit. r testatrix vt
ita deberent si infolidū eius
fuisse. p̄dij. s. cū hī em̄hi-
cis que in ea possessione sunt
relictis mācipia qz p̄dij. cūz
illic testamēti facti tpe fuerūt
cedēt. s. r que postea accesser-
rūt. si modo hoc testator ma-
nifeste exp̄ssit. Marcellus.

Quā aliter a significa-
tione p̄boz recedi opz
qz cū manifestū est aliud sen-
sisse testatorem.

Quilibet iuuentis dicit q̄ in-
ter seniores nō nūerat. Bar.

Tic. codicillis suis ita ca-
uit: publico meo omnes iuue-
nes q̄s in ministerio hōo dari
volo. q̄ro a qua etate iuuenes
r in quā itelligi debeāt. Mar-
cellus r̄ndit q̄s p̄bis q̄ p̄pone-
rent demōstrare voluerit testa-
tor ad notionē ei. qui de ea re
cognitur. esset p̄tinere: nō em̄
in cā testator ad diffinitionē
vtiqz descēdēdū ē: cū plerūqz
abusive loquātur: nec p̄p̄is
noib. ac vocabulis semp vt ā-
tur: ceterū estimari posset. iu-
uentis is q̄ adolescentis excel-
sit etatez: quoad incipit inter
seniores numerari.

vt. s. de edil. edic. l. ediles. s. iumē
torum. r. i. de verbo. signi. l. boues.
vt. s. eo. l. qui duos. r. i. de verbo. sig. l. pñsi-
ciatio. in prin. r. l. i. r. i. eo. l. seruis.
hoc vsu deficiente lex dicit anniculis. vt
s. e. l. cū q̄reret. in
pin. vnde hōas-
tus. vltus est ar-
bitrium: r. vis et
noīna loquendi.
R. r. est ad hoc. i.
eo. l. seruis. s. fi. r.
s. eo. l. libroz. s. i.
r. de suppel. lega.
l. labeo. r. i. de au.
r. argē. lega. l. pes-
diculis. s. argēto.
r. s. u. q̄. l. si seru-
plurium. s. fi.

Uti saltū est iū legauit.
Qz hoc āplius etiā eas
res legauerit q̄ ibi eē soler: nō
vt de illis pecozib. sensisse q̄
hyeme i hybernis: aut estate
in estius esse soler: s. de illis
sensit que ppetuo ibi sunt.

Uti oē dicit nil exapit. b.

Alian. r̄ndit te. Ulpia.
statorēz adiciēdo p̄dū
seiānū oē: eā qz ptem fundi
supra scripti q̄si ad se p̄tinentē
videri p fideicō. reliq̄sse quam
ex cā pignozis nact. est: saluo
scz iure debitoris.

Ceterū enunciatia futuri
enē nō iducūt dispōnes. B.

Ex his p̄bis curate agros
accēdere. r ita fiat vt filij me.
filios vros vobis cōdonet: fi-
deicōmissum peti nō posse.

Idem conditio si meus erit

facit. s. de exercito. l. i. s. si is. ibi in re igit r. r. i. qui r. a
qu. l. p̄perit. itē op. vt no. C. de fideicō. l. voluntatis. r. fa-
cit. C. de fideicō. l. cū virū. r. no. s. de leg. r. senatuscō. l. nō
possunt. itē op. i. de reb. dub. l. in ambiguo. s. die vt ibi.

Iuuenes. seruos.

Aqua. f. vnde incipiat dici iuuenis. r vsqz quo.

Ad notionē. sic. C. de fideicō. l. voluntatis. r. l. stich.

Ad diffinitionē. i. ad strictā verboz significatiōē.

Posset. p̄siderato vero sensu verbi.

Etate. i. cōpleuit. rrv. an. vt. s. de mino. l. i. in fi.

Seniores. is est sener q̄ est a. lxx. an. supra. vt. i. de iu-
re immv. l. maiores. r. inſti. d. excusa. tuto. s. item maior.
item maior quādoq. lx. an. vt. s. de adopt. l. si pater. s. fi.

vt. s. de edil. edic. l. ediles. s. iumē
torum. r. i. de verbo. signi. l. boues.
vt. s. eo. l. qui duos. r. i. de verbo. sig. l. pñsi-
ciatio. in prin. r. l. i. r. i. eo. l. seruis.
hoc vsu deficiente lex dicit anniculis. vt
s. e. l. cū q̄reret. in
pin. vnde hōas-
tus. vltus est ar-
bitrium: r. vis et
noīna loquendi.
R. r. est ad hoc. i.
eo. l. seruis. s. fi. r.
s. eo. l. libroz. s. i.
r. de suppel. lega.
l. labeo. r. i. de au.
r. argē. lega. l. pes-
diculis. s. argēto.
r. s. u. q̄. l. si seru-
plurium. s. fi.

quidam. l. v. an. vt. C. qui eta. lib. x. l. f. hoc fm leges. sc d fm vulgare puuiciaru. mores z ipsaru varietates verborum significaciones sepe mutant fm. R. J. de fun. instrui. z uslr. l. c. de lationis. S. si. in fi. z facit. S. in pn. hui. l. I. cui. no est. no. appellatõe laue no pñneri tincta vt

Ser. J. S. 4. z. S. lino. sed ptra. J. de aur. z argē. l. l. pe dicitis. S. labeo. vbi dicit pñneri. fol. specta naturali si gnificatione cõs- nerur vtrū. z. J. de acqui. re. domi. l. sz si ex meis. S. si. vbi dicit non des- nere esse lanaz lz tincta sit. sed consi derata volūtatē interpretatõe no vt huc. que pñna- ler fm. R.

Facta. tunc est facta qñ est car pinata z pectina- ta z batuta: et in m anellus parata ad ponendum in telā.

Meta. i. fila- ta. nã neo. i. subti- liter filia colo tra ho. fm. h. licet ali ter ali hoc expo- nant. Accur.

Caputa. hec exempla de neta z no neta possunt scelligi z no ē vis: qz clare soluet.

Stamen. nã mē dicit lana que trahit a trama. nã trama remanet in

dentibus pectinū z sic bona lana z purgata ex qua ordi- tur postea tela appellat stamē. z trama q remanet appel larur subtegmē ex qua postea textur tela ordita. huc stamē aliqui vocant barbam lane.

Neram. no tñ tinctam. vt. S. in prin.

Pernemisset. i. ita est parata vt solū restet texere. no- dum tamē est in tela posita: qz tunc lane appellatõe no cõtinetur. lz secus sit in lino: vt. J. S. lino.

Succidã. que tonsa est de inferiori pte ouis: id est de corpore. sic dicta qz plena est succo. i. sudore z pingue- dine ouis z affert sanitatē: vel dicit succida. i. no lota. vt stannū colligit. nam voccarū malucosi no lauat vt plus ponderet. z p hoc facit qd subicit de lota.

Non sit. dic vt. S. in prin.

Tomentum. genus vestis de lana. no autem dicit q lana habeat aliud tomentum q trama que bene con- nectur lane vocabulo: vt. S. eo. l. i. S. questum est. vel dic tomentū est coopertonum quoddã de lana factuz: vt est lana vel fragana qua vtunt rustici pro calcitrīs.

Calitudinis. hoc z sequēs nescio quale erat.

Mec ea. scilicet lana. Accursius. **F**omentationis. calefiebat vt foueret stoma- chum. Accursius. **L**anate. vnde lana non est tonsa ad hoc. no autez dicit de pellibus quibus operimur.

Leporinã. lanã z anserinã. z ca- punã credo pñneri. z de ligno- quã greci

Ligneã lanã appellat.

Lino autē lana legata vtiqz no pñnerit. lino aut legato tã fa ctū qz infectū pñnerit. qd qz ne tū qd qz in tela est: qd nondū est detextū: ergo aliud in lino qz in lana est: z quidē si tinctū linum sit credo lino contineri.

De pñnicoloribus videndū est. z stabat apud veteres la- ne appellatõe versicoloria no pñneri: sed ea oia videri lega- ta que tincta sūt z neta: q neqz detexta neqz pñnera sūt. Pro- inde querit an purpure appel latõe pñnicoloriū pñnerat. Ego arbitror: que tincta non sunt versicoloribz no annumerari: z ideo nec albū nãlter neqz ni grū pñneri: nec alterius colo- ris nãlts. Purpurã aut z coc- cū (qz nichil natū colorū sūt) pñneri arbitror: nisi aliud sen sit testator.

Purpure autez appellatõe omnis generis purpuram contineri puto: sed coccum no pñnerit. fucinus

Curatur reddere rationem.

De versicoloribus. id est de versis in alium colores qz naturalem. Et dic questionem esse an appellatõe la- ne cõnneatur versicoloria. z fm hoc qz dicit sz ea que tñ- cta sunt. i. naturaliter. z sic facit. S. ea. l. in pn. z qd ibi no. alij dicunt questionē esse que legans versicoloribus vi- deantur legari. z qd subicit z collabat: no respõ. sed ibi sed ea videri legata. i. legando versicoloria q tincta sunt. scz accidentaliter. i. cum color naturalis est mutatus.

Detexta. no. differentiam inter teta z cõtecta: vt. J. de auro z argen. lega. l. vestimenta.

Ego arbitror. z non respon. questionē adhuc. sed J. purpuram autem zc.

Non sunt. i. accidentaliter.

Contineri. i. legatis versicoloribus.

Arbitror. nomine versicolorum.

Cocum. sarrum hoc exponit.

Continebitur. purpure appellatõe.

Fucinus. gen. coloris. sic z sequens. z est a fucinus z a fucinus. z de cocco bis tincto. z de iacinto dicit

Et hoc. i. pel- les lanatas.

Leporinam. scilicet vt lanam habeat.

Anserinam. vt pluma. z sem- per dic si vt lana ad pannum vie- batur.

Et de ligno. scilicet lana vt de cannis vt dicunt forte id quod in vallibus pducit canelle.

Factum. quã do non restat nisi vt ponatur in te- la. licet quidã ali- ter dicat: vt no. S. ea. l. in prin.

Netum. id est filatum. vt in prin. huius. l.

In tela est. quia lana que est in tela non conti- netur: vt. S. S. i. z J. pñni. S. item dis- fert in micro lino z lana: vt subicit z est ratio vtriusqz diuersitatis: quia plus pñnicoloris accipit lana per tincturã z per te- lam: qz linum fm J. sed Røge. non

in veteri testamēto in dstructione tabernaculi: et de coccus
bis tinctus pānus quidē ferit^o q̄ est duoz color: et ex vi-
detur viridis et intus rube^o: et qualitercūq; voluatur sic
apparet. et facit. J. eo. l. questum. S. coccum. T. ug.
a **I** Zachinū. dic. vr. S. e. l. circa pñ. et dic factū vt et ibi.
b **N**ō p̄tinebitur. purpure appellatōe. arg. S. d. act. ep. l. fūdi. S. fi.

Qum sue ancille. scribuntur. vt legati.

Seruos. ple- no. f. salte q̄ ad opinionē vt bo ne fi. pos. vt suby- cur. vt dic pleno u re: sed non solus.

Quō p̄tinebitur. qz nec quo ad opinionē sunt et q̄ hz vsufructū. et hoc si fructuari us legat suos ser- nos. sec^o si p̄pue- tari^o. vt. J. l. p̄tort.

Uoluit p̄tine- ri. f. expressim. vt J. de au. et argē. le. l. quint^o. S. argēto.

Uel aliud est cū di- cit suos vt h. aliud est dicit q̄ sui sunt: vt ibi. siquidē i tes- tamentis et c. vt J. de regu. iur. l. in te- stamentis. sed arg. J. S. ad fil. l. i. S. i. et facit. J. eo. l. nup. et. S. eo. l. cum sue. g. **D**ebitor. sic S. de pigno. act. l. pignus.

Nequaq; nī si volēte debitore erāt in vsu credito ris. vt J. d. suppel. lega. l. legata. S. fi. et facit. S. qui satis- da. cog. l. sciendū. S. si creditor.

Locabat. vt tñ p̄ dies necessa- rios sibi vtat. als mercis noie ma- gis cōtinentur. vt J. de au. et argē. le. l. cum testamento.

Eum. testatorem.

Exercebat. emendo et vendendo seruos.

Mancipia. venalia.

Sentientis. f. testatoris.

Mercis. f. ex interpretatōe: nō suata significatione vocabulū. vt. S. de tribu. l. i. S. i. et J. de ver. sig. l. mercis.

Non cōtinet. in libro. R. est nō: sed in lib. Jo. est cā- cellarium. et pro. R. est J. de pecul. lega. l. seruo manumif-

et lachinā cōtinebit^o. Purpu- re appellatōe ois generis pur- pura et subtegmē factū cōtine- ri nemo dubitat. lana tingēde purpure causa destinata nō cō- tinebitur.

Sui dicitur serui qui ad ali- quē p̄tinet iure dñi vel quasi: secus si iure vsufructus vel p̄- gnoris. itē secus in his q̄ ad ve- dendū habent: vel sunt vicarij seruoz. cōeo nō serui sui dicit^o h. d. cū tribus. l. fe. Bar. I. dē.

Qum sue ancille siue ser- ui in testō scribunt^o: hi designari vidētur quos p̄ra- suos suoz numero habuerit.

Adem in oi- bus reb^o quas suas q̄s legauerit dicēda sunt. **U**lpia- nus.

Seruos aut suos vel an- cillas eos accipimus: q̄ sunt pleno iure testantis: inter quos fructuarij nō cōtinebun- tur^o. sed qui bona fide testato- ri seruūit: suoz appellatōe ma- gis est vt p̄tineatur: si mō ser- uoz appellatōe eos quos suo- rū numero habuerit voluit cō- tineri. eos nō q̄s q̄s pignori hypothecave ddit: sine dubio iter suos legasse videbitur de- bitor^o: creditor: nequaq; p̄n- de si q̄s suos habuerit p̄pulos sed quoz opas locabat^o vel pi- stonicas vel hystronicas: vt si que alie siles sūt: an seruoz ap- pellatōe etiā hos legasse vi- deat. qd et p̄sumi opz: nisi cō- traria volūtas testatoris appa-

so. et S. e. l. cū sue. et J. de fun. instruc. et instr. lega. l. q̄nti. S. celsus. et J. de liber. lega. l. cū ita. in fi. J. de p̄o q̄ ma- gis officij alterius. i. ordinarij sunt parati.

S q̄s continentur. vt et S. iur. l. l. v. S. l. et J. de verbo. sig. l. pupillus. S. fi. et S. de cōdi. instr. l. q̄ an fi. nisi cō-

tra p̄betur sensis- se. vt. S. eo. l. iulian- nus. S. fuos. in fi. Recursus ho.

Digniores. vt S. i. l. l. si ita sit scri- ptū. l. si cū suis cō- cordā. sed p̄tra J. d. auro et argē. lega. l. qui lancē. S. o. vt no. S. i. l. i. apud iulianū. S. scio.

Cōsuetudi- ne. locutōis. vt. S. i. l. l. si seru^o plu- rium. S. fi. nō vsu. vt J. d. vi. triū. oleoz lega. l. cū certum.

Ulpianus. que est i. est tñ ar- gu. cōtra. J. i. l. l. si cui. et J. de ali. et ci- ba. lega. l. alimen- ta. Accur.

Regione. als neq; ex regione. et tunc exponē. i. cō- suetudine regiōis et facit. J. de regu. iur. l. semper.

Ex cōtenti. sic. S. de testa. l. de redeo. S. l. et J. d. h. bo. oblig. l. i. i. S. i. dē respon.

Apparere. q̄- les legati sunt. ex alijs quoz appa- rere pōt. vt. S. d. le- ga. l. l. si seru^o plu- rium. S. fi. et J. de vi- no tri. oleo. lega. l. cum certum. que sunt cōtra fm Jo. et facit. J. de verbo. obli. l. inter stupu- lante. et J. de sup- pel. lega. l. habeo. Recursus ho.

Regione. als neq; ex regione. et tunc exponē. i. cō- suetudine regiōis et facit. J. de regu. iur. l. semper.

Ex cōtenti. sic. S. de testa. l. de redeo. S. l. et J. d. h. bo. oblig. l. i. i. S. i. dē respon.

Apparere. q̄- les legati sunt. ex alijs quoz appa- rere pōt. vt. S. d. le- ga. l. l. si seru^o plu- rium. S. fi. et J. de vi- no tri. oleo. lega. l. cum certum. que sunt cōtra fm Jo. et facit. J. de verbo. obli. l. inter stupu- lante. et J. de sup- pel. lega. l. habeo. Recursus ho.

Ata repetatur: libertates etiam continentur^o.

Qui studiorum causa abesse nō videt. Bar. Paul.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

Uesitum est sicutū ser- uū ex eo fundo ante an- num mortis testatoris addu- ctum: et discipline traditum et postea in eum fundum nō re- uersum: an deberetur: R̄sum est si studēdi causa misisset: nō q̄ de fundo eum alio sum trāf ferret/ deberi.

a **C**ōstitutus p qd vide legasse: vt. §. si. l. i. l. peto. in pñ.
 b **E**t nūmus. s. an pñcant legator: hec est pma qñtio
 c **E**adē. s. mater testatrix. als eidem. l. filio.
 d **O**mnē. h. ouf dubitatio ex eo qd subicit qdclqz re.
 e **Q**uodclqz. s. argētū vel quāclqz suppellectilē.
 f **A**d meū p-

tinere. scda qñtio.
 g **A**lijs lega-
 ut. l. pñcant lega-
 to. z ē terna qñtio.
 h **R**isum est.
 responsio pume.
 i **N**ūmos. qd
 habebat testatrix
 in alijs suis pdijs
 sm quofda: lmo
 quos habebat in
 pñdio sempromia
 no h ad tps. vt. §.
 eo. l. si chous. §. i.
 z. l. si ita. z. §. si. l. i.
 gaus. z de here.
 insti. l. ex facto. §.
 rez. z. §. de fundo
 lstru. z instr. le. qñ
 tū. §. papiñianus.
 k **S**eruos. rñ.
 tētie questioñis.
 l **D**atos. id est
 relictos.
 m **D**iminuisse.
 nā p spāle deroga-
 tur generali: vt et
 §. eo. l. vxorē. §. fe-
 licissimo. z. §. de vi
 no tri. z oleo lega-
 l. ij. z de aur. z ar.
 lega. l. i. z de pecu.
 leg. l. seruo. z. §. de
 suppel. leg. l. lega-
 ta. in pñ.
 n **D**e argēto.
 solu. scda qñtioñis
 o **P**robabil. h
 quid in dubio. rñ.
 id tm qd in pñdio
 sempromiano ha-
 beb videt relictu:
 nam z illa demō-
 stratio: z quicquid
 pñdio sempromia-
 no z. supioza pōt
 restringere: vt. §. d
 penu leg. l. nā qd
 §. h. sed ptra. §. de
 fun. instr. z instr.
 lega. l. qñtis. §. i. et
 §. de ali. lega. l. a fi-
 lio. sed ibi qz talis
 apparebat volun-
 tas testatoris. vel
 de vt in eis dicitur. Accursus.

p **F**uerunt. nō ad tps sed perpetuo destinata. z facit
 §. de fun. instr. l. seie. §. fi. z. l. pñdia. §. i.

q **D**ucentoz. l. p. ce. aureis vos heredes deis fun-
 dum alūne mee. qd legatū valet: vt. §. si. l. i. z si equo. vel
 dic talē agrū qui valet tm qz forte tātu emerat defuncto.
 r **N**ō legata. sicut nec cetera que fuerunt ibi ad tps.
 z facit. §. de fun. instr. z instr. le. l. seie. §. fi. z. l. pñdia.

ta: cetera vero videri his ver-
 bis ita vti est data.

Appellatione materie nō
 pñct materiatum qd ad sui
 materiā reuertī nō pōt. Bar.

Illud fortassis qñtur est
 aliqs cur argētū appellatione
 etiā factū argētū cōprehēde-
 ref: cū si marmo: legatū esset:
 nichil preter rudē materiā de
 monstratū videri possēt: cut
 hec rō tradit. quippe ea q ta-
 lis nature sint vt sepius i sua
 possint redigi inttia: ea māe
 potēta iuncta nūqz vires ei
 effugiāt. **L**ocū qd ppto
 noie appellat qñ pñcoloribz
 mīn^o porro^o coratimū aut insi-
 ginum aut melinū suo noie qz
 cocū purpura ve designat.

Res estimate in dotē dare
 nō pñtinet in legato empti vñ
 parati si non fuerūt ad vsum
 tradite. Barto.

Cum vtr ita legasset q vro-
 ris cā parata sunt ei do lego:
 ego apud pretorē fideicō. pe-
 rebā etiā res estimatas quaz
 pñciū in dotē erat: nec obtinui
 q si testator nō sensissz de his
 rebus. atqñ si in vsu ei^o date
 sint: nichil interest ab ipso an
 ab alio compate sint. Postea
 apud b: unū valēt inuenti ita
 relatū: mulier res estimatas i
 dotē dederat: ac deinde dotē
 maritus ei legauerat: his ver-
 bis que ei^o cā parata sunt: em-
 praqz eēt: dixit emptoz pa-
 ratorūqz appellatione nō pñ-
 nert ea q in dotē data essent:
 nisi marit^o eas res postea qz
 ipsius facte essent in vxoris
 vsum conuertisset.

nitur: erit lex generalis. z facit. §. e. l. hoc legatū. z de au.
 z argē. le. l. quintus. z istam huc subicit.
 b **R**ebus, facit. §. eo. l. seruus q in fundo. cū suis pcor.

l **E**a. scz speci-
 ficata.

t **I**uncta. oia
 enim metalla sus-
 perant sua specifi-
 cata potentis: qz
 nullo modo extin-
 guif specificatio:
 ne: lana aut z cy-
 pressus siue mar-
 mor vincuntur a
 suis specificat cū
 ad sua vltra nō re-
 deāt inttia: z ple-
 runqz vt lana z cy-
 pressus z silia vt
 farina nomē etiāz
 pdūt vel amittūt:
 metalla autēz si
 sint specificata ius
 hñt ad rudē mas-
 sam redeundi nec
 nomen suuz pdūt
 nam si anulus est
 nō minus aureus
 vocat. sed veltis
 nunqz lana sicut
 nauis cypressi nō
 cypressus dicit. et
 facit. §. eo. l. lana. z
 hñfe. §. i. z de au.
 z argē. le. l. qñtus
 ij. z. §. de acqui. re.
 do. l. in oibus. z. l.
 seq. item facit. §. de
 aur. z argē. le. l. cū
 aurū. circa pñ. z
 l. si nō sunt. §. i.

v **D**ubitauit.
 vt. §. eo. l. si cui. §.
 penul.

r **Q**uin imm^o.
 id est non.

y **P**orro. p cer-
 te etiā sunt isti co-
 lores pannoz de
 qbus dicit. §. e. l. si
 cui. §. fina.

z **E**go paulus
 aduocatus mu-
 liens.

a **N**ec obtinui
 als obtinui. s. mea
 opimo. cū §. acde-
 scat snie pauli: z i
 corpore iuris po-

z argē. le. l. quintus. z istam huc subicit.

Liber Octauus.

v. s. e. l. q. saltu. r. j. de v. s. u. r. l. g. h. a. l. i. s. i. p. r. i. s. i. e. c.
Schorus. seruo. cantanti cu in sro quoda musi-
de edili. edic. l. eiusdem. Accur.

b Familia. seruo. sic pomf. j. n. fa. fur. se. dicat.
c Singuli. quo ad hoc vt oes pe- ti possint r legato cedunt quo ad qd tn aliud est: vt. s. ti. i. l. q. r. iij. r. v. r. vi. Jte q ad actio- ne de emctione. vt s. ti. ij. l. si domus. s. i. r. s. de euc. l. serui venditor.

d Factitasset. id est facere p sue- uisset testator. alio- testatores. alias accidisset.
e Fragile. i. de facili pot pdi. sic C. de admi. tut. l. lex q tutores. s. fi.

f Reponeret. hz r alias signifi- cationes: vt no. s. de pecu. l. rubrica. r facit ad. s. fi. l. e. l. si ita. cu suis con cordan.

g Non poterat. cotra videt. s. ti. i. l. si arec. r. s. ti. ij. l. seruus si. s. si arec. Sol. hic fuit muta ta voluntas: vt r ibi. r in. l. seruum si. s. si arec. plene no. Jtez facit. j. de solu. l. qui res. s. arec. r. j. de verbo. ob. inter stipulan- te. s. sacra. r. s. de v. s. u. r. l. qui v. s. u. r. fruc. in p. in. ibi si no in arec. s. p. tra s. qui. mo. v. s. u. r. amil. l. repen. s. fi. sed aliud in v. s. u. r. fructu fm. h.

h Peti potest. alias peti no pot: r tunc nullu est. s. als est peti pot r tuc est p. r. j. de solu. q res. s. arec. r. j. de adu. lega. l. si seru. in fi. r. l. cu seru. Sol. vt no. in. d. s. arec. vel hic viuente testatore redyt in seruitute r postea ex volutate noua voluit puenire ad le gataru: vt dicit. s. p. r. s. r. est arg. hui. solutiois. j. de adu. lega. l. iij. r facit. s. d. mo. v. s. u. r. amil. l. repen. s. fi. r. l. qd tn. s. i. r. s. ti. ij. l. si iusta. s. fi. r. s. p. r. s. cu suis p. cor.

Omniuntim. cōcursu fieri. hoc aut ptingit siue re r p. bis siue re tñ: siue p. bis tñ sit cōiunctio. vt. s. de

v. s. u. r. l. i. s. inter duz. s. als duo vltimi dicunt distincte vt. C. de cadu. tol. s. hys ita. r facit. s. e. l. qui duos. r facit J. eo. l. re p. iuncti. r. j. de verbo. sig. l. tripli. Accur.

S Eruis. cōe nomē. imo est masculini seruis. sed hic dicit q. si: r fit ex legis interpretatione. sic ergo mascu linu p. p. it femim nu sed no puenit nisi in casibus: vt no. s. ti. i. l. si ita sit a scriptum. r facit s. eo. l. q. duos. r. j. de h. bo. sig. l. de re statio. s. i. r. l. illa verba. s. p. ueri. r s. de adopt. l. hoc autem. s. i.

Virgines: vt r. j. de h. b. sig. l. mu lieris. in p. n. r hoc large accepto vo- cabulo: als p. cor- rupta tñ: vt. C. de ed. edic. l. q. n. s. muliere. r de act. emp. l. ex empto. s. si q. s. virgine.

Pecudibus. pecus pecudis vt pecous generale nomen est ad ea q gregati pascunt: vt. s. eo. l. legatis s. pecoribus.

Armento. fa cit. j. de verb. sig. l. boues. in p. in. o Agnos. qui sunt maiores ano nisi p. uctudo pa- trie aliter se h. eat. vt. s. eo. l. cu que- reretur. in p. in.

S Eruis q in fundo mo- rari solutus erat: si fuge rit (s post morte testatoris ap- prehēdat) fundo legato vt in- structus est et ipse legato cedit.

Quod his p. bis Idem. relictu ē: q. qd ex here- ditate bonis ve meis ad te pue- nerit cu mouerit restituas fru- ctus q. s. heres viuus p. cepit. Jte queq. fructuū vice sunt no venire placuisse: nec enim q. c. p. p. onit ex quo de his q. s. restituendis testatorem rogat se probari potest.

Appellatioe posteror. cō- tinent liberti non liberti. Bar.

cto fonte: vel etiā ab ipsa hereditate dudū p. ceptos. R. r Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Que casualiter absunt ab esse no vident: r que casualit ad sunt adesse no vident. bar.

Reb que in fundo sunt legatis accedūt etiā ea que tūc no sunt si eē soler: nec q casu ibi fuerunt legata existimant.

Opaf genus q ad oēs idē opaf p. iculare quo ad p. icularia. h. d. Bar. Gelsus.

Schorus aut familia legat: p. inde est q. si sin- guli hoies legati sunt.

Hummi repositi vt mutuo dent no vident esse in loco. se- cus si vt ibi p. petuo sint. Bar.

His p. bis que sibi mobilia erūt mea do lego: nūmos tbi repositos vt mutui darēt si eē legatos p. culus att. at eos q. s. p. idij cā repositos hz vt q. bus dā bellis ciuilib' facitasser: eos legato cōtineri: r sepe au- disse rusticos senes ita dicen- tes: pecuniā sine peculio fragi- lez eē: peculiu appellātes q. s. p. idij cā reponeret. Area legata si iedificata medio tpe fuerit ac rursus area sit facta q. s. p. tuc peti no poterat nūc tñ debet. Seruus qz lega- tus si interim manumittat: r postea facit serui: peti pot.

Oniuntim he- Idem. redes institui aut p. iunctim legari: hoc est totā here- ditatē r tota legata eē singul' data: p. tes alit p. cursu fieri.

Masculinū gen' p. cipit fe- mininū r no eē. B. Modest.

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

Uice. que sunt vice fructuū habes. s. de v. s. u. r. l. v. s. u. r. re. r. l. p. d. o. r. r. l. i. p. e. c. u. d. u. r. s. de peti. here. l. mercedis. s. f. p. r. p. o. n. i. t. si testatoris mente benignē exaudias licz verbor. ngor cotra fonte suadeat: vt. J. ad trebe. l. l. balista. r. s. de v. s. u. r. l. in fidei cōmissio. s. non unq. vel. l. illa balis- ta no oblat. q. ibi dixit testator quāta cumq. pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eū puenient: at hic non dixit nouē pecuniē. Jte lex illa de v. s. u. r. no oblat: q. ibi

aliud apparebat ex voluntate defuncti: r ex verbis eius r facit. l. a. q. l. qui fructus. r. l. ad trebel. l. heredes. in pu. Itē ptra. l. de dote ptele. l. iij. §. si. in fi. §. Sol. vt ibi.

¶ Idem testator. vt si qd nollet alij haberēt. Item vt altero deficiente ad alios. Itē post mortē vitimi ad posteros: nam liberi non liberti conti-

¶ Idē testator: q libertis fideicō. reliqrat substōne inter eos facta expōsit: vt post mortē extremi ad posteros eoz p tineret: qro cū nemo alius nisi liberr ei q extremo mortuus est: an is ad fideicōmissū admitti debeat. Rñ. posterorū appellatiōe liberos tñ (nō ē libertos eoz qbus fideicō. relicū est) fideicōmissō cōtineri nequaquā incertū est. I abole.

¶ At que rome essent legata sunt etiā ei q custodie cā in horreis extra vrbem reposita sunt debentur. ¶ Pronomē meū adiectū certo corpori r pbo p̄sentis t̄pis facit demonstratiōe. si incerto corpori taxationē: si p̄o verbo futuri t̄pis cōditionē. Barro.

¶ Super cōsi. p̄ ompo. tutus est a p̄ncipe: vt non adiecto hoc meum si qd corp̄ alicui leget: r ita sentiat vt ita demū p̄stet si suus sit: ita valere legatū vt appareat magis sniam legātis nō hoc p̄bū meū respiciendū eē. r idē elegās ē illa distinctio: vt quotiēs certū corp̄ legat ad p̄sē t̄ps adiectū hoc verbuz meū nō faciat p̄ditionē. Si p̄o incertū corpus leget: veluti ita vitimū meū r vestē meā: videat p̄ditione hoc verbū meū eē vt ea demū q̄ illi sunt videantur legata. qd̄ non puto fortitē

¶ Et ideo. qz demum probata voluntate defuncti nō valet in alieno. ideo r c. ¶ Meū. qz dixit stichū seruum meū. vel qui est meus. ¶ Cōditionē. tenet ergo legatū: l. res aliena sit dum nō testator sciat. alias nō nisi i casib: vt. C. e. l. cū alienā h ¶ Illius sunt. scz t̄pe testamēti: vt. l. de sur. r argē. lega. l. si ita r. l. medico. in prin. ¶ Qd̄. l. q̄ nō intelligat nisi sit futi q̄ incertū corpus. ¶ Habuerit. vt r. §. eo. l. suos. ¶ Responsum est: vt. l. de vino tritū. r oleo lega. l. i.

¶ In sermone. certi vel incerti corporis: non est vis quando est de futuro. ¶ Conditione. vt nō debeat si nō est suum. ¶ Pro demonstratiōe. que nō viciat legatū: l. si sit falsa vt. l. de p̄di. r demon. l. demonstratio.

¶ Ita. cū mo nar. suba. dicitio lego. ¶ Ad die. i. in termino vel. i. vt ad t̄ps teneret ex actos: r postea collocaret. l. qd̄ si. p̄posito rēndēdi ubi vt thesaurus. Rñ. sec: vt. §. l. si cho r. §. i. nisi muta to p̄posito redēat in p̄mam causā q̄ quia tunc nō debe retur: vt. §. titu. i. l. austepe. in prin. et facit. §. eo. l. qui fl. l. ium. r de heredi. in l. i. ex facto. §. rerū. r. l. de auro r argen. lega. si vro r. §. i. r. §. eo. l. si fundum. r. l. de pe cu. lega. l. id vesti mentū. r. l. de pe nu lega. l. nam qd̄ §. i. r. §. ti. ij. l. hu iusmodi. §. lega tum. r. §. eo. l. qui cōcubinam. §. fi. r. l. qui saluum. r. l. questum. §. fi. r. l. si cho r. §. i. r. l. de fun. in stru. r in stru. lega. fete. §. pamphile. r. §. ty ranne. r. l. p̄edia. r. l. questū. §. pa pimanus. r. l. cū delationis. §. fa binus.

¶ Fideicom missus. lega ta r fideicō. paria sunt vt hic. r. §. titu. ij. l. i. sed fallit. vt no. C. cōmuna

de lega. l. ij. Item donatio causa mortis r legatuz vt hic r. l. de donationi. causa mortis. l. illud. r. C. de donatio. causa mortis. l. si. sed fallit vt no. in stru. de dona. §. i. su per verbo fere. Accur. ¶ Ana. facta sit. nō dum cedente die legatū. alioquin contra: vt. §. titu. ij. l. seruum si. §. si pocula. r no. §. titu. l. i. mortuo. r. respon. 230. r hec ratio est. §. eo. l. questum. §. illud. r. l. si cui lana. r. l. de acquirere. rerum do mi. l. omnibus. r. l. sequentibus. ¶ Non vendice. qz aliud si materia: r aliud si nauis: vt. §. de pigno. act. l. si cōuenit. §. si quis ea.

posse defendi: s; potius r hic vestē vel vitimū qd̄ suoz nume ro habuerit hoc legatū eē: sic em̄ rñsum est etiā qd̄ coacue rit vitimū legato cedere: si id vitimū numero testator habuisset. ¶ Plane in mortis t̄pe collatū hūc f̄monē: vestē q̄ mea erit: sine dubio p̄ cōditionē accipiendū puto: s; r stichū q̄ meus erit puto p̄ditione accipiendū: nec itersse vitimū ita qd̄ me erit: an ita si me erit: vitro biaz p̄ditionē eā esse. labeo rñ scripsit etiā in futurū t̄ps collatū hūc sermonē q̄ meus erit p̄ demonstratiōe accipiendū: sed alio iure vitimur.

¶ Insuper d; ubi res eē solēt perpetuo: nō ubi casu defunt vel absunt. Bar. P̄ oculus.

¶ Ita legatū est: domū queq; mea ibi erūt cū moriar: nūmos ad diem ex actos a d̄bito: vt alijs noi bus collocarent: nō puto lega tos eē. r labeo is distinctiōne valde p̄bo qd̄ scripsit nec qd̄ casu abesset min⁹ eē legatū. nec qd̄ casu ibi sit mag⁹ eē legatū

¶ Fideicomif. Paul. suz: r mortis cā donatio: appellatiōe legatū p̄tinent. ¶ Ana lega. I dem.

¶ Ita vestem que ex ea facta sit: deberi nō plz. s; r materia legata: nauis armariū ve ex ea factū nō vendice: Plauē

¶ Ita vestem que ex ea facta sit: deberi nō plz. s; r materia legata: nauis armariū ve ex ea factū nō vendice: Plauē

¶ Ita vestem que ex ea facta sit: deberi nō plz. s; r materia legata: nauis armariū ve ex ea factū nō vendice: Plauē

¶ Ita vestem que ex ea facta sit: deberi nō plz. s; r materia legata: nauis armariū ve ex ea factū nō vendice: Plauē

Dissoluta. s. ea postea.

Debetur. qz esse desinit. secus si reflecta sit eadē carina nō mutata. vt. s. n. i. l. quod in rerum. s. fi.

Erigit pñr. qz aux eē mime desinit: vt no. s. e. l. qñtū. s. illud. s. hoc vt. s. de usufruc. l. q. usufructu. in pn. r. s. q. mo. usufruc. a. mit. l. qd. tñ. s. fi. in asse. s. dic aliud in usufruc. legato qñ in pprietate legata. Itē facit. s. co. l. itē. s. pe. r. s. d. au ro r argē. leg. l. vi. r. s. de ver. ob. iter stipulatē. s. sacra. r. s. e. l. si cui lana.

Coniuuncti.

Lexista diuiditur i ptes duas pncipales. primo loquit b cōiuncti. scdo de effectu cōiunctōis. s. de iure accretēdi. scda ibi: pferatur igitur. Itē pūma subdiuidit in tres partes: qz pmo loquitur de iunctis re tñ. scdo de cōiunctis hōis tñ. tertio ponit rōnē pcedēti. scda ibi: itez verbis. tertia ibi: qñ sp. Itē scda daps pncipalis subdiuidit i duas: qz primo ponit dictū. scdo illud probat per argumentum a sufficienti diuisione. scda ibi: qz si re tñ. Bar.

Separatim.

puta ticio fundū talē: sempromio eadē fundū do lego: r sic insolidū. sed cōcurfu faciūt ptes: vt r. s. de usufruc. ac. l. iij. r. l. s. interdum. r. s. e. l. cōiunctim. r. C. de cadu. tol. s. si vero non omnes. Accur.

Quoniam semp. i. quotiēs hōis non re sunt cōiuncti.

Chabēt. s. ab initio. vel dic semp. i. nō demū pcurfus qd est in supiori casu. Alij dicūt semp. i. hoc casu r in supiori: sed hic ab initio: ibi per concursum. qd nō placet: quia dicitio qñ non bene potest contineri.

Preferē. in parte deficiēte que debet legataris accrescere: et dicitio igitur ponitur ince ptiue. vel dic enā ilatiue. q. d. qz supra non ad plenum sunt cōiuncti. igitur eū vtroqz modo cōiuncto ad plens cōiungitur. igit r. c.

Ceteris. id est coniuuncto verbis tñ vel re tñ. non ob. s. n. i. l. meuiō. in pn. que est s. vt ibi no.

Si re tñ. duos casus ponit vsqz ad finē. pūmus an iuncti re tñ potior sit cōiuncto re r verbis: vel hōis tñ: et dī q non. scds est an cōiuncto re r hōis pferat coniuuncto re tñ: et dicit q sic. terti casus an q cōiuncto est re tñ pferat cōiuncto hōis tñ. nō est in lra hic fm Jo. r Azo. sed. R. dicit q pmo querit an cōiunctus re tñ pferat cōiuncto re r verbis: dicit q nō. scds an cōiunctus re tñ pferatur coniuuncto hōis tñ: et dī q sic. terti vltimo hoc dicit cōtra. s. vt hōis tñ cōiunctus pferat re tñ cōiuncto: qd magis sonat hec littera: sed neutro placet: immo

autem legata dissoluta: neqz materia neqz nauis debetur: massa autē legata cīphi ex ea facti extigi possunt. Idē.

Retiā hōis: cū duobz separatim eadē res leges. Itē verbis non etiā re: ticio r seio fundū equis partibus do lego quoniam semper partes habent legatarij. pferatur igit oīno ceteris qui r re r verbis coniuunctus est. qz si re tñ cōiunctus sit: cōstat non esse potior: si vero verbis quidē coniuunctus sit: re autē non: questionis est an coniuunctus potior sit: et magis est vt ipse pferatur. **P**aulus.

Dominatim legatū accipiendū est: qz a quo legatum sit intelligitur: licet nomen pzonunciatum non sit.

Cetera generalia accessorie apposita ad suū principale re

ambo simul admittunt. s. cōiuncto hōis tñ: r re tñ. vt. s. de here. insli. l. si ita qd. r arg. s. de lega. ij. l. meuiō. in pn.

Coniuunctus sit. semp dic et cuius portio deficiat.

Potiorē cōiuncto re r verbis: vel hōis tñ fm Jo. vel fm. R. cōiuncto re r verbis. nā coniuuncto verbis tñ pferatur fm eū.

Redijs p preceptione filie datis cum reliquis actorz r colonoz: ea reliqua videtur legata que de redditu predioz in eadē cā māserūt. alioquin pecuniā a colonis exactā: r in kalendariū in eadē regione versam reliqs nō cōtinet: neqz colonoz neqz actorz facile constabit: tāetsi noiātim actozes ad filiam ptnere voluit.

Ex his hōis lucio ticio predia mea illa cū pretorio sicut a me i die mortis mee possessa sunt do: instrumentū rusti cū r oīa que ibi fuerūt quo dominus fuisset instructioz debe

ri cōuenit: colonoz reliqua nō debetur. **P**si filie tabernā purpurariam cum seruis insti

toibus et purpuris que in die mortis eius ibi fuerunt legauit: neqz precia purpure condita: neqz debita: neqz reliqua

de vel ab herede legatarij. vt. s. eo. si sic. s. i. vel ab heredibz simpliciter: vt. s. eo. l. si plures. sic cōtra in psonā legatarij: vt. s. de cōdi. r demō. l. noiātim. r facit. s. si cer. pe. l. certum. et insli. de ex here. lib. s. i.

Redijs actorz qui fuerunt r ipsi filio prelegati: vel etiam eidē filie vt dicitur.

Predioz. restringit nomē reliquoz pp ad iuncta. vt s. n. i. l. cū pat. s. dulcissimus. r. s. de ser. rusti. pec. l. q. duo.

Causa māserunt. vsqz in diem testatoris. R.

Exactam. per testatorem.

In kalendariū. sic euenerat qz in kalēdarū fuerat redacta: alioqn sufficeret sola exactio ad hū legatū dimi

nutionē sicut in qlibet debito legato. vt. s. n. i. l. si sic. s. i. michi. r. s. eo. l. offidius. et dic hōis nō nole filij: abs sec. vt. s. de pecul. lega. l. si. r. s. n. i. l. antepenul. in pn.

Ad filiā. quare eoz reliqua ad se potius ptnere al legat filius: licet perperam.

Uoluit. p qd volebat filia etiā pecuniā kalendarij.

Instructor. et sic et inslm pñssa. sic. s. d. fun. instruc. l. scē. s. h. r. l. p. dia. s. liberto. r. s. eo. l. questitū. s. p. dia.

Debetur. vt r. s. eo. l. questitum. s. p. dia.

Ibi. i. in taberna. Azo.

Cōdita. in taberna cū erant iam exacta. et dic purpure vedite. abs credita: sed tunc superfluit propter hoc qd dicit debita.

Debita. s. precia nondū exacta. r facit. s. de au. r arg. gen. lega. l. yxou. s. i. r. Jattu. ij. l. generali. s. yxou. r. s. eo.

Re autē nō. sed alius sit re et verbis cōiunctus eidem: fm Jo. vel fm. R. est alio qui re tñ cōiuncto est.

Cōiuncto. re et verbis fm Jo. vel re tñ fm. R.

Potior. cōiuncto verbis tñ fm omnia.

Utipse. qz re et verbis coniuunctus est fm Jo. vt fm Rog. re tñ. et facit. s. de hō. sig. l. triplia. r insli. de leg. s. n. eadē. r. s. de lega. i. l. si pluri bus. r. s. de here. insli. l. interdū. in pn. et ad de distinc

tionē que est. s. d. usufruc. accretē. l. i. in fi.

Dominatim. a quo. onera to. Accur.

Nomē. onerati vt a pmo here

l. vxoem §. legauerat. r. s. n. l. l. gaus. in prin. r. j. de fun. instruc. r. instru. ic. l. scie §. pedia. in pn. r. s. i. r. ij. r. s. p. a

Cōparata sunt. hinc oitur q̄stio. R. (ii) §. b Emptiois. no. q̄ instrumēta emptiois nō pbant fines plebat⁹ vel plebis vel curiarū. sic. C. de ture deli. l. cum aliquis. §. ar gu. tra. C. de con trahen. stipu. l. op timam.

Cōnibus. als traditōibus. als rōnibus. i. instrumēto emptio nis r traditōis cō tinetur seiani vo cabulū tm̄. r d̄ ga biniano cū eo fuit intellectū: vel die instris locatioy. et traditōib⁹ fac tis colonis a pa trefamil.

Cōtinere. id est significaret tur. r facit. §. de re. dub. l. i. r. ij. r. s. ti tu. l. l. gaus. §. fi. r. j. de fun. instru. et instru. le. l. seie. §. ryanne.

Redditus. r forte sunt sub eius dē villia cura. vt s. eo. l. patron⁹. §. sempzonio.

Aceptolati. als acceptolan: et tunc plana. als ac cepto legat⁹: r tūc dicitur i. a. nomie accepto. r. electo r expresse in legan do r legat⁹ essent. id est legat⁹ itelli gerētur: nimirum em̄ quo m̄ q̄ seia no p̄dō quali toti pars cedat. vt ga binianū dñi satis erit destinatio. vt j. de p̄bo. sig. l. lo cas. r. s. n. ij. q̄ in rerū. §. i.

Cōstat. vnde legat⁹ domo cōti nef balneum/ vel balnea. r hoc si nō publice prebuit: als distigie vt su bicit.

Balneas. f. dicendum est. r Adirentur. f. balnee.

Et mercedes. f. balneoꝝ.

Inter ceteras. f. mercedes.

legato contineri placuit.

Ex usu testatoris magis q̄ ex instrumētis emptiois volū tas eius perpendit. Bar.

Titlo seiana p̄dā sicuti cō parata sunt do lego: cū essent gabiniāna q̄ simul cū seianis vno p̄cio cōparata: nō suffice re solū argumentū emptiois r̄ndi: sed inspiciendū an litter⁹ et rationibus appellatōe seia norum gabiniāna quoq̄ conti nerētur: r vtriusq̄ possessōis cōfusi redditus titulo seiano rum acceptolati essent.

Et aditu iudicat an balnee vel hort⁹ cedant domū. Bar.

Balneas legate dom⁹ esse portionē p̄stat. q̄ si eas publi ce prebuit: ita demū domus ef se portionē balneas: si p̄ do mū q̄z intrinsecus adtrētur et in vsu patriāfamilias: vel vxo ris nōnunq̄ fuerunt: r merce des eius inter ceteras meri torioꝝ dom⁹ rationibus acce pro ferebant: r vno p̄cio cō parate vel instruce cōi ture cō iuncte fuissent.

Qui domū possidebat ortū vicinū edibus cōparauit: ac postea domū le gavit: si hortū domus cā cōpa rauit vt ameniore domū ac sa lubriore possideret: aditūq̄ in eum p̄ domū habuit: r edū or tus additamentū fuit: domus legato cōtinebit. Appellatio ne domus insulā quoq̄ iunctā domui videri legatā: si vno p̄ cio fuisset cōparata cū domo: et vtriusq̄ p̄siones s̄r̄ acce prolatas rōnibus ostenderef.

In legato generali nō cōti netur instrumēta. Bar. P. ii.

Et vno p̄cio. f. cōi. q̄ est. j. et facit. j. pri. §. r. §. fi. r. s. p̄. l. cum suis p̄cor. et no. hunc. §. r. sequentes: q̄z fa ciunt ad q̄stionē facti. j. et facit. §. de act. emp. l. si merce de. §. i. Accursus florentinus.

Cōtinebit. hort⁹. sic. j. de dā. l. fec. l. q̄z p̄clauē. r d̄ ser. vba. p̄edio. l. fi. r. §. de ser. ru. p̄. l. partē. j. et facit.

S michi menta et negl: dīa filie mee heredes e r̄nt: tunc meua e medio sumi to precipito sibiq̄ habeto fun dos meos illum r illū cū casu lls et custodib⁹ omnium hoz fundoz: et cū his oibus agris que ad cōiunctionē cutusq̄ eo rū fundoz emptioe vel quol: ber alio casu obtigerit. j. et cū oibus mācipijs pecozib⁹ iumē tis ceterisq̄ vntuersis specie bus que in eisdem fundis quo ve eoz cū mortar erūt vti opti mi maximeq̄ sunt: vtiq̄ eos in die mort⁹ mee possedit: r vt ple nius dicā ita vti clauduntur. in fundo autē vno ex his q̄ prele gati sunt tabulariū est in quo sunt r cōplurū mācipioꝝ em p̄tiones: sed r fundoz r vtoꝝ r̄ p̄tractū instra: p̄torea r no mīna debitoꝝ. quero an instra cōiā sint: R̄n. fm ea que p̄po nerētur instra emptioinum: itē debitoꝝ que in fundo p̄legato remāserunt: nō videri legat⁹ cōtineri.

His p̄bis domib⁹ legatis fidei heredū meoz cō mitto vt sinant eū habere do mus meas in q̄bus habito nul lo oino excepto cum omni in strumēto r reposit⁹ oib⁹: nō vi deri testatorē de pecunia nūe rata aut instris debitoꝝ sensisse.

Hudū preceptū testatoris non valet. Barto. Secuola.

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit: gationis cā ibi foret. R. sec⁹ si vt thesaur⁹. vt. s. e. l. l. cho rus. §. i. r. l. q̄stū. r. l. l. sita. cū suis p̄cor. et. s. p̄. l. §. i. Cui⁹ suburbana. i. orti i ciuitate. vt. C. d̄ p̄. m. l. si p̄ disti. a C̄ instituit. r sic factā est alienatio quā testator

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Uno p̄cio. maxie. ad hoc em̄ vt cedat sufficē dñi destinatio. vt. s. d̄ lega. l. l. q̄z in rez. §. i. et no. §. eo. l. si ticio. et facit ad hoc superiores tres §. cū suis p̄cordā.

S michi. he redes erit. quos instituerat.

Cū casulis. id est paruis do mib⁹ q̄ in fundis erāt. als casulis. i. locū siue arēa pa ratā ad edificādū

Emp̄tōe. qz vno p̄cio cum his sunt empti. vt. s. l. prox. §. ticio.

Tabulariū. id est liber imbre uaturarū a tabu lis. i. instris dictū. vt. i. scrimū d̄ tabu lis vbi erāt instra.

Cōia. vtriusq̄ q̄ heredis. Et.

Legato. scilz meue: r sic rema nēt cōia. et facit. j. de fun. instru. l. q̄st r̄. §. papinian⁹. r s. eo. l. vxoem. §. le gauerat. r. j. d̄ vsu fruc. le. l. ḡhalt. §. vxoem. r. s. l. l. ḡt us. r. s. l. p̄. §. p̄. r. §. excepto. ex hoc p̄bo q̄z proce debat q̄ erat simi lis superiori.

De pecunia. q̄ tenerādi vel cu iusius p̄sentis ero

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

Ut cius titulus testō suo p̄dā suburbana aut domū he res aliearet: filia ei⁹ heres scri pta heredē reliquit filiā suā q̄ ea s̄dē res diu possedit: r dece des extraneos h̄i des instituit:

vt pnteat etiā ad alia res pter pecuniā numeratā. Ac.

a **U**. id est sicur.

b **A**rgumentis. de dote & hereditate.

c **E**t inie. vt summe appellatōe corpō cōineatur. et no. voluntatē circa fideicomis. vt. s. n. ij. l. penul.

d **A**d creditū. ex

postea nonb' puora declarā tur.

postea nonb' puora declarā tur. postea nonb' puora declarā tur.

Sicuti. ex pte. puta dimidia. Accur.

Hereditatez. ita hīs s'bis rogo te nūc vt meo hereditatē relitu

Sicuti. ex parte hereditatez. ita hīs s'bis rogo te nūc vt meo hereditatē relitu

Coheres. puta gatus qm in alia dimidia erat hīs.

Partis partē. de dimidia sue partis itelligi. nisi dixerat aliud. vt de verbo. signi. l. nomē filiaz. s. i.

Restituere. p fideicommissum.

Nō debere. imovidec q sic. vt C. de fideicō. l. cū virū. q est s. sed di s'igue vt ibi no. p l. ad treb. l. marcellus. & ad l. fal. l. ticia. et facit. s. e. l. sextilian. et. s. titi. i. l. miles. s. fina.

Fidius. actori. i. villico suo q vocabat anthiocus.

Reliqua. q nole tā in horeis penes se anthio cū reposita anteq fieret testm: q̄ post ex reliq̄s illis ex acta. et sic deserūt esse reliqua & ad se pertinere dicit iste libertinus: sed perperam. Rog.

Colonoz. quos habebat seru' h' in pectilio. R. vel dñs. & q̄ sint dic vt. s. e. l. p̄dñs. in pñ. & s. n. i. l. luci. i. pñ.

Legatarius. s. libertus: et siue habeas manu siue manu: q̄ testator sua manu scripsit. Itē siue habeas reliquarum siue reliquorum. s. legatum: bene est.

Manu. s' manu. Ac. r **R**eliqua. als manu reliquorum. als reliquarum. als reliqua eorum.

Eadē scriptura. s. libelli cōventionalis dari a libro hoc modo. Item petebat q̄ est. Reliqua eoz quoz rōnē reddere dz. s. vini & ceterarū rerū & c. q̄ est. s. dicebat em de his debeo rōnē reddere: at sub reddiditōe rōnis etiam redditio reliquoz pntet. vt. s. de cōdi. & demō. l. cū seru'. reliqua aut ei anthioco legauit offidius. vel die scriptura testamētū: nā hec s'ba sunt testatoris. Itē eoz reliqua lego quoz rōnē reddere dz: sed ea q̄ sequunt. s. que in cre.

dito & c. non sunt testatoria verba sed liberti petētis. & s' hoc dictione que infra posita repetit q̄si oblit' de pmo q̄: sed lectura prima planior est: et cōiunge/ scilicet vini & c. Alij vt. R. hos genitiuos pro accusatiuis ponunt.

In credito. i. in deposito apud anthioco. p sua villicatōe. s. & penu & hōnis ad suā admīnistratōe p̄tē nēb': vel. i. in penusui suo habu. u. s. offidius. **R**erū. que ex reliq̄s exierāt i vi ta dñi & sui dñi et se ceperāt. ea em sola reliquoz no mine vidēt que dñs in vsu suoz nō retinuit/ s' apb colonos remanēt et probat hoc etiā infra ibi pone inquit & c. **Q**ue. s. omnia petebat libertus. **A**b ipsa. s'z valeriana. **O**btinuerat. et appellatū fuerat. Accur. **E**x diuerso. s'z parte filie. **C**ontradicebat. liberto. **A**b eo. actū: ue: & die s' liberto. **N**on peti. s. posse: & sic si habz duo nō iuste petit multo inuulius q̄ sum in credito. s'z falsa ē positio. Ut

verius petendo que sunt in credito nō petis reliqua tus vel colonozum: quia in istis non resisterem. **A**utem. pro quia: vel autē ponitur. p certe: & fiebat hec allegatio in causa appellatōis. **I**n credito. als in p̄dito et bñ/ id est in deposito: als credito & p̄eodē fm hug. nāqui deponit credit & cōfidit: depositario: et erat conditū apud anthioco. **I**mperator. de appellatōe cognoscens. **A**ureorum. s. summam. **S**uo. i. offidij. mo. h' q̄ iudex pōt opponere partib' vt h. & s. de his q̄ in testa. del. l. p̄rie. s' atōnin'. ibi c' sar dixit: s' illentis sponere vt ibi subijcit in. l. prime. & s' iuf suplere & de facto q̄sq. vt. C. vt q̄ desunt aduo. par. l. i. **I**n archam. apud anthioco. **D**eberi. s. et liberto. quasi diceret non. **P**lacuit. imperatori: quoniam obiectiōni legatari' rationabiliter non voluit respondere. **A**ppellasse. heredem: sic recisa fuit sentētia p̄ssidiz. et no. iudicē appellatōis sufficere si bicat. p̄ncipio recte appellatum: licet forte secus si prima sentētia fuit absolutoua. vt no. C. de appel. l. eos. in pun. **S**uggestum est. post cassatā puorē sententiā.

h. ij.

a **Exacto**, per heredem.

b **Legatario**, qd hoc in reliquis maffit nec a patrefa, nec a pncipis iudicio fuit adempti. fecus aut si ipe paterfamilias viuus exegiffet: vt. §. hac. l. colligat. r. §. eo. l. predijs. in pun. r. §. ti. l. luctus. in pun. r. §. de lega. i. si sic §. i. in fi. r. arg. §. de lib. lega. l. ij. in fine.

S **Plures** g. dus. inftituti r. fubftituti.

d **Debet**, r. tenet illi r. no ali: vt. §. ti. ij. l. celfus. §. pe. r. fi. r. facit. §. ti. tu. ij. turpia. §. fi. et. l. fi hdes. r. §. eo. l. nominatum.

S **Erus**, non loco. sic. C. de predijs mi. fi p diu. r. §. de sup. le. l. que admodum. Itē facit. §. de fun. in ftu. l. queftum §. alphenus.

f **Ex libellis**, l. panibus albis: q pane no vtunt ruftici: fed groffo. sic C. de epife. audi. iudices.

g **Cibarijs**, fcy alijs. nam no vtuntur familia ruftica pullis vel alijs delicatis abarijs fed cafeo ceptis r. fabijs. Accur.

h **Venatores**, ferarum. Accur.

i **Accupes**, a uium.

k **Minifterio** sunt. §. eo. cu que reref. contra. Sol. vridi.

l **Putat**, r. male vt fubijcit. r. facit. §. de verb. fig. l. vrbana. r. l. is qui natus.

m **Legato**, §. e. l. legatis fuis. §. i. r. qd ibi no.

n **Si alij verne**, verna dicit domesticus ex ancilla natus in domo: vt infti. de leg. §. huic. prima.

o **Curfores**, nulli verne fut curfores nifi: imo ois curfor erat verna. §. no ecotra omnis verna erat curfor.

p **Cedent**, f. legato curforum: r. cotinebuntur illi qui funt verne r. curfores.

q **Spes**, spes vocat pntent vt curfores fub vernis cotinent: gen^o vocat pntes sicut fmas q pntent curfores.

r **Derogat**, vt. §. de reg. aur. l. in toto, r. §. eo. l. vxore. §.

exacta. **N** hoc qd post mortem exactu fuiffet reddenduz est legatario.

Indefinita equipollet vni uerfali. **Barto.** **I dem.**

S **Plures gradus** funt heredu r. fcriptu fit: heres meus dato: ad omes gradus hic fermo pertinet: ficuti hec verba: quisquis michi heres erit. itaq; si quis velit non omnes heredes onerare legatorz preftatioe: fed aliquos ex his noiatim damnare debet.

In vitimis volutibus illi dicunt ferui vrbani quos testator vrbanoz numero habuit. **Barto.** **I dem.**

S **Erus vrbani** legatis quida vrbana maicipia no loco: fed ope separant: vt in predijs rufticis funt: tamē si opus rufticu no faciut vrbani vident. dicendum est aut q vrbani intelligendi funt quos paterfa. inter vrbanos annumerare folitus erat: qd maxime ex libellis familie: item ci barijs deprehendi poterit. Venatores r. aucupes vtrum in vrbani an in rufticis contineant pot dubitari: fed dicendū est vbi paterfa. moraret r. hos alebat: ibi eos numerari.

Muliones de vrbano ministerio funt: nisi ppter opus ruftre testator eos destinatos habebat. **Quz q nar^o est ex ancilla vrbana: r. missus in vilia nutriendus: interim in neu-**

felicitissimo. r. §. de manu. testa. si peculiu. in pn. r. §. de tri. lega. l. ij. in pun. r. de pecu. lega. a seruo.

Utriq; l. isti r. illi habent sua spem: vel suum genus: qz isti no pntent ferui: nec illi sub curforibus: imo quida funt curfores nifi r. no verne. Alij verne nifi r. non curfores: alij curfores funt r. verne r. fm hoc cotinebuntur. f. ferui q funt verne r. curfores inter eum cui funt legati verne: r. illi cui funt legati curfores: vel dic si in specie. f. eadē. vel in ghe eodē modo vtriq; funt: qz ois curfor fit verna: oisq; verna fit curfor. r. fm hoc cotinebuntur. f. oes ferui inter eu cui curfores: r. eu cui verne funt legati. ple runq; aut ideo dicat: qz si curfore alij quo inter vernas testator vtebat ce deret legato verna. r. ecotra si alij quo fna inter curfores cederet legato curfor: vt. §. e. legatis feruis. §. i. vel io qz si testator exprefferit qz vtrunq; numero r. qz curfor numero intelligebat: sic erit vt. §. eo. no aliter aliquo aut no apparetur erit coes: vt hic. r. §. de l. i. l. iac. in pun.

Generi per spem derogat: r. qd in duabus speciebus reperit inter legatarios diuerfarum specieru cotincatur. **Bar.**

Si alij hne alij curfores legati funt: siquide curfores r. verne funt: curforibus cedet. semp em species generi derogat. si no in specie aut in genere vtriq; funt: pleriq; comunicabuntur.

Verbu reddedi hz significacione per se dandi. **Barto.**

H **eres meus** **I** abole. **D**anas esto lucio ticio stichu ferui meu reddere: vt ita illu ferui meu illi reddito: casselli aut debere neq; id lab. i probat. qz qui reddere iubet simul r. dare iubetur.

Si nomen aliqua indiuidua speciei cotenta sub genere: ad alia i eadē specie ptefta no potrigit illud gen^o. **B.**

Due statue marmoree quida noiatim. ite omne marmoree erat legatu: nullā statuā marmoreā pter duas casselli putabat debere: offilius r. trebatius ptra. labeo casselli pbat sniam qd veru puto: qz duas statuas legando potest videri no putasse in marmore sz statuas legare.

§. de po. l. i. §. eleganter. r. facit. §. de verb. sig. verbu reddendi. r. §. de aur. r. argen. lega. l. qui vxori.

y **Legatum**, f. eidem.

x **Pter duas**, l. plures funt statue: sed tamen omne aliud marmo debetur.

y **putabat**, r. bene: vt. §. eo. queftu. §. illud. vel dic qd no est rō que ibi reddidit: quia hic dixit omne: sed illa que statim sequitur: quia duas r. c.

z **putasse**, f. testatorē. sic ergo in ceteris videt p hibe

re. sic. s. de iudi. est ptoz. & de sup. le. l. legata. & de fun. instru. q. titi. s. si. & de aur. & ar. le. l. i. in pn. & l. quintus. a. Putat nudam & puram supliciem securus. R. na ad proximu dicitur tñ refertur. de quo dic vt. s. ti. ij. l. talis. b. Uerū est. & sic sequētia minuit oim pcedēti significationē. & facit. J. de sup. leg. cu qui dā. & de aur. & ar. leg. cu in testō. & de penu leg. l. nā qd in fi. & de ali. lega. a filio. s. si.

C Singulare vnuerſale postum neutraliter potest referri ad oia pcedētia cuiuscunq; gñtis vel numeri existit. h. d. Bar. **C** Axiol mee vestes mullebrē ornāmēta oia/mundū/aurum argentū qd eius cā factū paratūq; esset/ome do lego. Trebatus hec verba qd eius cā factū paratūq; esset/ad aurū & argentum duntaxat referri putat. pculus ad omnia. qd verum est.

C Legatis vasis nō cedunt alia vasa in quibus reponunt: nisi sint vilis materie. Bar. **C** Cui corinthia vasa legata essent: & baces huc quoq; eorū vasorum collocandorū cauā paratas debent: trebatus rñ. labeo aut id non probat si eas baces vasorū numero testator habuit. pculus hō recte ait si enee quidem sint baces nō aut corinthie: nō debent

C pncipale trahit ad se accessorium quāq; sit preciosius. Bartolus. **C** Cui testudiea legata eēnt ei lectos testudineos pedib; inargentatos debent labeo & trebati rñderūt: qd verū est. **C** Legatis p dñs testator nō videt legare que sibi sunt obligata nisi ex cessione debitoris ea habeat vt p pua. Bar.

Q uis habebat sceuola in puncta ex qua oriū dus erat p pua pedia: altaq; pignori sibi data ob debita: co dicillis ita scripsit dulcissime patri mee volo ad

fami. hoc nomē destino tali sū pui & sic de alijs. **C** Actorem. i. castaldionē. **C** Cyrographa. incipiunt verba iuriconsul. hucusq; fuerūt testatoris. **C** Cyrographis. exegit ergo nota & pecuniā exactam & exactis. s. lilia. (posuit in vase.

C Cui corinthia vasa legata essent: & baces huc quoq; eorū vasorum collocandorū cauā paratas debent: trebatus rñ. labeo aut id non probat si eas baces vasorū numero testator habuit. pculus hō recte ait si enee quidem sint baces nō aut corinthie: nō debent

C pncipale trahit ad se accessorium quāq; sit preciosius. Bartolus. **C** Cui testudiea legata eēnt ei lectos testudineos pedib; inargentatos debent labeo & trebati rñderūt: qd verū est. **C** Legatis p dñs testator nō videt legare que sibi sunt obligata nisi ex cessione debitoris ea habeat vt p pua. Bar.

Q uis habebat sceuola in puncta ex qua oriū dus erat p pua pedia: altaq; pignori sibi data ob debita: co dicillis ita scripsit dulcissime patri mee volo ad

fami. hoc nomē destino tali sū pui & sic de alijs. **C** Actorem. i. castaldionē. **C** Cyrographa. incipiunt verba iuriconsul. hucusq; fuerūt testatoris. **C** Cyrographis. exegit ergo nota & pecuniā exactam & exactis. s. lilia. (posuit in vase.

C Nō videri relicta. no. q. testator dicit pedia mea dari volo: nō aut addidit vnuerſitatis signū. oia fm. R. s. certe immo addidit vt in trāslatione greci hic facta. & facit. s. eo. l. suos. & de sup. lega. l. legata. s. si. & de aur. & argē. lega. l. quintus. s. argēto. & s. e. l. iulianus. in pun. m. Cessante. et forte desperate de liberatione.

C Redacta. qñ scz pñsu debito: ris presumpto: tñ ex penuria debito: ris: tum ppter cui multū vsuraz que omnem debito: ris spem abstulerunt fm. R. vel dic q hoc scz vt in patri monio redigatur credito: ris: fere sit. i. vit sit debito: cessante. naz tunc postulabat credito: a pncipe posidere iure dñi: vt C. de iure do. im. pe. l. si. & s. de pig. actio. l. eleganter. in pun. & facit ad hoc qd hic dicit. J. de iure fisci. sed si accepto.

C Data. facit J. de fun. instru. p dia. s. affini. & s. e. que situz. s. peto. & s. pedia. & s. eo. pedia. s. i. **H** is lateralia ad est vascula facta de terra. q. Ulatoua. va sa forte qbus in tñ nere vrebant. r. Cōditū. als p dñtū. i. repositū. & als creditū: & tñc idem est sensus. & no. q. in hoc vase p dñtū erat qdā pu uata scriptura scri pta manu pñssa. in q erant nota de bitop de qd erāt caunones publi ce extra vasa. s. In rōnes. qe destinaret patero

C Fundo legato vti est nō cedunt reliqua colonorū. Bar. **C** peto fundū meū ita vti est alumne mee dari: que situz est an fundus & reliqua colonorū & mancipia (si qua mortis tpe in eo fundo fuerint) debeant. Bñdi reliqua colonorū nō esse legata: cetera vero videri his verbis ita vti est: data.

C Si verbum potest se habere ad pteritū & futurū ex pñcta scriptura declarat ad qd se habeat. Item presentis vti pteriti reponis verba restringuntur ad ea que sunt tempo re testamēti. Bar. Idem.

H is verbis legauit vrotatoua mea: & qquid in his cōditum erit que membranulis mea manu scriptis cōtinebunt: nec ea sint exacta cum moriar: lz in rōnes meas trāslata sint & cauniones ad actorem meū transfulerim. hic cyrographa debitorū & pecuniā cum esset profecturus in vrbē in lateralibus p dñtū: & tā cyrographis exactis qbus pecūia

C Si verbum potest se habere ad pteritū & futurū ex pñcta scriptura declarat ad qd se habeat. Item presentis vti pteriti reponis verba restringuntur ad ea que sunt tempo re testamēti. Bar. Idem.

H is verbis legauit vrotatoua mea: & qquid in his cōditum erit que membranulis mea manu scriptis cōtinebunt: nec ea sint exacta cum moriar: lz in rōnes meas trāslata sint & cauniones ad actorem meū transfulerim. hic cyrographa debitorū & pecuniā cum esset profecturus in vrbē in lateralibus p dñtū: & tā cyrographis exactis qbus pecūia

C Si verbum potest se habere ad pteritū & futurū ex pñcta scriptura declarat ad qd se habeat. Item presentis vti pteriti reponis verba restringuntur ad ea que sunt tempo re testamēti. Bar. Idem.

H is verbis legauit vrotatoua mea: & qquid in his cōditum erit que membranulis mea manu scriptis cōtinebunt: nec ea sint exacta cum moriar: lz in rōnes meas trāslata sint & cauniones ad actorem meū transfulerim. hic cyrographa debitorū & pecuniā cum esset profecturus in vrbē in lateralibus p dñtū: & tā cyrographis exactis qbus pecūia

C Si verbum potest se habere ad pteritū & futurū ex pñcta scriptura declarat ad qd se habeat. Item presentis vti pteriti reponis verba restringuntur ad ea que sunt tempo re testamēti. Bar. Idem.

H is verbis legauit vrotatoua mea: & qquid in his cōditum erit que membranulis mea manu scriptis cōtinebunt: nec ea sint exacta cum moriar: lz in rōnes meas trāslata sint & cauniones ad actorem meū transfulerim. hic cyrographa debitorū & pecuniā cum esset profecturus in vrbē in lateralibus p dñtū: & tā cyrographis exactis qbus pecūia

a **E**rogata. i. in vase deposita. sed. R. dicit hic esse falsam litteram. Accursius.

a **N**on debet. anterior ergo pecunia non debetur qz fuit exacta: nec secunda qz no erat tpe testamēti qd esse debet cū dicitur lateralia mea. z qz dixi manu mea scriptis

vt. f. de aur. z arg. lega. l. si ita legatū vel ideo hic secūda nō debet: quia ad tēpus fuit deposita: quasi utur^o in vrbē. vt. s. eo. si chorū. §. l. z. l. si ita. Accur.

b **C**ōdiderat. ante testamentū ita qz tempore testamēti erant ibi. alia secus vt no. s. prox. §.

c **D**e sigillari- bus. nomen forte generis vel gen^o venditorum.

d **E**mptas. a sigillaribus. puta graues.

e **N**ullas. scilz leues.

f **N**ec legauerit. scilz alias nisi leues.

g **E**missit. alia si aliud dicas nullum est legatum. qz de nullo corpore certo cōsistit legatur: falsa enim demonstratio non nocet. vt. f. de condi. z demō. demōstratio. z in si. eo.

h **H**uic z. f. de auro et argen. lega. quinquus.

i **D**ilutiam. f. dari.

i **C**ū introitu. id est cum expensa que fit in ingressu militie.

k **I**ntegra. scz comparari volo.

l **P**osse. etiam cōsequi expensaz introitus: quedā em̄ expendunt p introitu militie: vt ar. in aut. vt iudi.

sine quo. suffra. §. hec autem omnia. colla. ij. z facit. s. de nego. gest. l. que vtiliter.

m **D**anda. sed contra. f. tit. ij. l. quero. vbi huiusmodi sumptus nō prestat heres. Sol. refert inter sumptū qui fit vt habeatur legatum z id prestat heres etiā vsufruc.

erogata^a reuersus in patriam post biennū alia cyrographa predioz que postea cōparauerat: z pecuniā in lateralia condidit: quesitū est an ea tm̄ viderentur nomina ei legasse que postea reuersus in eisdem lateralibus cōdidit. Rñdi fm̄ ea que pponerentur nō debent que mortis tēpore in his lateralibus essent z mēbz: nullis manu eius scriptis cōtinerentur.

C **I**n legato generali veniūt ea que in insinis p̄nēt. Bar.

Item quesitū: an cū emptio nes prediorum in hōdem lateralibus cōdiderat^b predia qz legato cedant. rñdi nō quidez manifeste apparere qd de predijs sensisset: verum si ea mente emptiones ibi haberet vt his legatarie datis p̄prietas predioz prestaretur: posse defendi predia quoqz debent.

C **F**alsa demonstratio nō vinciat legatum. b. d. Bar.

Paterfamilias ita legauit lances numero duas leues qz de sigillaribus emi dari volo: is de sigillaribus leues quidez nō emerat: lances autem emptas^b habebat: z dictauerat testamentū ante tridū qz moreretur: quesitum est an he lances quas emptas de sigillaribus habuerat legato cederēt cū nullas^a alias de sigillaribus emerit nec legauerit. Rñdi fm̄ ea que pponerent^c debent eas qz de sigillaribus emiserit.

C **S**i legatarus qd sibi debz emi ab herede emat actionez habet ad precium. Bar.

legato. vt. s. si vsufr. peta. l. i. §. i. z hic. an eoiām habito z tunc nō vt ibi. z de his dic vt. s. ti. ij. apud §. heres. z facit. s. de impen. l. neg.

S **I**tem. testator ticiū extraneū instituit heredem: filium pupillum exheredauit z ei pupillari-

Alumno precepit militiā his verbis: sempromio alūno meo illud z illud: z cū p̄ etarē licebit militiam illā cū itroitu cōparari volo: huc quoqz oīa integra: quesitū est si sempromius eam sibi cōparauit militiam: an precū eius sed z qd pro introitu erogari solet ex causa fideicommissi ab hōdib⁹ p̄sequi possit. Rñdi fm̄ ea que pponerent^c posse.

C **S**i legatur res empta precium rei debz solui ab herede nō a legatario. Bar.

Idem testator liberto militiam his verbis legauit. seto liberto meo militiā do lego: illam militiam quā testator habuit: quesitū est an onera oīa z introitus militie ab herede sint danda. Rñdi danda^m.

C **L**egata ab exheredati substituto nō valent etiā si ad euz bona defuncti perueniant per mediā personā. Bar. I dem.

Pater exheredato filio substituit heredem extraneū: deinde ille extraneus hunc filium heredē instituit: et heres factus intra pubertatē decedat: puto a substituto ei filio omnino legata p̄stari non debere: qz nō directo sed per successione ad filium hereditas patris puenit. plus^o ego in fratre qui cū heres extitisset patri exheredatum fratrem heredem instituit: accepi substitutum eius^o legatum nō debere ac nec quidem si intestato fratre successerit: qz nō p̄cipalr^o s̄ p̄ successione bona fratris^o

C **B**ona fratris. scilicet facta. quod ergo non valet a principio non confirmatur ex postfacto: vt. f. de regulis iuris. quod ab initio. z facit ad. l. s. titu. ij. l. antepenul. z Jad. l. falcidiam. qui fundum. §. qui filio. z. s. eo. l. ij. Accursius florentinus legū doctor.

ter ticiū institutum: sempromius non instituit substituit: a quib⁹ substitutio re liquit legatum: tandem ticius decessit instituto pupillo prescripto: et pupillus decessit in pupillari etate. vnde bona patris habuit filius: tandem substitutus: z tamen dicit qz non valet legatum. z redditur ratio. Item dicit si dictus pater alium filium maiorem instituit: qui postea fratrem exheredati instituit vel ab intestato habuit eum pupillus heredem: sicqz bona patris ad pupillum: z per euz ad substitutum peruenerunt: z tamē nō valet relictum vt. hic. z. C. eo. cū quidam. Sed qd ent de relictis ticio dandis. dicit quidam aliud scz vt valeant z presentur a substituto. alij dixerunt idem qd hic. et sic fallit qd dicitur. s. eo. l. si fuerit. quia ab herede heredis potest legari. Accursius.

o **P**lus. id est non tm̄ in extraneo: sed z in fratre. quasi dicat hic plus tibi dico z in fratre zc. vel die plus. id est p̄cipalr^o p̄ successione. Accur. p. **E**ius. scz ex heredati.

a **¶** Si filius. f. impubes. 2. die q. pater filium impube-
rem in vnam vnciam instituit alium emancipatum pre-
terijt: pupillo substituit pupillariter: et a pupillo legata
reliquit. sed emancipatus rumpit per 2. tabu. testm. 2.
sic speruit viam succedendi ab intestato etiā pupillo in-
stituto: sic q. pupil-
lus ab intestato suc-
cedit: querit quali-
ter ipse vel eius
substitutus dabit
legata.

b **¶** Et substitu-
tum. a quo saltem
facite relictum in-
telligitur repetitū
vt. s. titu. ij. l. 13. im-
peratoz.

c **¶** Ex semisse.
nā non eo munus
succedit ex pupil-
larib. tabulis sub-
stitutus q. testa-
mētum paternū
sit ruptum: quia hic filius ex testamento succedere va-
lens maluit ab intestato succedere: nec pro eius parte:
sed fratris tñ fuit ruptum testamentum: vt. s. de vulga.
substi. l. ij. §. plane. 2. l. ex duob. §. si. 2. l. seq. 2. s. de inoffi.
testa. l. papinianus. §. sed nec impuberis.

d **¶** Ex reliquis. f. quinq. vncijs.

e **¶** Et parentibus. 2. quibusdam alijs cōiunctis: vt. j.
de leg. prestan. l. i. §. 2. ij. Accur.

ad eum peruenerunt.
¶ Operatur oppositum in
opposito: operatur oppositum
in opposito. Bar.

¶ Si filius ex vncia heres in-
stitutus sit: 2. ab eo legata da-
ta sint: habeat 2. substitutum
deinde cōmisso edicto p. aliu
filium accepit partis dimidie
bonoz possessionem substitu-
tus eius: vtrum ex vncia lega-
ta prestet: an vero ex semisse.

f **¶** Institutus. f. impubes a patre cui est pupillariter
substitutus datus. Accursus.

g **¶** Bonorum possessione. vt in primo casu.

h **¶** Deducet. vt in secundo. 2. caue tibi: quia hic §. nil
fa: it cum prin. huius. l. Item no. hic augmentum est ad
numerum vncia-
rum: hereditas ta-
mē totalis nec fit
maior nec minor.
Item non ob. j. ad
l. fal. l. in quantita-
te. vbi nō prodest
augmentum nec
nocet diminutio
legatarijs: quia o
alio augmento ibi
dicit. 2. fac ad hūc
§. de contrata-
bu. l. ij. §. si quis.
2. l. non putauit
§. fina. 2. l. ex dua-
bus. 2. j. de colla-
bono. l. i. 2. j. de le-
prestan. filium. §. erit. 2. l. legatus. 2. s. eo. cu. patronus.
2. s. nru. i. cum pater. §. cum est marit. 2. s. eo. post emā-
cipationem. in punct. 2. j. ad. l. fal. in ratione. §. ij. 2. s. vbi
pupil. edu. de. l. iij. in fi. 2. s. de adoptio. l. per adoptio-
nem. Accursus.

¶ Explicit liber. xxxij. fororum
seu pandectar. 2. viij. huius.

prestan. filium. §. erit. 2. l. legatus. 2. s. eo. cu. patronus.
2. s. nru. i. cum pater. §. cum est marit. 2. s. eo. post emā-
cipationem. in punct. 2. j. ad. l. fal. in ratione. §. ij. 2. s. vbi
pupil. edu. de. l. iij. in fi. 2. s. de adoptio. l. per adoptio-
nem. Accursus.

¶ In fine libri. vij. voluminis huius.

